

Årsmelding 2022

HOL
KOMMUNE

Skarveskolen på Rallarvegen. Foto: Hol kommune

1. Rådmannens resultatvurdering.....	4
Plan / Styringsdokumenter.....	7
Årshjul – Politikk og administrasjon	7
Politisk virksomhet.....	11
2. Korona-situasjonen i Hol kommune året 2022.....	13
3. Handlingsprogram 2022-2025 – Resultater og status.....	15
Samfunnskvaliteter.....	16
Befolkning og bolig.....	16
Folkehelse	18
Kultur og frivillighet	20
Natur, miljø og friluftsliv	21
Livsløp.....	22
Hol som oppvekstkommune	22
Kvalitetsresultater barnehage og grunnskole	23
Hol som helse- og omsorgskommune.....	28
Konsekvenser og endring i aktivitet pr avdeling:	29
Arbeid og næringsutvikling.....	31
Eksisterende næringer	31
Ny næringsutvikling og innovasjon	32
Infrastruktur.....	34
Samferdsel.....	34
Teknisk infrastruktur	35
4. Organisasjonen Hol kommune.....	37
Bemanning.....	40
Sykefravær i Hol kommune i 2022	41
Likestilling og tiltak mot diskriminering	42
5. Økonomiområdet.....	44
Driftsinntekter	44
Driftsutgifter.....	47
Finansinntekter – og utgifter	50
Investeringsregnskapet	51
Årsavslutningsdisposisjoner	52
Fondsbeholdning.....	54
Lånegjeld og rente.....	56

Kontroll med virksomheten	60
6. Tjenestemrådenes resultater i forhold til budsjett og premisser	62
Sentraladministrasjonen	62
Kultur- og oppvekstetaten	65
Helse og omsorgsetaten	75
Teknisk etat	78

1. Rådmannens resultatvurdering

Årsmeldingen er en tilbakemelding om tjenesteleveransen i kommunen, og om målsetningene i kommuneplanens samfunnsdel. Dette innenfor de økonomiske målene som er satt i budsjett og nøkkeltall. Årsmeldingen for 2022 er bygget opp med samme inndeling som Handlingsprogram og økonomiplan 2022-2025.

2022 er år nummer 3 hvor vi har hatt en pandemi å jobbe med. Dette har til tider vært veldig ressurskrevende, særlig i helsesektoren og oppvekstsektoren.

Kommunen er en underleverandør av **velferdstjenester** til staten. Tjenestene må leveres innenfor det lovpålagte og de økonomiske rammene som er gitt. For å opprettholde dagens nivå på tjenestene må kommunesektoren øke antall årsverk framover¹. Allerede i dag opplever Hol kommune store utfordringer med å rekruttere til enkelte yrkesgrupper. Samtidig kan det blir redusert økonomisk handlingsrom, og dette utfordrer dagens organisering av tjenestene og måten oppgavene løses på.

Ved utgangen av 2022 er folketallet 4506 innbyggere i kommunen. Dette er en økning med 2 personer fra året før. Antall innbyggere over 80 år øker. Dette vil påvirke budsjettfordelingen i årene fremover.

Den **politiske møtevirksomheten** har blitt avholdt på kommunehuset i 2022, og kommunestyremøtene har blitt overført i Radio Hallingdal. Fra og med februar 2022 har kommunestyremøtene også blitt direktesendt på Kommune TV. Det har vært prioritert å avholde fysiske møter så langt dette har vært mulig. Kommunestyret behandlet 129 saker, mens formannskapet behandlet 171 saker i 2022.

Handlingsprogrammet for 2022 inneholder vedtatte tiltak for å oppfylle målsetningene i Kommuneplanens samfunnsdel. Det er 11 plantemaer fordelt på områdene samfunnskvalitet, livsløp, arbeid og næringsutvikling og infrastruktur. Plantemaene har hver sine målsetninger som til felles skal oppfylle visjonen:

Hol kommune skal være en trygg og god kommune å vokse opp og bo i, med vekst i folketallet, der arbeidsmarkedet er variert og hele kommunen er i bruk.

For hvert av tiltakene gis det en rapportering med trafikklysmetoden. De fleste tiltakene er i rute, men spesielt i helse – og omsorgssektoren er flere tiltak forsinket og utsatt på grunn av koronapandemien.

Arbeidsgiverstrategien legger føringer for de valg og prioriteringer som arbeidsgiver foretar overfor medarbeiderne. Strategien består av:

- Omdømmeutvikling
- Effektivt og synlig lederskap
- Beholde og rekruttere arbeidskraft

¹ [Omstilling i arbeidslivet - KS](#)

Kommunens verdigrunnlag uttrykker at ethvert menneske er unikt, ukrenkelig og helhetlig, med uante muligheter mentalt, fysisk og sosialt. Ethvert menneske har rett til å bli møtt med forståelse og respekt til å bli inkludert i fellesskapet. Se detaljer om tiltak mot diskriminering på side 43.

I Hol kommune var det 589 medarbeidere i 2022, en økning med 13 medarbeidere fra 2021. Det var 470,6 årsverk, som er en økning med 10 årsverk fra 2021, der økningen har vært størst i oppvekstsektoren.

Sykefraværet i 2022 var på 10,26 % som er på samme nivå som året før. Første halvår i 2022 var det stort fravær i forbindelse med pandemien.

Etiske retningslinjer for medarbeiderne i Hol kommune ble revidert og vedtatt i Partssammensatt utvalg i juni 2019. Ved tilsetting skal nye ansatte bekrefte at de har lest de etiske retningslinjene. Etiske problemstillinger skal vurderes ved medarbeidersamtaler, og det kan brukes et vurderingsskjema med trafikkløymetodikk for etisk refleksjon.

Økonomieresultatene for 2022 ble bedre enn forventet i forhold til budsjett i hovedsak grunnet at skatteinntekten ble langt større enn forventet. Kommunen har oppnådd målsetningene for de tre vedtatte finansielle nøkkeltallene:

- **Netto driftsresultat** er 49,7 mill. kr for Hol kommune. Det offisielle resultatet i KOSTRA-statistikken er 6,1 % **for kommunens konsernregnskap** som inkluderer kommunale foretak og Interkommunale samarbeid. Dette er bedre enn budsjettet, og over målsetningen for nøkkeltallet og anbefalingen om et netto driftsresultat større enn 1,75 %.
- Resultatet er balansert og det ble avsatt 20 mill. kr til **disposisjonsfondet**, som nå inneholder 140 mill. kr, eller **17,2 % av brutto driftsresultat** for kommunens konsernregnskap. Dette er bedre enn målsetningen om 10 % disposisjonsfond i forhold til brutto driftsresultat.
- **Netto lånegjeld er 37,7 %** av brutto driftsinntekter for kommunens konsernregnskap. Dette er bedre enn målsetningen, og kommunen har lavere lånegjeld enn landsnittet og Kostra-gruppe 3. Ved utgangen av 2022 var sum bokført langsiktig gjeld 396 mill. kr.

Tjenesteområdenes kvalitet, økonomi og driftsresultater kan oppsummeres slik:

Sentraladministrasjonens regnskapsførte forbruk er innenfor budsjettammen. Det har vært stillinger som ikke er besatt gjennom året, som har ført til mindre lønnsforbruk enn forventet. Plan- og utviklingsavdelingen har jobbet med kommuneplanens arealdel, som har ført til lavere aktivitet for byggesaker og planer enn tidligere år. Utgifter til administrasjon er likevel større enn tidligere år, noe som også vises i Kostra-tallene.

Kultur – og oppvekstetaten har et merforbruk på 3 % av budsjetterte rammer. Det har vært større lønnsforbruk enn forventet, da bruk av vikarer og ressurser til spesialundervisning/særskilt norskopplæring har vært stor. For tjenesteområdene er det følgende resultater:

- Barnehagene i kommunen leverer gode tjenester, og er i Utdanningsdirektoratets foreldreundersøkelse på gjennomsnittet som er målt for Oslo og Viken. Tallet ligger på 4,4 av 5 mulige. Barnehagedekningen er 95 %, og netto driftsutgifter for barnehagetjenester er på nivå med landsnittet.
- Elevundersøkelsen i grunnskolen i 202 viser at det er fortsatt god læringskultur, mestring og støtte fra lærerne.

- Grunnskolepoengene er et mål for samlet læringsutbytte etter avsluttet grunnskole. Hol kommune hadde i snitt høyere grunnskolepoeng enn landssnittet nasjonalt.
- Kommunen har 25,4 % netto driftsutgifter til grunnskolen, som er over landssnittet. Det er lavere andel elever som får spesialundervisning enn tidligere år.
- Kulturavdelingen har til dels mye større bruk av kulturskolen, kino og bibliotek i 2022 enn de to foregående årene som var preget av nedstengning.

Helse - og omsorgsetaten har 10 % merforbruk i 2022 i forhold til det regulerte budsjettet. Merforbruket er i hovedsak knyttet til bruk av vikarbyrå og overtid som er relatert til vansker med å få rekruttert fagpersonell, både på institusjoner og i legetjenesten. Sykefraværet har i 2022 vært på 11,7 %. En del planlagte tiltak, og omstillings- og innovasjonsprosjekter er blitt forsinket og utsatt.

Det er flere årsaker til at vi har høyere driftsutgifter enn tilsvarende kommuner, bl.a har det vært fordyrende å ha to institusjoner, to legekantor og lange avstander i hjemmetjenestene. I tillegg har helse- og omsorgsetaten over lengre tid gitt flere tjenestetilbud utover de lovpålagte tjenestene, og det har i perioder vært utfordrende å ha kontroll og oversikt over tildelte tjenester/vedtak, samtidig som det har manglet rutiner og system for revidering av tildelte tjenester/vedtak.

Hol kommune har større utgifter til helse – og omsorgstjenester enn tidligere år, og landssnittet. I kommunen er det en større andel innbyggere over 80 år som bor på sykehjem, og flere som får hjemmetjenester enn ellers i landet. I kommunen har vi 100 % andel brukertilpassede enerom med eget bad/wc.

Tekniske tjenester har et merforbruk på 2,3 million kroner i 2022 på drift, vedlikehold og eiendom. På de gebyrfinansierte tjenestene vann, avløp og renovasjon er det også avvik i forhold til det planlagte. Avvikene er relatert til:

- Brann og redningstjenesten, da Hol kommune har bistått nabokommuner ved brann.
- Innen vann – og avløp er regnskapet i hovedsak i henhold til budsjettet på ledningsnett, men det er økte kostnader på renseanleggene på grunn av nødvendig skifte av større komponenter ved Geilo renseanlegg.
- Hallingdal renovasjon har hatt økte kostnader i forhold til forventet.
- Det har vært større utgifter innen renhold på institusjoner enn forutsatt.
- Av store investeringsprosjekter bør særlig nevnes vann – og avløpsledninger (17,5 mill. kr)

De ansatte i Hol kommune har også i 2022 håndtert utfordringer i forbindelse med pandemien. Det er all grunn til å rose de ansatte for innsatsviljen og pågangsmoten de har vist dette året.

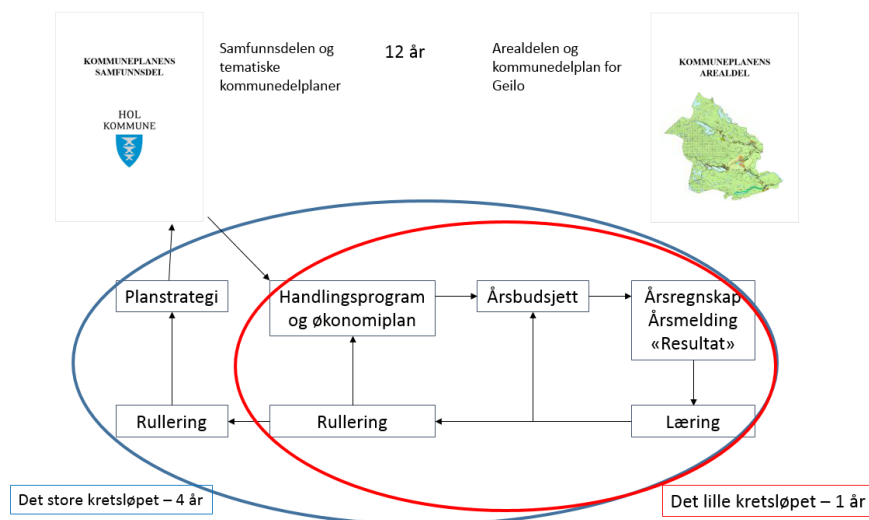
Hol, 22.03.23

Rådmann

Plan / Styringsdokumenter

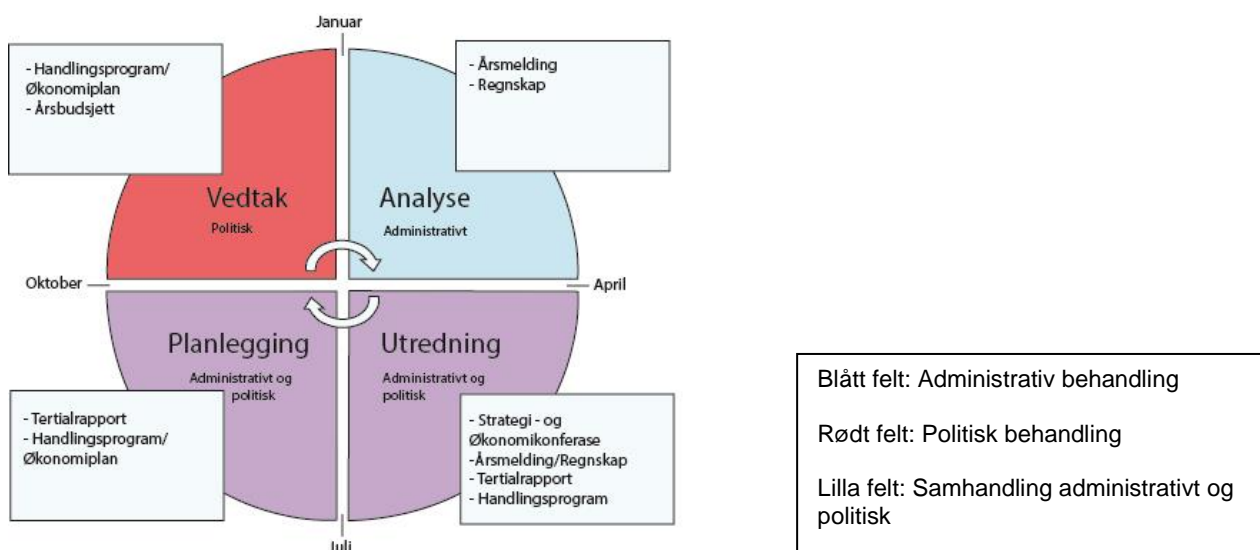
Det er en nær sammenheng mellom kommuneplanen, handlingsprogrammet og økonomiplanen. Dette kan illustreres slik:

Det store kretsløpet over 4 år synliggjør rullering av planstrategi overfor kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, som er vedtatt i et 12-års perspektiv. Det lille kretsløpet er den årlige rulleringen av kommuneplanens samfunnsdel gjennom handlingsprogram og økonomiplan med årsbudsjett. Årsregnskap og årsmelding gir resultatvurderingen som gir grunnlag for evaluering, læring og ny kursretning.

Årshjul – Politikk og administrasjon

Med bakgrunn i årsmelding og regnskap kan det gjøres en analyse basert på kommunens resultater sammenlignet med andre kommuner i landet (Kostra-analyse). På bakgrunn av analysen gjøres det en utredning og planlegging for neste års handlingsprogram og økonomiplan. Dette illustreres gjennom årshjul for økonomiplan for Hol kommune²:

² Basert på tidligere årshjul for Hol kommune og rådgiver B. Brox, oppdatert februar 2020.

Hol i 2022 ³

Befolkning

Folketallet
4. kvartal 2022

4 506 innbyggere

Kilde

[Befolkning, Statistisk sentralbyrå](#)

Endringer i befolkningen

Fødte
2022

36
personer

Kilde

[Fødte, Statistisk sentralbyrå](#)

Nettoflytting [Ⓜ]
2021

63
personer

Kilde

[Flyttinger, Statistisk sentralbyrå](#)

Døde
2022

49
personer

Kilde

[Døde, Statistisk sentralbyrå](#)

Vekst i
befolkningen siste
kvartal
4. kvartal 2022

20 personer

Kilde

[Befolkning, Statistisk sentralbyrå](#)

³ Kilde: <https://www.ssb.no/kommunefakta/hol>

Forventet utvikling

Kilde
[Regionale befolkningsframskrivninger, Statistisk sentralbyrå](#)

Bolig

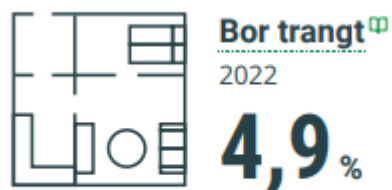
Kilde
[Boliger, Statistisk sentralbyrå](#)

Kilde
[Bygningsmassen, Statistisk sentralbyrå](#)

Kilde
[Familier og husholdninger, Statistisk sentralbyrå](#)

Kilde
[Boforhold, Statistisk sentralbyrå](#)

Pendling

Pendler ut av kommunen

2022

540 personer

Pendler inn til kommunen

2022

391 personer

Kilde

Sysselsetting, registerbasert, Statistisk sentralbyrå

**Barn med
barnehageplass** [Ⓜ]

2020

92,7 %

**Elever i
SFO/AKS** [Ⓜ]

2022

80,7 %

Kilde

Barnehager, Statistisk
sentralbyrå

Kilde

Elevar i grunnskolen, Statistisk
sentralbyrå

**Elever som får
særskilt
norskopplæring** [Ⓜ]

2022

9,4 %

**Elever som får
skoleskyss** [Ⓜ]

2022

27,5 %

Barn med barnehageplass i Hol kommune er 94,5 %, men figuren var ikke oppdatert i SSB pr. 17.03. Det er 80,7 % andel barn i SFO, og 9,4 % andel elever som får særskilt norskopplæring.

Folketallet i kommunen er 4506 innbyggere ved utgangen av 2022. Dette er en økning med 2 personer fra året før (4504). SSB forventer økning i folketallet til 4732 innbyggere i 2030 og 4915 innbyggere i 2050. Det ble født 36 personer i 2022.

Politisk virksomhet

Kommunestyret, 9 kvinner og 12 menn, har hatt følgende sammensetning i 2022 etter valg i 2019:

Petter Rukke	Ordfører	Arbeiderpartiet
Hanne B. Lindbak Haatuft	Varaordfører	Høyre
Nina Dalen		Arbeiderpartiet
Erik Kaupang (delvis permisjon)		Arbeiderpartiet
Liselott M. Remmegård Larsgard		Arbeiderpartiet
Oskar Andreas Skulstad		Arbeiderpartiet
Marianne Stue		Arbeiderpartiet
Susann Jaritz Bakken		Høyre
Kristian Brusletto Kjærholt		Høyre
Henning Solhaug		Høyre
Anders Tørrisplass		Høyre
Inger-Brit Vindegg		Høyre
Bjørnar Bøkkø		Senterpartiet
Martin Grøslandsbråten		Senterpartiet
Sigrud Simensen Ilsøy		Senterpartiet
Kjetil Larsgard		Senterpartiet
Elin Solveig Bondli Lauvrud (delvis permisjon)		Senterpartiet
Torstein Seim		Senterpartiet
Aslak Geir Skurdal		Senterpartiet
Runar Tufto		Senterpartiet
Alveva Hohler		Venstre

Hol kommunestyre blir overført på Radio Hallingdal. Kommune TV fra møter i kommunestyret ble gjennomført fra 24.02.22. Sakspapirer og møteprotokoller legges ut på kommunens nettsider www.hol.kommune.no.

Tabellen under viser utvikling i antall politiske saker fra 2016-2022:

Saker i utvalg	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Kommunestyret	129	147	108	109	91	91	111
Formannskap	171	225	121	111	93	100	140
Kommuneplanutvalget	67	29	12	5	10	16	6
Utvalg for plan og utvikling	61	126	97	66	84	93	55
Utvalg for kultur og levekår	67	64	40	31	24	22	33
Partssammensatt utvalg	7	23	3	6	4	3	5

Tabellen viser at det er stor forskjell i saksmengden mellom de ulike politiske utvalgene hvor formannskapet hadde flest saker til behandling også i 2022. For delegerte vedtak er det saker som rapporteres til utvalg for plan og utvikling som har den klart største saksmengden (jf. tabell under).

Delegerte saker fordelt på utvalg	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Formannskap	193	149	162	237	317	273	229
Utvalg for plan og utvikling	1101	1402	1047	1201	1182	1229	1201
Utvalg for kultur og levekår	8	10	6	2	10	576	560
Partssammensatt utvalg	609	513	540	611	598	545	542
Samlet antall delegerte vedtak	1911	2074	1755	2051	2107	2623	1980

2. Korona-situasjonen i Hol kommune året 2022

Korona- situasjonen har helt klart preget organisasjonen også gjennom hele året 2022. Hol kommune har håndtert smittesituasjonen på en god måte, med stor innsatsvilje fra de ansatte og frivillige gjennom hele året. I 2022 har det vært tilnærmet normal drift, men det har vært nødvendige med noen tiltak for å håndtere smitteutbrudd.

Merutgifter og kompensasjon

I tabellen vises utgifter og kompensasjon knyttet til korona-pandemien i sektorene i 2022.

Sektor	Lønn, overtid inkl. a.g.a. og pensjon	Øvrige utgifter: forbruksvarer, tilskudd til andre	Inntekter: Brukerbetalinger, refusjoner, mva-komp.	Netto utgift
Sentraladm.	1 218 867	7 002 576	- 5 075 622	3 145 821
Kultur og oppvekst	1 000 782			1 000 782
Helse og omsorg	4 425 402	1 381 423	- 601 369	5 205 456
Teknisk etat	85 697	24 196	- 4 097	105 796
Rammetilskudd			- 4 864 000	- 4 864 000
Sum	6 730 748	8 408 195	- 10 545 088	4 593 855

Det er bokført utgifter for totalt 15,1 mill. kr, men av dette er det 5,1 mill. kr fordelt og utbetalt som næringsstilskudd som er finansiert med 2,3 mill. kr i årets statlige skjønnsmidler, og resten er finansiert med statlige midler som ble avsatt i 2021.

De største lønnsutgiftene er i Helse – og omsorgssektoren med 4,4 mill. kr, av dette er 1,3 mill. kr knyttet til vaksinerings. Øvrige utgifter i helse – og omsorgssektoren er 0,9 mill. kr for kjøp av legetjenester og om lag 0,4 mill. kr i medisinske forbruksvarer. Inntekter i helse og omsorgssektoren er brukerbetalinger og refusjon fra staten.

Kommunen ble kompensert med ekstra skjønnsmidler/rammetilskudd i størrelsesorden 4,9 mill. kr knyttet til pandemien. Dette er bokført på ansvar 9001.

Konsekvenser og endring i aktivitet pr etat:

Sentraladministrasjonen: Informasjon, beredskap og kompensasjonsordninger

Beredskapsrådgiver er lønnet i sentraladministrasjonen knyttet til koronapandemien, også gjennom 2022. Det ble fordelt 5,1 mill. kr i næringsstilskudd etter forslag behandlet i formannskapet. Dette er forberedt og utbetalt fra sentraladministrasjonen.

Kultur og oppvekst: Koronasmitte i skoler, barnehager og kulturliv

Koronasituasjonen har i deler av 2022 vært krevende for Kultur- og oppvekstetaten. Vinteren 2022 var de fleste skoleklasser og barnehager berørt av koronasmitte. Ledere i barnehager og skoler har

tidvis måttet jobbe på avdelinger og i klasser/SFO for å få hverdagene til å gå opp. Dette har medført at ledelse har blitt nedprioritert. Medarbeiderne har stått i situasjonen på en solid måte, men slitasjen har vært svært stor. Brukerne av kultur-, barnehage- og skoletilbudet har stort sett vært fornøyde, selv om det i perioder av året har vært reduserte tilbud og stort fravær i personalgruppene i barnehage og skole.

Ekstra arbeidsoppgaver /merarbeid for etaten/avdelingen

Det har vært vanskelig å planlegge i kultursektor, barnehager og skoler. Det har vært ekstra oppfølging av medarbeidere og ledere grunnet høyt sykefravær i Kultur- og oppvekstetaten.

Helse og omsorg: Luftveisvakt, smittesporing og vaksinerings

Konsekvenser i tjenesteytingen for brukerne:

2022 har også vært preget av at det har vært koronasmitte og vi har i første halvdel av året brukt mye tid på dette.

I forbindelse med utbrudd av Korona /Covid 19 ble flere prosjekt og utviklingsarbeid redusert/satt på vent de første månedene av året, og har preget virksomheten i store deler av 2022. Dagsenter og aktivitetstilbud vil tas tak i ved implementering av Sammen om endring.

Ekstra arbeidsoppgaver/merarbeid for etaten/avdelingen:

I 2022 har det vært noen ekstra arbeidsoppgaver og merarbeid knyttet til smittevernarbeid, vaksinerings og luftveisvakt, som er knyttet til legetjenesten og helsestasjonen.

For hjemmetjenestene og institusjonstjenestene har det også i 2022 vært en utfordring med å ha tilstrekkelig fagpersonell på alle vaktene, på grunn av sykdom og sykefravær.

3. Handlingsprogram 2022-2025 – Resultater og status

Kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030 ble vedtatt 20.06.2018 i sak 46/18.

Handlingsprogrammet 2020-2023 ble utformet med utgangspunkt i vedtatt samfunnsdel, med tilhørende mål og strategier. Det ble utformet og vedtatt tiltak som konkretiserer hvordan målene skal nås.

Visjonen for Hol kommune i perioden 2018-2030 er:

Hol kommune skal være en trygg og god kommune å vokse opp og bo i, med vekst i folketallet, der arbeidsmarkedet er variert og hele kommunen er i bruk.

Visjonen peker ut retning for de 11 utvalgte plantemaene:

Samfunnskvaliteter	Befolkning og bolig Folkehelse Kultur og frivillighet Natur, miljø og friluftsliv
Livsløp	Hol som oppvekstkommune Hol som helse- og omsorgskommune
Arbeid og næringsutvikling	Eksisterende næringer Ny næringsutvikling og innovasjon
Infrastruktur	Samferdsel Teknisk infrastruktur Samfunnssikkerhet og beredskap

Til hvert plantema er det definerte strategier fra Samfunnsdelen 2018-2030. Ut fra disse er det laget tiltak som gjelder de fire neste årene for å følge opp strategier og mål. Her følger resultater og status for vedtatte tiltak i 2022 (årene 2023-2025 er utelatt, men blir delvis kommentert).

Trafikklys til bruk i vedtatte tiltak

Resultat/status 31.12.
✓ Ferdig
● I rute
● Ikke påbegynt
● Forsinket
● Stanset

Samfunnskvaliteter

Befolkning og bolig

MÅL: Minst 5.000 innbyggere i kommunen i 2030

Prioriterte tiltak	22	Ansvar	Status
Boligsatsing i revisjon av arealdel/kommunedelplan for Geilo jfr boligstrategi	X	P&U	● I rute
Utrede og avklare om slektskapsunntaket i boplikten skal opphøre	X	P&U	✓ Ferdig
Rehabiliter kommunale boliger slik at de kan benyttes som rekrutteringsboliger ved utlysning av kommunale stillinger	X	TE	● Forsinket
Igangsette tilflytningsprosjektet «Heime i Hol» (ref. HØP 2021-24) og vurdere økonomiske virkemidler for å tiltrekke og beholde yngre innbyggere. (Ref. tidligere bostøtte for unge).	X	P&U	● Forsinket

Kommuneplan: Kommuneplanen er godt i gang med stort fokus på boligområder i denne revisjonen.

Slektskapsunntaket: Vedtatt høst 2022.

Tilflytningsprosjekt er forsinket. Er i gang med utarbeidelse av retningslinjer for bostøtte for unge.

Kommer politisk sak første halvdel av 2023.

Tabellen viser **byggeaktiviteten** for ene- og to mannsboliger i kommunen de siste 10 årene.

Tabell 1. Antall byggetillatelser for ene- og tomannsboliger pr. område.

Område	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Dagali	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0
Haugastøl-Ustaoset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Holet-Hovet	0	2	2	1	0	0	0	0	0	2	0
Skurdalen	0	0	0	0	0	0	1	1	1	2	1
Sudndalen-Myrland	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Geilo	5	7	8	3	2	3	5	4	6	9	3
Utenfor utsnitt	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalt	6	10	12	4	3	3	6	5	8	14	4

Kommentar: hentet fra matrikkel, mulig ikke helt oppdatert.

Antall igangsettingstillatelser på nye ene- og tomannsboliger gitt i de ulike sonene i perioden 2012-2022.

Hol kommune er en av landets største **hyttekommuner**. Ifølge matrikkelen er det 6318 hytter i Hol kommune. Hytter er her definert som hytter/fritidshus (5943) og stølsbuer (366), da de fleste stølsbuer i dag brukes som hytter/fritidshus.

Tabell 2. Antall hytter og stølsbuer 2022.

Område	Hytter	Stølsbuer	Totalt
Dagali	417	11	428
Seterdalen	185	25	210
Haugastøl-Ustaoset	1543	18	1561
Holet-Hovet	529	58	587
Skurdalen	338	39	377
Sudndalen-Myrland	561	22	583
Geilo	1921	33	1954
Andre områder	458	160	618
Totalt	5943	366	6318

Kommentar: hentet fra matrikkel, mulig ikke helt oppdatert.

Tabell 3 viser hvordan hyttebyggingen har utviklet seg i de ulike sonene de siste årene. Det er gitt byggetillatelse til 63 nye hytter i 2022.

Tabell 3. Antall hytter og stølsbuer fordelt på soner hentet fra matrikkelen og ajour pr. 31.12.2022

Område	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Dagali	3	2	6	2	3	2	5	4	4	2	7	5
Seterdalen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Haugastøl-Ustaoset	7	6	13	10	10	9	11	18	11	4	9	3
Holet-Hovet	6	4	12	3	10	14	9	14	8	6	16	4
Skurdalen	0	2	4	4	9	4	17	14	8	7	12	10
Sudndalen-Myrland	7	6	9	9	13	10	11	2	2	6	20	7
Geilo	20	17	25	21	36	53	36	43	29	22	69	34
Utenfor utsnitt	3	5	4	1	1	1	2	0	0	1	1	2
Totalt	46	42	73	50	81	64	79	95	62	48	134	63

Kommentar: hentet fra matrikkel, mulig ikke helt oppdatert.

Folkehelse

MÅL: En aktiv befolkning med høy livskvalitet

Prioriterte tiltak/aktiviteter	22	Ansvar	Status
Utvide Frisklivstilbudet	X	HO	● Ikke påbegynt
Opprette utstyrssentral for utlån til fritidsaktiviteter.	X	Fellestj.	● I rute Jf. vedtak i øk.plan 2023 – 2026.
Vurdere alternative kollektivtilbud både interkommunalt og lokalt.	X	P&U/TE	● Forsinket
Implementere FIT evalueringsverktøy (helse- og omsorg)	X	HO	● Stanset
Etablere ungdomsarenaer/møteplasser hvor ungdom medvirker i prosessen jfr handlingsplan for folkehelse	X	P&U	● I rute
Prosjekt - videreutvikle Slåttahøl-området som sentrumsnært friluft- og aktivitetsområde jfr handlingsplan for folkehelse	X	P&U	● I rute

Kommunal folkehelsegruppe (FHG) ivaretar oppdraget om å ha oversikt over helsetilstanden i befolkningen, prioritere tiltak for bedring av folkehelsen, evaluere tiltakene og formidle relaterte saker til kommunale organ. Folkehelsekoordinator er organisert under plan og utvikling (40% stilling) og deltar i planmøter.

Kommunens folkehelseprofil gir et bilde av befolkningens folkehelse, Folkehelseprofilen for Hol kommune 2023:

- Aldrende befolkning med større andel 80 år + både nå og framskrevet til 2040 enn landssnittet
- Lavere andel barn 0-17 år enn landssnittet
- Forventet levealder for kvinner (84,9år) er litt over landssnittet
- Flere 45 år + (29,4%) som bor alene enn landssnittet
- Langt flere 45 år + (15,8%) enn landssnittet som leier bolig
- Barn 0-17 år i familier med vedvarende lavinntekt litt under landssnittet, men likevel nesten 10%
- Færre barn enn landssnittet som bor i familier som mottar sosialhjelp
- Stigende trend over flere år med flere barn med laveste mestringsnivå i lese- og regneferdigheter på 5.trinn
- På landssnittet med de som gjennomfører videregående opplæring og litt færre enn landssnittet på andel som står utenfor arbeid, opplæring og utdanning i alder 15-29 år
- litt færre enn landssnittet med vgs eller høyere utdanning
- Ungdom er litt under landssnittet fornøyd med lokalmiljøet, men litt over landssnittet på opplevelse av trygghet i nærmiljøet

- Få ungdommer som er fornøyd med treffsteder. Dette er vedvarende over flere år og langt under landssnittet
- 80% av ungdommen sier de er med i en fritidsorganisasjon. Dette er langt over landssnittet. Hol skiller seg ut med at trenden har vært stigende gjennom årene med pandemi. På landsbasis har pandemien ført til at færre barn og unge er med på organiserte fritidsaktiviteter. Dette gjelder også etter at restriksjonene i forbindelse med pandemien ble opphevet
- Ungdom er stort sett fornøyd med helsa (66%), men litt under landssnittet
- Stigende trend med flere ungdommer som rapporterer om psykiske plager (18%) og ensomhet (27%). Dette er over landssnittet
- Stigende trend med flere ungdommer (42%) som bruker mer enn 4t daglig på skjerm. Noe under landssnittet
- Stigende trend over flere år med noe avflating/reduksjon i 2022 (28%) på andel med overvekt/fedme 17 år. Men fortsatt over landssnittet
- Færre andel i den voksne befolkningen enn landssnittet som oppsøker primærhelsetjenesten (fastlege, legevakt) for psykiske symptom/lidelser
- Svært god luftkvalitet. Det kommunale drikkevannet av god kvalitet

Utfordringer

Folkehelse- og oppvekstprofilen viser:

-Demografi med aldrende befolkning og færre barn

-leiemarkedet er større i Hol enn ellers i landet. Dette kan være enda et signal på manglende boliger til salgs på markedet og høye priser. Trenger større variasjon i boligmasse og prisklasser. Aldersvennlige (= alle aldre) boliger. Variasjon i boligmasse i sentrumsnære områder

-mangel på treffsteder på fritiden for ungdom

- sosiale møteplasser på tvers av generasjoner. Lavterskelarenaer og aktiviteter

-legge til rette for godt bomiljø og trivsel i alle aldersgrupper, og særlig for å sikre tilflytting og befolkningsvekst

Tiltak:

Uformell møteplass for ungdom på Geilo er videreført i prosjektet om skole- og idrettsområdet definert i Prosjekt 143.

Kollektivtilbud vurderes i prosjekt "Trafikk og grønn mobilitet".

Slåttahøl-prosjektet er godt i gang. Det er søkt om spillemidler for tiltak i prosjektet. Per dags dato ikke mottatt svar på søknaden.

Kultur og frivillighet

MÅL: Et rikt kultur- og organisasjonsliv som kjennetegnes av bredde, mangfold, frivillighet og dugnadsånd

Prioriterte tiltak/aktiviteter	22	Ansvar	Status
Implementere Temaplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv	X	KO	✓ Ferdig
Implementere Temaplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv	X	KO	● I rute
Rehabiliterer og utvikler Fekjo kulturminnepark i samarbeid med frivillige	X	KO/TE	● I rute P083 på samfunns- huset er påbegynt
Utvikle Geilo samfunns- og ungdomshus til et barn – og ungdommens hus og møteplass. Prosjektet skal involvere barna/ungdommen i planlegging og gjennomføring, ha fokus på deres behov og ønsker, samt bærekraft og gjenbruk. Frivillige bør også involveres. (Ses i sammenheng med investeringsprosjekt 034).	X	KO	✓ Ferdig
Styrke kvaliteten i kulturskolen gjennom faglig utviklingsarbeid i samarbeid med Høyskolen i innlandet og Norsk kulturskoleråd.	X	KO	● I rute
Utvikle en tydeligere profil på kulturtjenester med mål om økt kvalitet på informasjon om tilbud og tjenester	X	KO	● Forsinket

Evt. avvik/forsinkelser

Tiltaket «Kulturminneplan» er gjenopptatt. Fagrapport for *nyere tids kulturminner* utarbeides lokalt med nedsatt arbeidsgruppe.

Natur, miljø og friluftsliv

Mål: Ivareta natur, miljø og landskap, som grunnlag for bolyst og trivsel, rekreasjon, næring og arbeid.

Prioriterte tiltak/aktiviteter	22	Ansvar	Status
Utarbeide kommunedelplan for naturmiljø	X	P&U	✓ Ferdig
Mulighetsstudie - alternativt kollektivtilbud for ungdom, eldre m.m	X	P&U	● Ikke påbegynt
Oppdatere kommunens viltkart	X	P&U	● Ikke påbegynt
Fremlegge forslag til hvordan kommunen kan legge til rette for strømsparende tiltak i boliger, fritidsboliger og næringer, inkludert rådgiving om tiltak og mulige støtteordninger.	X	P&U	● I rute

Kommentarer:

Kommunedelplan naturmangfold er vedtatt. Tiltak må følges opp.

Alternativ kollektivtransport er en del av prosjektet "Trafikk og grønn mobilitet".

Viltkarlegging er ikke påbegynt pga ressursmangel og prioriteringer. Det er en plan om at det skal startes opp i 2023.

Forslag til strømsparende tiltak/Enøk-fond er politisk vedtatt. Tiltakene skal vurderes på nytt i 2023 og det vil utarbeides en politisk sak.

Livsløp

Hol som oppvekstkommune

MÅL: Hol kommune vil være en kommune der alle barn og unge mestrer livene sine gjennom læring, tilhørighet og inkludering i hele oppveksten.

Prioriterte tiltak/aktiviteter	22	23	24	25	Ansvar	Status
Utvikle uteområder ved Geilo barne- og ungdomsskole (P143)	X	X	X		TE/KO	● Forsinket
Prosjektering av nytt barneskolebygg ved Geilo barne- og ungdomsskole, basishall og utvidelse av arealene til NTG, ref. HØP 2019 vedtakspunkt 34. (P138)	X	X	X		TE/KO	● I rute
Videreføre «foreldreskole», (Digital dømmekraft), gjennomføres på flere klassetrinn og i barnehage	X	X			KO	● Forsinket
Samarbeid med Ombudet for barn og unge i Viken om mobbeforebyggende arbeid på tvers i kommunen	X	X	X	X	KO	● I rute
Implementere og jobbe bevisst med nye rutiner for tilpasset opplæring og arbeide for å få til et to-lærersystem i sentrale fag fra høsten 2021	X	X			KO	● Forsinket
Digitale hjelpemidler på småtrinnene, som skissert i Prosjektplan «Nettbrett i skolene i Hol Kommune». Viser til mål i Fagfornyelsen og tilpasset opplæring.	X	X			KO	● I rute
Videreføringsplan med tema forebygging i barnehager og skoler	X	X	X	X	KO	● I rute
Fortsette med det regionale prosjektet IBS Inkluderende barnehage – og skolemiljø	X				KO	✓ Ferdig
Arbeide med fagfornyingen i skolene, nye læreplaner fra høsten 2020 og 2021	X	X			KO	● I rute
Følge opp den nye leseplanen og implementere den. I tillegg skal barnehage, skole og bibliotek samarbeide om leseglede, lesing/leseprosjekt.	X	X			KO	● I rute
Prosjekt – Samordning av hjelpetjenester for barn og unge- sikre tverrfaglig innsats og god oppfølging av barn og unge på tvers av etater og instanser.	X	X			HO/KO	● Forsinket
Rekruttere kvalifisert personell for å arbeide med barn/elever med store hjelpebehov. Disse må også kunne gå inn i koordinatorroller i HO (koordinerende enhet).	X	X			KO	● Forsinket
Vurdere felles ledelse og drift for barnehageavdelingene i Hol og Hovet barnehager.	X				KO	● Stanset

Kommentar til avvik/forsinkelser:

Forprosjekt P. 138 rehabilitering/nytt barneskolebygg Geilo er påbegynt. Arkitekt skissekonkurranse ble utlyst høsten 2022. Innlevering av forslag er satt til mars 2023.

Prosjekt 143 er forsinket grunnet prosesser med grunnnerverv.

Arbeidet med å få til 2-lærer system i 1.-4. trinn er forsinket da ressursene blir benyttet til spesialundervisning og vikarbruk.

Prosjekt – Samordning av hjelpetjenester for barn og unge er forsinket grunnet utfordringer med å ansette prosjektleder for hovedprosjektet. Prosjektleder ble tilsatt i september 2022 og jobber nå målrettet for å få hovedprosjektet ferdig.

Saken om felles barnehageledelse i Hol og Hovet barnehager ble politisk behandlet i UKL i mars 2022 og besluttet ikke å videreføres.

Kvalitetsresultater barnehage og grunnskole

Viser til grundig informasjon i kvalitetsmeldingen som orienteres politisk i UKL og Kommunestyret våren 2022.

Barnehage

Årlig i tidsrommet 1.november - 20.desember gjennomfører barnehagene i Hol kommune Utdanningsdirektoratets foreldreundersøkelse. I foreldreundersøkelsen får foresatte si sin mening om barnehagetilbudet, barnas trivsel og samarbeidet mellom hjem og barnehage. Resultatene fra foreldreundersøkelsen brukes av barnehagene og barnehageeier som en hjelp til å vurdere og utvikle barnehagetilbudet.

Den enkelte barnehage benytter resultatene i dialogen med foreldrene og lager handlingsplaner for videre utvikling av barnehagen.

Svarprosenten på undersøkelsen er 71,7% noe som er en oppgang fra 2021 da svarprosenten var 69,2%.

Undersøkelse	Inviterte	Besvarte	Svarprosent
Foreldreundersøkelsen	191	137	71,7%

Total tilfredshet kan få en høyest mulig skår på 5,0. I 2022 var skåren på 4,4. Sammenlignet med Oslo og Viken og nasjonalt ligger barnehagene i Hol ganske likt på alle områder.

Barnehagene i Hol kommune:

Ulike faktorer	Snitt
Ute- og innemiljø	4,1
Relasjon mellom barn og voksen	4,4
Barnets trivsel	4,8
Informasjon	4,3
Barnets utvikling	4,7
Medvirkning	4,3
Henting og levering	4,4
Tilvenning og skolestart	4,6
Tilfredshet	4,5

Barnehagene i Oslo og Viken:

Ulike faktorer	Snitt
Ute- og innemiljø	4,1
Relasjon mellom barn og voksen	4,5
Barnets trivsel	4,7
Informasjon	4,3
Barnets utvikling	4,6
Medvirkning	4,3
Henting og levering	4,4
Tilvenning og skolestart	4,5
Tilfredshet	4,5

Grunnskole

Elevundersøkelse 2022

Tabellen viser resultater fra Elevundersøkelsen fra Utdanningsdirektoratet høsten 2022.

Undersøkelsen er obligatorisk for 7. og 10.trinn. Resultater fra Hol sammenlignet med nasjonalt snitt vises i tabellen.

Indikator og nøkkeltall	Hol kommune skoleeier	Nasjonalt	Hol kommune skoleeier	Nasjonalt
	10.trinn	10.trinn	7.trinn	7.trinn
Trivsel	3,7	4,1	4,2	4,1
Støtte fra lærerne	3,9	4	4,3	4,3
Støtte hjemmefra	4,2	4	3,9	4,2
Vurdering for læring	3,1	3,3	3,6	3,7
Læringskultur	3,6	3,7	3,9	3,8
Mestring	3,7	3,9	4	3,9
Motivasjon	3,1	3,3	3,5	3,5
Elevdemokrati og medvirkning	3	3,3	3,6	3,6
Felles regler	3,6	4	4,4	4,2
Utdanning og yrkesveiledning	3,5	3,8		
Faglig utfordring	4,1	4,2	3,8	3,9
Mobbing på skolen de siste mnd. (i%)	*	7,4	*	9,9

Resultatet vises ikke hvis 1-4 elever har svart at de opplever mobbing på skolen. Dette vises ved en *.

Tabellen viser andelen elever som svarer at de blir mobbet av medelever, mobbet digitalt (på skolen) og/eller mobbet av voksne på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere. Skalaen går fra 1-5, der 5 er det høyeste. Elevundersøkelsen kartlegger de mest sentrale forholdene ved elevenes læringsmiljø.

Resultatene varierer fra kull til kull. På 7.trinn i 2022 ser vi at innen de fleste indikatorene har Hol kommune omtrent på nivå med resultat for gjennomsnittet på landsbasis. Det er få elever på dette trinnet som oppgir at de har blitt mobbet de siste månedene.

På 10. trinn er resultatene i elevundersøkelsen omtrent som i 2021 og jevnt med resultatet for hele landet. De skårer fortsatt høyt på støtte fra lærerne og omtrent det samme på trivsel, faglig utfordring og arbeidsro. På spørsmålet om *mobbing på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere* vises ikke resultatet hvis 1-4 elever har svart at de opplever mobbing på skolen.

Nasjonale prøver

Nasjonale prøver gjennomføres på høsten på 5., 8. og 9.trinn. Det er elevenes grunnleggende ferdigheter i lesing og regning i alle fag og deler av faget engelsk elevene prøves i. Resultatet her er presentert som gjennomsnittlig skala-poeng.

	5. trinn	8. trinn	9. trinn
Regning	16,1%	***	***
Engelsk	***	***	
Lesing	19,4%	***	***

*** Tall som er unntatt offentligheten/skjermet

På 5.trinn er det en økning i resultatet fra i fjor i alle tre kartleggingene – lesing, regning og engelsk. Resultatene er også over landsgjennomsnittet.

På 8.trinn er det en økning i både engelsk og lesing, og ett skalapoeng ned fra i fjor i regning.

På 9.trinn er det en økning i lesing og en nedgang i regning sammenlignet med fjorårets 9.trinn, men sammenlignet med resultatene for årets 9.trinn fra de samme elevene gikk på 8.trinn, er det en god økning i både lesing og regning.

Skolene fokuserer på tilpasset opplæring, og det er et mål å heve elever som skårer lavt på de laveste mestringsnivåene, utjevne prestasjonene mellom jenter og gutter, samt å tilpasse undervisningen godt til elever som skårer høyt.

Resultatene av de nasjonale prøvene blir sett i sammenheng med all annen kartlegging og vurdering rundt elevene, som gir skolene god informasjon om hvordan tilrettelegge best mulig for hver enkelt elev videre.

Grunnskolepoeng

Grunnskolepoeng er beregnet som summen av elevenes avsluttende karakterer, delt på antall karakterer og ganget med 10. Grunnskolepoeng er et mål for det samlede læringsutbytte etter avsluttet grunnskole og benyttes som kriterium for opptak til videregående skole.

Tabellen viser gjennomsnittlig grunnskolepoeng i Hol kommune sammenlignet med det nasjonale snittet de fem siste årene.

Indikator	2019-20	2020-21	2021-22
Hol kommune skoleeier	41,3	45	44,7
Nasjonalt	43,1	43,3	43,4

Grunnskolepoeng for 2021-2022 i Hol Kommune er høyt. Avgangselevene i Hol kommune hadde i snitt høyere grunnskolepoeng enn nasjonalt. Jentene ligger godt over det nasjonale snittet, som er på 45,6 og i Hol på 49,5. I fjor var snittet på jenter 48,4. Guttene i Hol ligger på 41,6 for 2021-2022, det nasjonale snittet for gutter er på 41,3.

Resultatene fra Elevundersøkelsen, Nasjonale prøver og grunnskolepoeng er en del av Kvalitetsmeldingen som presenteres og drøftes i UKL og Kommunestyret våren 2023.

Hol som helse- og omsorgskommune

MÅL: Innbyggere og gjester i Hol kommune skal føle trygghet for egen helse og velferd.

Prioriterte tiltak/aktiviteter	22	Ansvar	Status
Organisasjonsutviklingsprosjekt for helse og omsorg: ferdiggjøring og implementering	x	HO	● I rute
Implementering av verktøy og drift av «Trygg oppvekst - BTI» - Bedre kartlegging, koordinering og tverrfaglig innsats for risikoutsatte barn. Fast koordinatørstilling tilknyttet Hallinghelse.	x	HO/KO	● Forsinket/ Påbegynt
Barnevernsreformen/oppvekstreformen: Avklare integrering av barnevern på helsestasjonen.	x	HO/KO	● Forsinket/ Påbegynt
Være en aktiv aktør i Hallinghelse og regionalt samarbeid i forhold til tjenesteinnovasjon, utviklingsprosjekt, kompetanse, ressursdeling, oppfølging av avtaler og andre nødvendige samhandlingstiltak. (Felles koordineringstjenester; kommuneoverlege, psykolog, logoped, velferdstekn. etc.)	x	HO	● I rute
Annet interkommunalt samarbeid (HOF). F.eks. VINN, Miljøretta helsevern, Helseboka m.v.	x	HO	● I rute
Kartlegging, planlegging, implementering og gjennomføring av Leve hele livet. St.meld 15-kvalitetsreform for eldre (prosjekt 2019-2023).	x	HO	● I rute
«Bygg og bo»: utarbeide en helhetlig plan for utvikling av, og investering i bygg til helse- og omsorgsformål (omsorgsplasser, sykehjemsplasser, pasientbehandling, personalbaser) på kort og lang sikt. Ses i sammenheng med organisasjonsutviklingsprosjekt.	x	HO/TE	● Forsinket/ Påbegynt
Opprettholde og samordne gode dagsenter samt lavterskel tilbud for aktivitet og sosiale møteplasser i samarbeid med frivillige.	x	HO	● Forsinket
Økende bruk av velferdsteknologi og med fokus på hverdagsrehabilitering-, mestring, og e-helse.	x	HO	● I rute
Sertifisere og videreføre Geilotun og Høgehaug som Livsgledehem.	x	HO	● Stanset
Videreutvikle bruk av Nyby app som verktøy (ses i sammenheng med Leve Hele Livet og Frivilligsentralen).	X		● Forsinket

Kommentar til avvik/forsinkelser:

Trygg oppvekst – BTI: Prosessen med implementering av BTI-modellen ble forsinket på grunn av utbrudd av Korona/Covid 19 i januar-mars, og prosessen ble ytterligere forsinket av at regional koordinatør gikk ut i permisjon fra 1/9. Stillingen som regional koordinatør ble stående vakant de siste månedene av 2022.

Barnevernsreformen: For å kunne ivareta oppgavene ifb med innføringen av barnevernsreformen har det vært behov for flere nye stillinger. Helsestasjon/familiehuset hadde ikke mulighet til å påta

seg flere oppgaver i 2022. Kostnadene i forbindelse med barneverns-/oppvekstreformen ble lagt inn i HØP 2023-2026 med to nye stillinger.

Arbeidet med å revurdere og videreutvikle etatens helhetlige plan for utvikling av, og investering i bygg til helse- og omsorgsformål, Bygg og Bo, ble videreført i 2022. Arbeidet ble nedprioritert grunnet Korona/Covid 19, og arbeidet med planen ble satt i sammenheng med omstillingsprosjektet Sammen om endring, og ble derfor noe forsinket.

Sertifisere og videreføre Geilotun og Høgehaug som Livsgledehem: Dette er en kostbar ordning og må ses i sammenheng med etatens økonomiske situasjon og øvrige tiltak. Det må vurderes om man kan få tilsvarende gevinster ved å gjøre ting på en annen måte. Tiltaket er foreløpig stanset.

Konsekvenser og endring i aktivitet pr avdeling:

Fra 2022:

Legetjenesten

2022 har også vært preget av at det har vært pandemi og vi har i første halvdel av året brukt mye tid på pandemiarbeid. Legetjenesten har i 2022 hatt bemanningsutfordringer og økt arbeidsbelastning, derfor har alle leger og medarbeidere vært samlokalisert ved Geilo legesenter frem til 1/9. Dette for å effektivisere driften og utnytte ressursene i en vanskelig periode. I tillegg til fastlegeoppgaver, utgjør en stor del av legetjenestens hverdag, beredskap og legevakt. Som er en stor turistkommune med stor utbygging av fritidsboliger, er det også økning i pågangen fra turister i hverdagen og mer av våre ressurser går til legevaksarbeid. Dette fører igjen til lengre ventetider på vanlige fastlegetimer. I siste halvår av året slo fastlegekrisen til for fullt også i Hol kommune og halvparten av fastlegene har sagt opp sine hjemler. Vi har hatt utlyste fastlegehjemler med lite- til ingen søkere, derfor at det vært nødvendig å bruke vikarleger fra vikarbyrå for å opprettholde legedekningen.

Psykisk helse

FIT som tilbakemeldingsverktøy til andre tjenester enn psykisk helse ser ut til å ikke fungere slik intensjonen var tenkt. Det vil i tillegg bli en betydelig kostnad å implementere dette i hele helse og omsorg. Det vurderes andre tilbakemeldingsverktøy.

Institusjonene

Institusjonene har hatt fokus på sykefravær, og på arbeidsglede, og de har fått hjelp av HAVA. Det har blitt jobbet med kulturverksted og heldagsseminar, og det jobbes med holdnings- og kulturendring i virksomheten. Dette arbeidet fortsetter i 2023.

De har hatt fokus på å lage like prosedyrer innen institusjonstjenesten slik at brukere skal oppleve like tjenester uansett hvor «bor». Dette går mest på drift som palliasjon, journalføring, medisinbehandling, aktivitet, demensutfordringer, ernæring og rehabilitering.

Familiehuset

Familiehuset er i drift og har et utvidet lavterskeltilbud til familier med behov for ekstra støtte. Familiehusets videre utvikling sees i sammenheng med prosjektet *Sammen om endring, Trygg oppvekst* og andre utviklingstiltak og prosjekt.

De første tre månedene av 2022 ble mye av aktiviteten i familiehuset preget av utbrudd av Korona/Covid 19.

Flyktningetjenesten

Bosetting av flyktninger ble en krevende oppgave for tjenesten i 2022. På bakgrunn av Russlands invasjon av Ukraina i februar 2022 ble Hol kommune anmodet om å bosette langt flere flyktninger enn året før. Til sammen ble det bosatt 55 personer i kommunen i løpet av høsten 2022.

Arbeid og næringsutvikling

Eksisterende næringer

MÅL: Styrke de eksisterende næringer og bidra til utvikling og nyskaping i støttenæringer

Prioriterte tiltak/aktiviteter	22	Ansvar	Status
Prosjekt med oppfølging av bruk av næringsbygg turistbedrift i henhold til prinsippsak varme /kalde senger	X	P&U	● I rute
Kreve tydelige og realistiske visualiseringer av utbyggingsområder i plandokumenter.	X	P&U	● I rute
Utarbeide næringsstrategi som grunnlag til revisjon av arealplaner	X	P&U	● I rute
Følge opp Handlingsplan for Hol nasjonalparkkommune og iverksette nødvendige tiltak for å oppfylle kriteriene for nasjonalparkkommuner under merkevaren Norges nasjonalparker	X	P&U	● I rute

Kommentarer:

Varme/kalde senger: Det ble fremmet sak om dette august 2022. Arbeidet fortsetter i forbindelse med revidering av arealdelen og i etterkant av denne.

Det kreves tydelige og realistiske visualiseringer i alle plansaker. Dette jobbes med på reguleringsplannivå til enhver tid.

Forprosjekt til næringsstrategi i regi av Menon Economics var ferdig i mai 2022. Utredning av næringsareal ble fremmet for kommuneplanutvalget høsten 2022. Vedtak fra dette møte jobbes videre med i revisjonsarbeidet. Arbeidet med næringsstrategien starter opp i 2023.

Hva innbyggerne arbeider med

Næring	Sysselsatte personer Hol Kommune 2021	Sysselsatte personer Hol Kommune 2022
00-99 Alle næringer	2475	2434
01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	88	92
05-43 Sekundærnæringer (industri, elektrisitet, VA, bygg og anlegg)	582	575
45-53 Varehandel, transport og lagring	347	342
55-82 Hotell og restaurant, samferdsel, finanstjen., forretningsmessig tjen., eiendom	571	523
84 Off.adm., forsvar, sosialforsikring	109	119
85 Undervisning	176	182
86-88 Helse- og sosialtjenester	440	453
90-99 Personlig tjenesteyting	128	118
00 Uoppgitt	36	30

Kilde: [07984: Sysselsatte per 4. kvartal, etter næring \(SN2007\), kjønn, alder, statistikkvariabel, år og region. Statistikkbanken \(ssb.no\)](#)

Det er 2434 sysselsatte i kommunen, som er 41 færre enn i 2021. De fleste sysselsatte i kommunen arbeider innen hotell, restaurant, forretningsmessige tjenester, men det er 10 % reduksjon av denne andelen i forhold til i 2021.

Ny næringsutvikling og innovasjon

MÅL: Kommunen skal kjennetegnes av et mangfoldig arbeids- og næringsliv, med utvikling av nye næringer og interessant arbeid til alle.

Prioriterte tiltak/aktiviteter	22	Ansvar	Status
Synliggjøre tilgjengelige, regulerte områder avsatt til næringsutvikling i Hol kommune gjennom ny næringsstrategi	X	P&U	● Ikke påbegynt
Legge til rette for kontorklynger i hele kommunen	X	P&U	● I rute
Kommunen skal ta en aktiv rolle i samarbeid med Fagskolen i Viken og privat sektor for å etablere flere bransjeprogrammer innen relevante næringer; kommunal og privat sektor	X	P&U	● I rute

Kommentarer:

Avsatt areal vil synliggjøres i arealdelen. Det jobbes det med nå. Ut fra dette vil det jobbes med en ny næringsstrategi i 2023.

Kontorklynger:

Rapport fra Hallingdal næringshage kom i november 2022. Rapporten viste flere alternativer på Geilo og i Hol/Hagafoss.

Per i dag finnes det én mulig lokasjon for kontorfellesskap på Geilo: 3 etg. i Geiloporten. Flere av interessentene er hyttefolk, og markedet har potensiale for å bli større. Mye handler om synliggjøring.

Bygdahall har også muligheter for kontorfellesskap i kommunen, med både nærhet til butikk og ladestasjon.

Utdanning:

Hol kommune har gått inn i selskapet Utdanningscenteret på Geilo AS med 60 % av aksjene. Ordfører er kommunens representant.

Infrastruktur

Samferdsel

MÅL: Effektiv, trygg og miljøvennlig transport til og fra, og innad i kommunen.

Prioriterte tiltak	22	Ansvar	Status
Etablering av avkjørsler og parkeringsplasser til Geilo skole- og idrettsområde jf. HØP 2019, K-sak 90/18. (P143)	X	TE	● Forsinket
Realisering av trafikksikkerhetstiltak Geilo skole og samfunnshus i henhold til vedtatt detaljreguleringsplan ref. HØP 2019. (P143)	X	TE	● Forsinket
Gjennomføre tiltak i reguleringsplan for Geilo sentrum, trafikkavvikling. (P110/117)	X	TE	● Påbegynt
Utarbeide analyser for trafikkavvikling på RV 7 og FV 40 på Geilo	X	P&U	Ferdig

Avvik/forsinkelser:

Store utfordringer med grunnnerverv, har gjort at prosjekt 143 har hatt dårligere progresjon enn forventet. Det er forventet at fysisk prosjektgjennomføring vil komme i gang i løpet av 2023.

Regulere gang- og sykkelvei: Prioriteringer gjøres i planstrategi. Tiltaket er avhengig av bevilling i budsjettet både i Statens vegvesen, kommunen og i fylkeskommunen.

Teknisk infrastruktur

MÅL: Hol kommune skal ha en effektiv og miljøvennlig infrastruktur.

Prioriterte tiltak/aktiviteter	22	Ansvar	Status
Vann-, avløps- og renovasjonsanlegg i forbindelse med avkjørsler til Geilo skole – og idrettsområde jf. HØP 2019, K-sak 90/18 (P143)	X	TE	● Forsinket
Etablere reservevasskilde på Geilo (Forprosjekt 2022)	X	TE	● I rute
Oppgradere etablert vannforsyning, Geilo <ul style="list-style-type: none"> - Høydebasseng Haugeplass - Forsyningsledning til Vestlia 	X	TE	● I rute Henger i sammen med “Vestlia-planen”
Digitalisering av forbruksregistrering for bedre kontroll av vannlekkasjer	X	TE	● I rute
Oppgradering av Geilo RA for bedre kapasitet og effektivitet		TE	● Ikke påbegynt
Oppgradering av Hol RA for bedre kapasitet og effektivitet		TE	● Ikke påbegynt
Oppgradering av Ustaoset RA for bedre kapasitet og effektivitet		TE	● Ikke påbegynt
Sanering og reovering alt avløpsnett	X	TE	● I rute
Digitalisering av avløpsnett for bedre kontroll av innlekkasje		TE	● I rute, påbegynt i 2022.
Prosjektere tiltak for å få kontroll med avløpsrensing i Hol / Holsåsen	X	TE	● I rute
Utvidelse av returpunkt for avfall	X	TE	● Påbegynt, men forsinket
Rehabilitering av kommunale boliger	X	TE	● Påbegynt, men forsinket

Prioriterte aktiviteter innen teknisk infrastruktur er også:

- Sikre utbygging av infrastruktur gjennom rekkefølgekrav i reguleringsplaner.
- Innarbeide og gjennomføre utbyggingsavtaler for utbygging av infrastruktur

Evt. avvik/forsinkelser:

Kommunale boliger blir rehabilitert etter andre prosjekter er ferdigstilt (oppussing av SFO ved Hallingskarvet skole og Geilo samfunnshus/Fjellvang). Det arbeides med rehabilitering av boliger ved innimellom andre prosjekter/oppgaver

VAR knyttet til P-143 er forsinket i påvente av avsluttet grunnerverv / ekspropriasjon, jfr. tidligere punkt.

Det har gjennom 2022 vært jobbet systematisk for å redusere lekaskje fra vannforsyningsnettet. Dette arbeidet har vært vellykket, og man kan se en reduksjon i nødvendig vannproduksjon på opp

mot 30%. Planlegging for å kartlegge, og redusere innlekking på avløpsnett har startet. Fokus på inn- og utlekkasje vil fortsette også i 2023.

Samfunnssikkerhet og beredskap

MÅL: Et trygt og beredt samfunn

Prioriterte tiltak/aktiviteter	22	Ansvar	Status
Planlegge og prosjektere beredskapssenter, ref. K-sak 43/19 (P092)	X	TE / Beredskaps rådgiver	🟡 Forsinket
Revisjon av risiko – og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse)	X	Beredskaps-rådgiver	🟢 I rute
Etablere beredskapslager for kommunalteknisk drift, evt. interkommunalt	X	TE	🟢 I rute, har en del utstyr på lager

Prioriterte aktiviteter innen samfunnssikkerhet og beredskap er også:

Oppfølging av ROS-analysen, vedtatt 31.10.18 når det gjelder

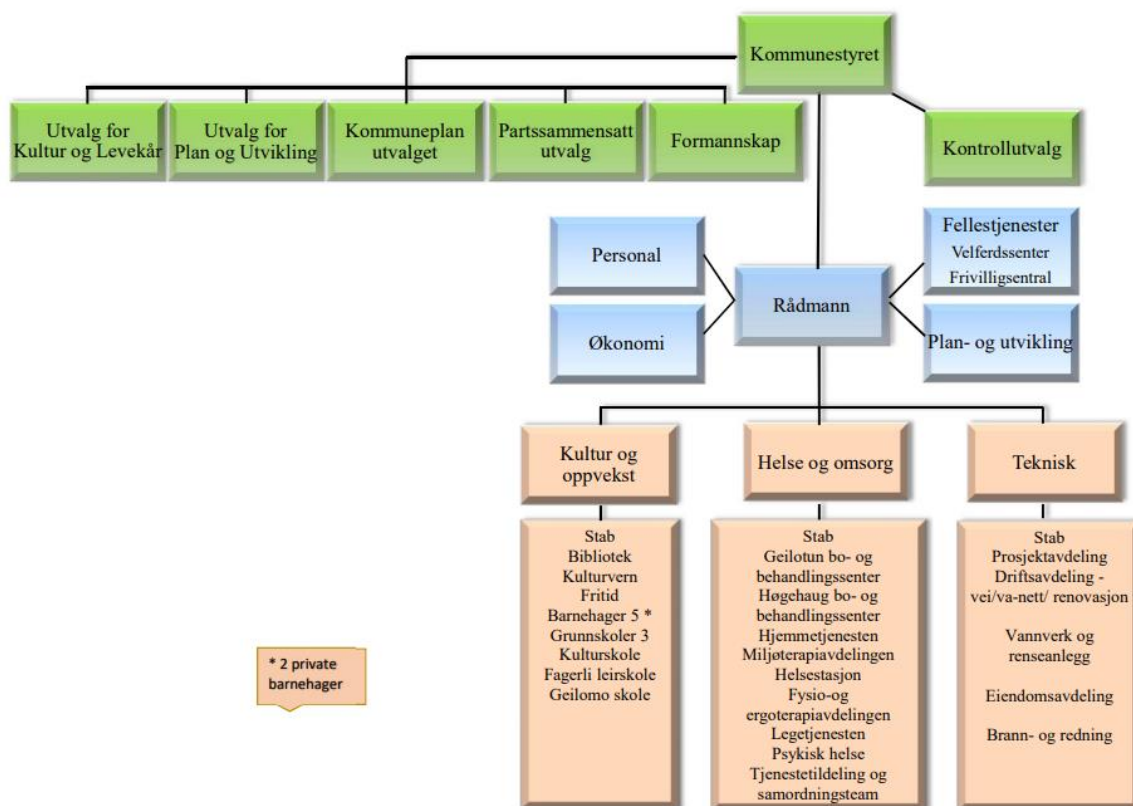
- Kriseplaner og sektorplaner for beredskap: Plan for kommunal kriseledelse er revidert februar 2021. Sektorplaner mangler status
- Tettere regionalt plansamarbeid for beredskap: Under utvikling
- Lokale øvelser – tilpasset behov og prioritet: Utsatt grunnet pandemien
- Sektorvis kompetanseheving innen beredskap: Utsatt grunnet pandemien
- Forebyggende arbeid og tiltak – tilpasset klimautfordringene: Utsatt grunnet pandemien
- Påse at Hol kommune er riktig dimensjonert for å håndtere uønskede hendelser: Har hatt høyt fokus siste året, og vurderes jevnlig

Evt. avvik/forsinkelser:

Prosjektering av Beredskapssenter/ Brannstasjon har blitt forsinket pga. utfordringer med framdrift i planarbeidet for det aktuelle tomtearealet. Videre arbeid med grunnverv og detaljregulering av den aktuelle tomte vil sannsynligvis forsinke framdrifta i forhold til det tidligere framdriftsvurderinger.

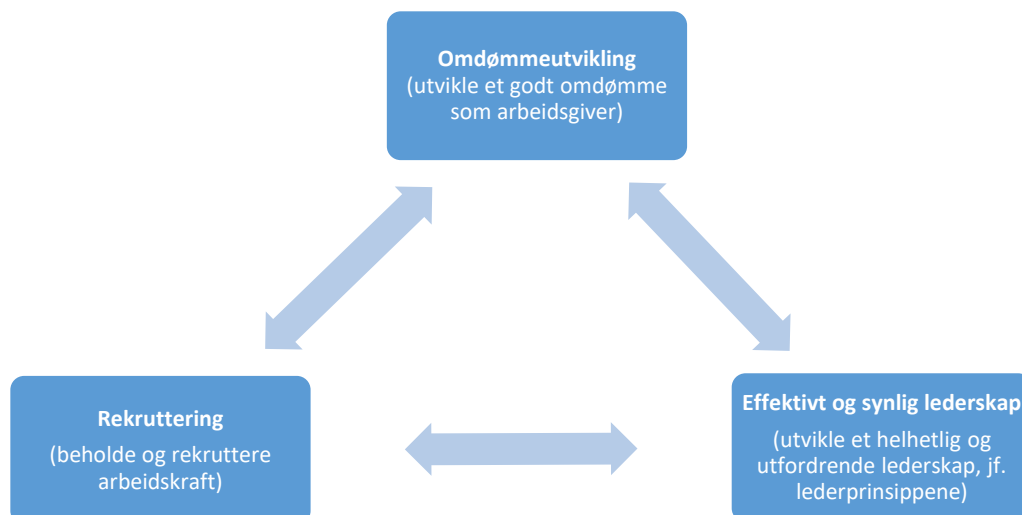
Arbeidet med revidering av overordnet ROS ble påbegynt i 2022.

4. Organisasjonen Hol kommune

Arbeidsgiverstrategi

Arbeidsgiverstrategien legger føringer for de valg og prioriteringer arbeidsgiver foretar overfor medarbeiderne. God arbeidsgiverpolitikk og et godt omdømme skal sikre tilstrekkelig og kompetent bemanning. Arbeidsgiverstrategien er vedtatt for tidsrommet 2010 – 2020.

Omdømmeutvikling

MÅL: *Utvikle et godt omdømme som arbeidsgiver*

Strategier for å nå målet

Hol kommune skal:

1. være en synlig arbeidsgiver med mange spennende jobbmuligheter som må kommuniseres ut i arbeidsmarkedet.

Rekrutteringsverktøyet EasyCruit bidrar til reduserte saksbehandlingstider. Kommunene i Hallingdal er knytta opp mot portalen «Jobb i Hallingdal, en digital møteplass for arbeidsgivere, jobbsøkere og personer som ser på Hallingdal som en mulig fremtidig arbeidsplass. tillegg er kommunen knyttet seg opp mot portalen Karriere.no som når ut til 70.000 brukere/mnd. Kommunene har inngått en fellesavtale med Hallingdølen på felles annonsering på faste dager, med formål om å rekruttere familier til Hallingdalsregionen.

Effektivt og synlig lederskap

MÅL: *Utvikle et helhetlig og utfordrende lederskap*

Strategier for å nå målet:

Hol kommune skal:

1. være innovativ og omstillingsdyktig. Omstilling vil i årene som kommer være en kontinuerlig prosess med fokus på bedre tjenester og mer effektiv forvaltning. Det betyr i praksis at vi må jobbe på nye måter.
2. Lederopplæring ikke gjennomført i 2022.

3. KS læring er delvis tatt i bruk og det gjenstår å iverksette og motivere medarbeidere til å ta det mer aktivt i bruk. Ved bruk av KS læring skal Hol kommune utvikle egne nettkurs eller ta i bruk nettkurs som er utviklet av andre kommuner.
4. i samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene vurdere ulike tiltak som skal bidra til reduksjon av sykefraværet. Det er etablert ei prosjektgruppe bestående av hovedtillitsvalgte, hovedverneombud, ansattrepresentant og arbeidsgiver som jobber med å etablere tiltak. Virkemidlene som vil bli tatt i bruk kan være de løpende prosessene som skjer i regi av KS, NAV og IA-avtalen. IA-avtalen løper til 31.12.24.

Hol kommunes målsetning er å øke nærværet, det vil si å redusere sykemeldte og egenmeldte fravær, samt å utvikle heltidskultur blant de ansatte.

MÅL: Beholde og rekruttere arbeidskraft

For å levere gode tjenester til brukerne er det viktig å tiltrekke seg og beholde dyktige medarbeidere. Et viktig ledd i dette er å styrke kommunens attraktivitet som arbeidsgiver gjennom systematisk arbeid med omdømme. Her har kommunen i større grad tatt i bruk forskjellige plattformer for å skape større interesse for kommunen som arbeidsplass.

Kommunen har i 2022 erfart rekrutteringsutfordringer både innenfor kultur- og oppvekstsektoren og helse- og omsorgssektoren. Av den grunn har det vært betydelig innleie av vikarer fra vikarbyrå.

Regionalt er det kommet i gang med et desentralisert studietilbud for sykepleiere som starta opp høsten 2022 på Torpomoen. Fra Hol kommune deltar 5 studenter. Blant de 5 studentene har Hol kommune inngått avtale med 3 studenter etter fullført utdanning. Fra høsten 2023 startes opp et nytt kull på Torpomoen. Det jobbes samtidig med å få til desentralisert barnehagelærerutdanning på Gol i 2024.

Bemanning

I 2022 var det 589 medarbeidere i Hol kommune, en økning med 13 medarbeidere fra 2021. Det var 470,6 årsverk, som er økning med 10,06 årsverk fra 2021.

Etat	Antall Årsverk 2021	Antall Årsverk 2022	Antall Ansatte 2021	Antall ansatte 2022
Sentraladm. og plan- og utvikling	37,0	38,19	42	46
Kultur og oppvekst	176,4	188,11	206	214
Helse- og omsorg	173,4	171,98	222	219
Teknisk	69,4	68,28	100	105
Felleskjøkkenet	4,6	4,20	6	5
Sum	460,7	470,76	576	589

Kilde: Visma BI Årsrapport. I denne oversikten er følgende stillingstyper inkludert: Faste ansatte, midlertidige ansatte, vikarer i kommunen⁴, tillitsvalgte, ansatte som mottar driftstilskudd.

Bedriftshelsetjenesten

I 2022 har Hol kommune hatt et samarbeid med Hallingdal og Valdres BHT. De gir bistand innenfor fysiske og organisatoriske endringer, sykefraværarbeid, arbeidshelse, psykososialt arbeidsmiljø, ergonomi, inneklima, lovpålagte helseundersøkelser, grunnopplæring for verneombud og HMS-opplæring for ledere.

Egen årsrapport behandlet i Arbeidsmiljøutvalget hvert år. BHT deltar på møtene i AMU. Planlagte aktiviteter utført fra bedriftshelsetjenesten ble gjennomført etter plan på 220 timer.

Seniorpolitiske tiltak

Et tiltak kommunen bruker for å beholde arbeidskraft er seniorpolitiske tiltak. Tiltaket går ut på at medarbeidere passert 62 år får redusert stilling på inntil 10 %, med å opprettholde full lønn, for medarbeidere med stillingsstørrelse på 75 % eller mer. Målet er å beholde kompetanse i organisasjonen. Tabellen viser antall ansatte som benytter seg av dette.

	Redusert stilling
Kvinner	19
Menn	3
Totalt	22

⁴ Vikarer i undervisning er utelatt for å unngå dobbelttelling. Disse stillingstypene er også utelatt: lærlinger, kommunale engasjement, folkevalgte, ansatte i permisjon.

Sykefravær i Hol kommune i 2022

Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.
13,39	12,35	12,93	10,83	10,75	10,47	7,76	6,48	8,32	8,66	10,49	10,39

Fraværsprosenten gjennom driftsåret 2022

I driftsåret 2022 kan en se at sykefraværet var høyt i begynnelsen av året og sank gradvis mot august, steg kraftig i september, og en svak nedgang fra november 2022.

I tabellen under vises fravær pr etat i årene 2018-2022. Arbeidsmiljøutvalget har i sak 4/21 vedtatt differensierte resultatmål for sykefraværet i 2021. De nye fraværsmålene pr. etat er innarbeidet i Visma BI.

Fravær pr etat	2019	2020	2021	2022	Mål	Norge 4. kv.2022*
Sentraladministrasjonen	2,9 %	4,6 %	3,7 %	5 %	3,2 %	7 %
Kultur og oppvekst	7,3 %	6,3 %	10,7 %	11 %	6 %	8,3 %
Helse og omsorg	8,7 %	8,8 %	13,8 %	11,7 %	7 %	11,3 %
Teknisk etat	6,4 %	7,2 %	7,4 %	7,6 %	6 %	Ikke oppgitt
Hol kommune	7,3 %	7,3 %	10,7 %	10,3 %	6 %	9,6 %

Kilde: Visma BI rapport.

*Kilde: [12442: Sykefravær for lønnstakere \(prosent\), etter næring \(SN2007\), sektor, statistikkvariabel, kvartal og kjønn. Statistikkbanken \(ssb.no\)](#)

Prosjekt NærVær

Bakgrunn: Hol kommune har fått prosjektmidler fra KLP for igangsetting av nærværprosjektet.

I prosjekt Nær vær – vær nær, utfordret en til kulturendring i form av å skape en bedre forståelse for hva som er et godt arbeidsmiljø.

På denne måten ble det skapt et mestringsorientert klima i organisasjonen. Ved å bygge relasjoner, å skape arbeidsglede, i form av tydelig rolleavklaring, øker vi forventningene til de ulike rollene.

Den første samlingen tar for seg dagens kulturtrekk, mens den andre samlingen ser på nye kulturtrekk som arbeidsplassen trenger for å møte fremtidens utfordringer.

Mål: Målet er at vi finner gode måter å jobbe med arbeidsmiljøet og sykefraværet på.

Hvordan:

Benytte kulturverksted som verktøy, slik at hver arbeidsplass i fellesskap, kan utvikle en felles kultur for hvordan de ønsker å tilrettelegge for et best mulig arbeidsmiljø.

Kulturverksted – en prosess for å utvikle arbeidsmiljøet.

På Kulturverkstedet jobber deltakerne med å komme frem til en felles forståelse av hvilken kultur de har på arbeidsplassen i dag. Målet er å bli enig om kulturtrekk de trenger i fremtiden for å løse kjerneoppgaven best mulig.

Prosesen er som følgende:

- Det er 2 samlinger. 1. samling: 2 timer, og 2. samling: 1 time.
- Prosessen er medarbeiderstyrt.
- Man jobber i grupper og vi benytter I- G- P metoden. FORANKRING - SAMARBEID

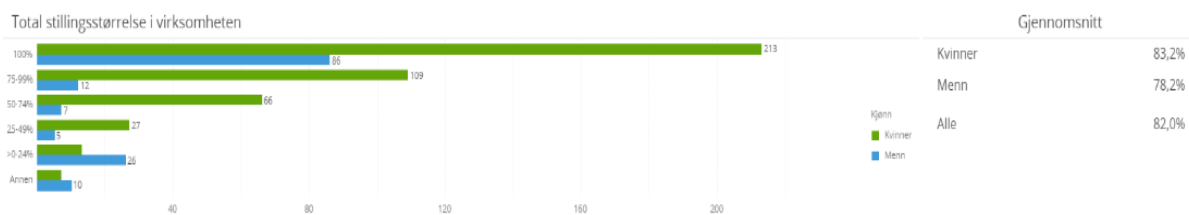
Likestilling og tiltak mot diskriminering

Kommunens verdigrunnlag uttrykker at ethvert menneske er unikt, ukrenkelig og helhetlig, med uante muligheter mentalt, fysisk og sosialt. Ethvert menneske har rett til å bli møtt med forståelse og respekt til å bli inkludert i fellesskapet.

For fag – og lederstillinger, ansatte som arbeider med barn og unge der det ene kjønn er underrepresentert, blir følgende tekst tas inn i utlysningsteksten: *Kvinner/menn oppfordres til å søke.*

For stillinger hvor arbeidsoppgavene/tjenestene retter seg mot målgrupper hvor det er innbyggere eller mottakere med flerkulturell bakgrunn skal det vurderes å ta inn følgende tekst inn i utlysningsteksten: *Personer med flerkulturell bakgrunn oppfordres til å søke.*

Total stillingsstørrelse i Hol kommune

213 av de kvinnelige ansatte har en stillingsbrøk på 100 %. Derneft følger 109 kvinnelige ansatte i stillingsbrøk 75 – 99 %. Arbeidsgiver vurderer i forbindelse med vakanser og ledighet i stilling mulighetene for utvidelse av stilling for medarbeidere som ønsker dette, jf. HTA. § 2.3 vedr. deltid.

Aldersfordeling og kjønnsfordeling

Gjennomsnittsalderen er høy i kommunen, dvs. 46,1 år for kvinnene og 45,4 år for mennene. Kommunen vil få større rekrutteringsbehov i årene som kommer. I aldersgruppe 45 – 64 år telles det 305 ansatte.

Ledere fordelt på kjønn

På mellomledernivå er det andelsmessig flere kvinner blant lederne.

	Menn	Kvinner	Totalt
Lederteam, HTA. Kap. 3.4.1	4	3	7
Ledere, HTA. Kap 3.4.2	4	16	20
Ledere, HTA. Kap. 3.4.3	5	16	21

Lærlinger i Hol kommune

I løpet av 2022 var det tilsatt 5 lærlinger på følgende avdelinger; Dagali- og Skurdalen oppvekstsenter (1), Geilo barne- og ungdomsskole (2), Teknisk etat (1) og Høgehaug (1).

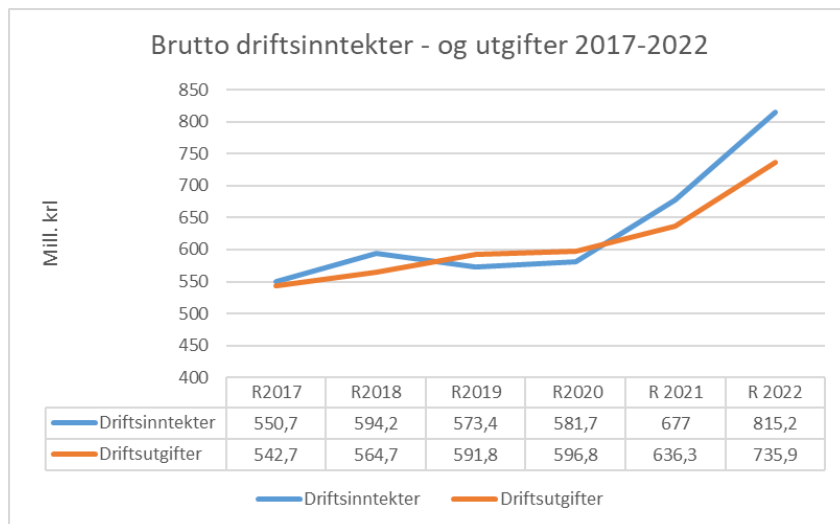
Lønnsoppgjøret 2022

I 2022 var det et hovedoppgjør i KS-området på HTA. Kap. 4 der det ble gitt kun sentrale tillegg. Det vil si endring på lønnstabell og ansiennitetsopprykk. De sentrale tilleggene ble gitt med virkning fra 1. mai 2021 for alle arbeidstakere i kap. 4. Arbeidstakere i kap. 5 forhandler lønn kun lokalt.

Som ved tidligere lønnsoppgjør varierer lønnstilleggenes størrelse med ansiennitet og stillingsgruppe. Det ble gitt ytterligere lønnstillegg til arbeidstakere som har henholdsvis 0 og 2 års ansiennitet.

5. Økonomiområdet

Grafen under viser utvikling av brutto driftsinntekter og driftsutgifter i årene 2017-2022.

Inntektene er vesentlig høyere i 2021 og 2022 enn tidligere år hovedsaklig grunnet kraftomsetningen og større skatteinngang. Under følger beskrivelse av de ulike inntekts – og utgiftspostene.

Driftsinntekter

Til årsbudsjettet 2022 ble det vedtatt premisser for driftsinntektene i vedtakspunktene 1-4. Skatt på inntekt og formue ble utliknet i samsvar med Stortingets maksimalsatser for 2022. Eiendomsskatt ble utskrevet på alle faste eiendommer med skattesats 7 promille jfr. Eiendomsskatteloven 11. Med hjemmel i eiendomsskatteloven § 12 var skattesats for boliger og fritidsboliger 3 promille av vedtatt takst. Punkt 4 gebyrer og betalingsatser ble innkrevet ifølge satsene i gebyrregulativet.

Driftsinntektene i 2022 ble 815 mill. kr, dvs. 79,3 mill. kr. mer enn budsjettet.

Driftsinntekter	Regnskap 2022	Reg. budsjett	Avvik	Avvik i %
1 Rammetilskudd	71 233 583	87 700 000	- 16 466 417	-19 %
2 Inntekts- og formuesskatt	235 700 222	186 000 000	49 700 222	27 %
3 Eiendomsskatt	62 308 991	61 000 000	1 308 991	2 %
4 Andre skatteinntekter	43 744 201	42 000 000	1 744 201	4 %
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	14 948 979	8 020 000	6 928 979	86 %
6 Overføringer og tilskudd fra andre	97 846 919	74 263 634	23 583 285	32 %
7 Brukerbetalinger	18 086 213	15 056 000	3 030 213	20 %
8 Salgs- og leieinntekter	271 291 589	261 835 515	9 456 074	4 %
9 Sum driftsinntekter	815 160 698	735 875 149	79 285 549	11 %

Inntektsøkningen i forhold til budsjettet kan tilskrives følgende:

Skatteinngangen i 2022 er 49,7 mill. kr, eller 27 % bedre enn budsjettet. Dette er knyttet til inntekts- og formuesskatt. I likhet med år 2021 er det generelt høyere skatteinngang i kommunesektoren enn forutsatt. Årsaken til økningen i 2022 kan føres tilbake til inntektsåret 2021 (Skatteveksten i 2022 - et resultat av avregninger for inntektsåret 2021 - KS):

- Skatteopplegget for 2021 ble utarbeidet på et tidspunkt hvor effekten av covid-19 på aktiviteten i økonomien var høyst usikker. Som følge av dette ble den kommunale skattesatsen på inntekt økt fra 11,1 prosent til 12,15 prosent i 2021 for å kompensere for redusert aktivitet. I ettertid har det vist seg at virkningen av pandemien på den økonomiske aktiviteten ble mindre enn fryktet, og den økte skattøren «overkompenserte» for aktivitetsnedgangen. Kommunenes inntekter fra løpende innbetaling av forskuddstrekk – og skatt fra inntektsåret 2021 ble følgelig langt høyere enn det som ble lagt til grunn i det opprinnelige skatteanslaget.
- I skatteopplegget for 2022 ble skattesatsene til kommuner nedjustert til 10,95 prosent. Det ble antatt at lønns- og aktivitetsveksten ville trekke skatteinntektene opp til ønsket nivå.
- Ved Stortingets behandling av statsbudsjettet ble det vedtatt en økning i utbytteskatten fra 2022. Dette førte til at mange skattytere tok ut ekstraordinært utbytte i 2021. Det ble bare i begrenset grad innbetalt tilleggsforskudd i 2021 for det ekstraordinære utbyttet, med den følge at skatten på dette utbyttet kom som innbetalt restskatt i 2022, og det ble større skatteinngang for november 2022 enn antatt.

Skatteinngangen i Hol var 42 % over landsgjennomsnittet, og dette førte til 46,9 mill. kr i inntektsutjevning. Etter inntektsutjevningen er skatteinngangen i Hol 15,3 % over landsgjennomsnittet. I forhold til år 2021 er skatteinngangen i Hol 19 % høyere i 2022.

Overføringer og tilskudd fra staten er 6,9 mill. kr mer enn budsjettet. Dette avviket er grunnet overføringer fra staten (integreringstilskudd) for flyktningssituasjonen i Ukraina 2022. Det er bokført totalt 14 mill. kr i statlige overføringer for flyktningstjenesten, som inkluderer integreringstilskudd. Av dette er nær 8 mill. kr avsatt på bundet fond for bruk de neste årene.

Overføringer og tilskudd fra andre er 23,6 mill. kr mer enn budsjettet. Dette avviket er sammensatt; 7,3 mill. kr større sykelønnsrefusjoner enn budsjettet, 7 mill.kr gjelder overføring fra kommunen til Kleivi næringspark for byggeprosjekter, 3,8 mill. kr mer i kompensasjon for merverdiavgift, 2,4 mill. kr mer i refusjoner fra staten og 1,2 mill. kr mer i overføringer fra henholdsvis fylkeskommune og private enn forventet.

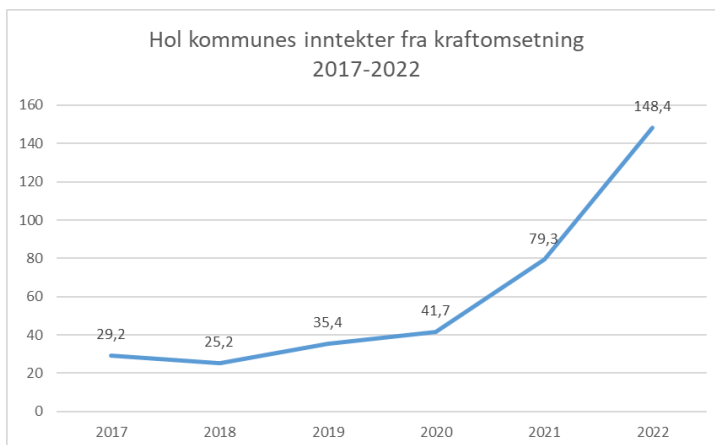
Brukerbetalinger er 3 mill. kr større inntekter enn budsjettet. Dette er hovedsakelig knyttet til egenandeler i helse – og omsorgstjenester.

I salgs – og leieinntekter ble avviket 9,5 mill. kr. Kraftinntektene fra salg av konsesjonskraft ble 181,5 mill. kr, som er 1,5 mill. kr mer enn budsjettet. Husleieinntekter står for hoveddelen av budsjettavviket med 7 mill. kr, fordi det ble ikke tatt høyde for all husleie i budsjettet.

De samlede gebyrinntekter i teknisk sektor ble 0,5 mill. kr større enn budsjettet i driftsbudsjettet, mens tilkoblingsgebyr for vann og avløp ble om lag 1 mill. kr større enn de forventede 3 mill. kr.

I 2022 ble det opprinnelig budsjettet med 45,4 mill. kr i netto kraftinntekter som er sum av **kraftrettighetene** (andels- og konsesjonskraft), overføring fra Ørteren kraftverk og skatteutgifter. Budsjettet ble justert opp til netto 163,8 mill. kr i kommunestyresak 75/22, august-22 fordi prognosene viste langt forventninger om langt større inntekter. Dette grunnet høyere spotmarkedspriser, særlig i området NO 5 som Hol kommune tilhører.

Områdeprisene er ikke prissikret, og vil påvirke inntektene i stor grad. Resultatet viser 148,4 mill. kr, dvs. 15,4 mill. kr mindre enn justert budsjett. Årsaken til dette er større skattekostnad som følge av grunnrenteskatt som påløp fra 2021 (10 mill.kr), høyprisbidrag på kraftomsetning som ble innført fra 28. September 2022 (2 mill. Kr) og økt skattekostnad-forventning for inntektsåret 2022. Netto inntekter fra kraftomsetning i årene 2017-2022 vises i figuren.

I tabellen under vises totale inntekter fra energisektoren til Hol kommune i årene 2018-2022. I 2021 og 2022 øker kraftomsetningen fra tidligere år, mens konsesjonsavgifter og naturressursskatt er på samme nivå som tidligere. Energiinntektene utgjorde 27 % av brutto driftsinntekter i 2022.

Inntekter fra energisektoren	2018	2019	2020	2021	2022
Kraftomsetning	25 233 743	35 371 653	41 684 688	79 252 724	148 383 930
Regulerings - og konsesjonsavgifter	18 231 169	19 289 024	19 445 352	19 445 352	19 568 952
Eiendomsskatt på produksjonsanlegg og linjenett	29 951 482	29 974 629	31 173 485	32 518 147	27 476 425
Naturressursskatt	24 084 626	24 432 409	23 886 384	23 871 661	24 175 249
Sum inntekter	97 501 020	109 067 715	116 189 909	155 087 884	219 604 556

Driftsutgifter

Driftsutgiftene i 2022 ble 735,9 mill. kr, dvs. 57,8 mill. kr eller 9 % mer enn budsjettert. Dette vises i tabellen:

Driftsutgifter	Regnskap 2022	Reg. budsjett	Avvik	Avvik i %
10 Lønnsutgifter	319 119 784	306 678 128	12 441 656	4 %
11 Sosiale utgifter	67 265 597	77 724 555	-10 458 958	-13 %
12 Kjøp av varer og tjenester	214 496 295	180 286 305	34 209 990	19 %
13 Overføringer og tilskudd til andre	97 771 207	76 853 598	20 917 609	27 %
14 Avskrivninger	37 267 206	36 562 574	704 632	2 %
15 Sum driftsutgifter	735 920 089	678 105 160	57 814 929	9 %

Lønns – og sosiale utgifter (pensjon og arbeidsgiveravgift) er totalt sett 2 mill. kr over budsjett. Avviket i lønnsutgifter er knyttet til overtidslønn, vikarer og ekstrahjelp. Dette er grunnet høyt sykefravær, og merarbeid grunnet koronapandemien. Det har blitt bokført variabel lønn for desember måned ifølge anordningsprinsippet, selv om det er utbetalt i januar 2023.

Pensjonskostnadene er 8,6 mill. kr lavere enn budsjettert fordi kommunen bruker av de 32 mill. kr i tilbakeførte midler fra KLPs premiefond og bruker dette til å finansiere pensjonskostnaden i årene 2021-2024. Arbeidsgiveravgiften er 1,8 mill. kr lavere enn budsjettert på grunn av lavere pensjonskostnader.

Lønn og sosiale utgifter (pensjon og arbeidsgiveravgift) utgjør omtrent 52 % av totale driftsutgifter i 2021. Dette er om lag 6 % lavere andel enn i 2021.

Kjøp av varer og tjenester utgjorde 29 % av de totale driftsutgiftene i kommunen. Kjøp av tjenester fra vikarbyrå i helse -og omsorgssektoren var større enn forventet, og førte til 20,5 mill. kr i merforbruk på denne budsjettposten. Dette skyldes at det er 14-15 vakante stillinger i institusjonene som har måttet dekkes ved kjøp av vikarbyrå.

Innkjøp av varer, utstyr og maskiner særlig innen vann- og avløpssektoren har medført ekstra kostnader. Det har vært utskifting av sentrifuge for slam, og kjøp av kjemikalietanker, og installering av dette utstyret. I tillegg er det merutgifter for håndtering av slam på grunn av økte gebyrer hos Hallingdal Renovasjon.

Overføringer og tilskudd til andre har størst budsjettavvik for skatt på kraftomsetning, som totalt er bokført med 34,3 mill. kr, og er et avvik på 17,3 mill. kr. Det var tatt høyde for skatt på kraftomsetningen (andelskraften) i budsjettet, men avviket er knyttet til 10 mill. kr i grunnrenteskatt fra 2021 i Ustekveikja kraftverk, 2 mill. kr i høyprisbidrag for desember 2022 og 5 mill. kr ekstra bokført skatt som gjelder 2022-omsetningen av konsesjonskraft.

Det er 3,7 mill. kr avvik i merverdiavgift, men dette har gitt tilsvarende økning i momskompensasjon (inntekt).

Overføringer/tilskudd til private er bokført med 45,3 mill. kr og er innenfor budsjetterte 46,4 mill. kr. Det er bokført 10 mill. kr i strømstøtte til næringslivet, 0,8 mill. kr i strømstøtte til husholdninger,

og 1,5 mill. kr i ENØK-støtte. Disse støtteordningene har mindre forbruk i forhold til budsjettvedtak. Videre er det overført 5 mill. kr i næringsstøtte for koronapandemien (merforbruk), 5,9 mill. kr i støtte til sti – og løypelag, i tillegg til 6,9 mill. kr i overføring til Hol kirkelige fellesråd, 2,7 mill. kr jfr. vedtak om overføring til Kleivi næringspark og 1,5 mill. kr til Visit Geilo.

Tabellen under viser brutto driftsutgifter pr etat versus budsjett, og avvik.

Driftsutgifter pr. etat	Regnskap 2022	Reg. budsjett	Avvik	Avvik i %
Sentraladm.	84 399 213	103 326 244	- 18 927 031	-18 %
Kraftomsetning	36 097 566	19 200 000	16 897 566	88 %
Kultur og oppvekst	166 669 726	158 922 794	7 746 932	5 %
Helse og omsorg	268 036 318	238 801 735	29 234 583	12 %
Teknisk etat	128 336 644	111 329 500	17 007 144	15 %
Felleskjøkkenet	8 834 794	9 139 000	- 304 206	-3 %
Kleivi	6 278 622	823 313	5 455 309	663 %
Avskrivninger	37 267 206	36 562 574	704 632	2 %
Sum utgifter	735 920 089	678 105 160	57 814 929	9 %

Driftsutgiftene er tilsvarende skjema 1B, alle driftsutgifter art 10100-14900, i tillegg til avskrivninger.

Sentraladministrasjonens mindreforbruk er i hovedsak knyttet til bokføring av premiefond av pensjon, som reduserte pensjonutgifter enn budsjettet. Videre er det mindre overføringer av næringsstøtte (strømstøtte) i forhold til budsjett, og lavere lønnsforbruk enn forventet.

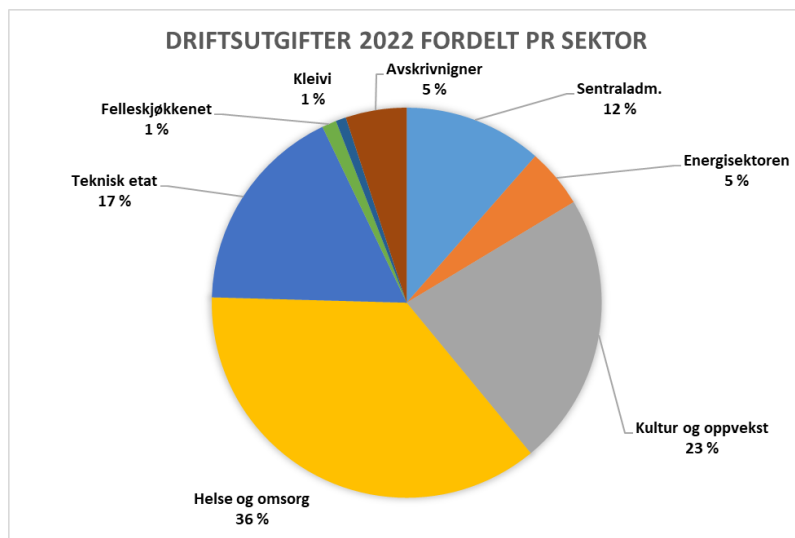
Kraftomsetningen har stort avvik i skattekostnad for den påløpte grunnrenteskatten for 2021, og bokført skattekostnad for 2022.

Helse og omsorgsetaten har avvik hovedsakelig knyttet til vikarleie i institusjoner og hjemmetjenester (20 mill. kr). Lønnsforbruket er 7,7 mill. kr større enn budsjettet, der det største avviket er overtidslønn, men mindreforbruk i fastlønn.

Kultur og oppvekstetatens avvik er hovedsakelig lønnsforbruk, som er 6,7 mill. kr større enn budsjettet.

Teknisk etat har budsjettavvik på 17 mill. kr i utgifter. Kjøp av maskiner og utstyr innen vann – og avløpssektoren/reanseanlegget utgjør avvik for om lag 7 mill. kr fordi det ikke var tatt høyde for i budsjettet. Videre er 3 mill. kr avvik i merverdiavgift som utløser momskompensasjon på inntektssiden. Det er 2 mill. kr i avvik for eiendomsavgifter innen vann/avløp/renovasjon, og 1,6 mill. kr i avvik for leie av lokaler og grunn. Lønnsforbruket er 1,4 mill. kr større enn budsjettet. Videre er det 0,5 mill. kr i avvik for kjøp av renovasjonstjenester. Kleivi næringspark har 5,5 mill. kr i avvik for overføring av tilskudd fra kommunen til nytt høydebasseng, som ikke var tatt høyde for i driftsbudsjettet.

Kakediagrammet viser driftsutgifter pr. etat i forhold til de totale driftsutgiftene.

Fordelingen av driftsutgifter pr. sektor har noen endringer fra tidligere år ved at energisektoren har større utgifter enn tidligere.

Detaljer om etatenes drift er kommentert nærmere i kap. 6 om tjenestekområder.

Finansinntekter – og utgifter

Netto finansutgifter ble 66,7 mill. kr. Dette er vist i tabellen:

Finansinntekter - og utgifter	Regnskap 2022	Reg. budsjett	Avvik
17 Renteinntekter	8 220 899	3 614 424	4 606 475
18 Utbytter	7 446 931	6 203 000	1 243 931
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	- 75 931	-	- 75 931
20 Renteutgifter	10 094 332	9 558 955	535 377
21 Avdrag på lån	72 232 084	92 655 000	- 20 422 916
22 Netto finansutgifter	- 66 734 517	- 92 396 531	25 662 014

Renteinntektene ble 4,6 mill. kr bedre enn budsjettet på grunn av renteøkningen og større beholdning på driftskontoer enn tidligere år.

Det er overført følgende utbytter: 3 mill. kr fra Ørteren kraftver KF, 3 mill. kr fra Ustekveikja Energi AS, 1,2 mill. kr fra Vardar energi AS for regnskapsåret 2021 og 0,3 mill. kr fra Gjensidige.

Det er ført 75 930 kr i tap på finansielle instrumenter for innskuddene i Eika-fond. Renteutgifter på lånegjeld er 0,5 mill. kr større enn regulert budsjett.

Avdrag på lån har fulgt avdragsforløpene på 20 mill. kr i Kommunalbanken og KLP-banken. I tillegg er det betalt 52 mill. kr i ekstraordinære avdrag jfr. budsjettvedtak 75/22. På grunn av økte skattekostnader på kraftomsetningen ble ekstraordinære avdrag avkortet med 18 mill. kr.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet er avsluttet i balanse, det vil si at det ikke er udekket eller udisponerte beløp. I det regulerte budsjettet er alle prosjektenes budsjetttramme fra tidligere år som er overført til år 2022, ref. kommunestyresak 94/21.

Det er avvik mellom regulert budsjett og regnskap i **investeringsutgifter** på 70,9 mill. kr. Forklaringen er at noen av investeringsprosjektene ikke er fullført i 2021, deriblant (ubrukt budsjett i parentes):

- P.023 Grønlie boligfelt (13,5 mill. kr)
- P. 92 Beredskapssenter (11 mill. kr)
- P. 005 Tilskudd til rehabilitering Hol kyrkje (6,8 mill. kr)
- P. 143 Trafikksikkerhetstiltak Geilo skole/idrettsområde med v/a (5,2 mill. kr)
- P. 126 Vann – og avløpsinstallasjoner (4,8 mill. kr)
- P. 96 sanering vann – og avløpsledninger (2,9 mill. kr, flerårig prosjekt)
- P. 131 Returpunkter (2,9 mill. kr)

Ubrukte investeringsmidler i 2022 blir videreført til investeringsbudsjettet for 2023 jfr. kommunestyresak 122/22.

Bevilgningsoversikt - invest. (regnskap)	Note	Regnskap 2022	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
1 Investeringer i varige driftsmidler	4	51 147 325,47	114 354 365,43	51 569 000,00	101 278 692,23
2 Tilskudd til andres investeringer		1 497 017,96	7 600 000,00	3 800 000,00	880 426,61
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5	1 613 410,00	1 550 000,00	1 400 000,00	1 315 138,00
4 Utlån av egne midler	6	363 749,54	1 810 000,00	-	5 335 759,00
5 Avdrag på lån	10	4 670 200,00	4 893 000,00	-	-
6 Sum investeringsutgifter		59 291 702,97	130 207 365,43	56 769 000,00	108 810 015,84
7 Kompensasjon for merverdiavgift		4 002 341,86	8 309 945,00	4 025 000,00	11 554 003,63
8 Tilskudd fra andre		3 925 993,70	1 943 000,00	-	66 920 402,04
9 Salg av varige driftsmidler	4	4 928 126,00	4 000 000,00	-	12 863 449,00
10 Salg av finansielle anleggsmidler	5,15	-	-	-	1 326 000,00
11 Utdeling fra selskaper		-	-	-	-
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler		617 955,46	544 372,00	-	650 182,86
13 Bruk av lån		31 902 845,03	76 269 101,43	48 750 000,00	17 411 051,53
14 Sum investeringsinntekter		45 377 262,05	91 066 418,43	52 775 000,00	110 725 089,06
15 Videreutlån		1 600 000,00	5 000 000,00	3 000 000,00	3 500 000,00
16 Bruk av lån til videreutlån		-	3 000 000,00	3 000 000,00	2 103 561,50
17 Avdrag på lån til videreutlån		1 686 660,00	1 750 000,00	1 750 000,00	1 686 661,00
18 Mottatte avdrag på videreutlån		3 307 554,57	1 750 000,00	1 750 000,00	3 575 561,76
19 Netto utgifter videreutlån		- 20 894,57	2 000 000,00	-	- 492 462,26
20 Overføring fra drift		- 8 274 710,43	- 13 391 787,00	- 1 400 000,00	- 1 630 423,84
21 Avsetninger til bundne investeringsfond	13	1 960 951,57	-	-	1 731 227,80
22 Bruk av bundne investeringsfond	13	- 5 831 928,35	- 9 185 732,00	-	- 3 486 370,62
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond		1 138 505,87	544 372,00	-	9 857 639,64
24 Bruk av ubundet investeringsfond		- 2 886 365,01	- 19 107 800,00	- 2 594 000,00	- 4 064 537,50
25 Dekning av tidligere års udekket beløp		-	-	-	-
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger		- 13 893 546,35	- 41 140 947,00	- 3 994 000,00	2 407 535,48
27 Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)		-	-	-	-

Det er bokført 45,6 mill. kr mindre i **investeringsinntekter** enn budsjettet. Dette er i hovedsak mindre bruk av lånemidler enn budsjettet på grunn av lavere finansieringsbehov (-44,4 mill. kr). Kompensasjon for merverdiavgift har avvik på 4,3 mill. kr på grunn av mindre utgifter enn antatt. Det er imidlertid større tilskudd fra andre enn kommunen enn det som er budsjettet. Dette er knyttet til:

- Tilskudd fra private til prosjekt 143 (0,3 mill. kr) og til Kleivi næringspark jfr. Tidligere inngått avtale (0,3 mill. Kr).
- Tilskudd fra BufDir for prosjekter på Geilo samfunnshus (0,2 mill. kr)

Det er lånt ut 1,6 mill. kr som startlån til bolig i 2022. Dette er 3,6 mill. kr lavere enn forventet da budsjettet ble justert.

Mottatte avdrag for videreutlån er 1,6 mill. kr mer enn budsjettet. Dette er avsatt på bundet fond for videreutlån.

Overføring fra driftsregnskapet er budsjettjustert fra 1,4 mill. kr til 13,4 mill. kr i kommunestyresak 75/22 for å justere ned bruk av lånemidler i flere prosjekter. Det ble overført 8,3 mill. kr i regnskapet. Følgende prosjekter er finansiert fra driftsregnskapet:

- Rehabilitering av kommunal Eiendom (4 mill. Kr)
- Egenkapitalinnskudd i KLP (1,4 mill. kr)
- Kommunale veger p. 150 (1,2 mill. Kr)
- Rehabilitering Geilo samfunnshus (0,9 mill. Kr)
- Kommunale ladepunkter El-biler (0,4 mill. Kr)
- Aksjeinnskudd i Utdanningscenteret Geilo (150 000 kr)
- Utenom budsjett er det overført 217 050 kr i medisinsk utstyr som er brukt av bunde driftsfondsmidler.

Det er avsatt merverdiavgift pålydende 1,1 mill. kr for pågående justeringsrettavtaler der kommunen krever tilbake merverdiavgift for vann – og avløpsanlegg som kommunen har overtatt. Dette følger av budsjettvedtak i sak 122/22 (VA-anlegg i Budalsvegen og Trøgutu), og fra sak 94/21 for VA-anlegg Sveinsrud og Kikut Sør.

Årsavslutningsdisposisjoner

Driftsregnskapet er avsluttet med 47 837 265 kr i positivt avvik i netto driftsresultat i forhold til budsjettet. Ifølge ny budsjett – og regnskapsforskrift § 4-3 skal bruk av disposisjonsfond i driftsregnskapet strykes i dette tilfellet. Det er strøket 41 665 513 kr av bruk av disposisjonsfond som ble bevilget gjennom året.

Ved avslutningen av driftsregnskapet er det avsatt 20 751 977 kr på disposisjonsfond, slik at total beholdning på disposisjonsfond er 140 293 070 kr. Det er avsatt 17 301 kr mer til disposisjonsfond i forhold til budsjettet avsetning.

Investeringsregnskapet er avsluttet med budsjettavvik på til sammen 69 298 902 kr i mindre bruk av finansiering (når man utelater bruk og avsetning av bundne investeringsfond). I avviket ligger

følgende budsjettavvik: bruk av lånemidler er 47 366 256 kr mindre (strøket) enn budsjettet. Det er strøket 5 117 077 kr i overføring fra drift til investering i forhold til budsjettet, og det er strøket/mindreforbruk pålydende 16 221 435 kr i bruk av ubundet investeringsfond i forhold til budsjettet.

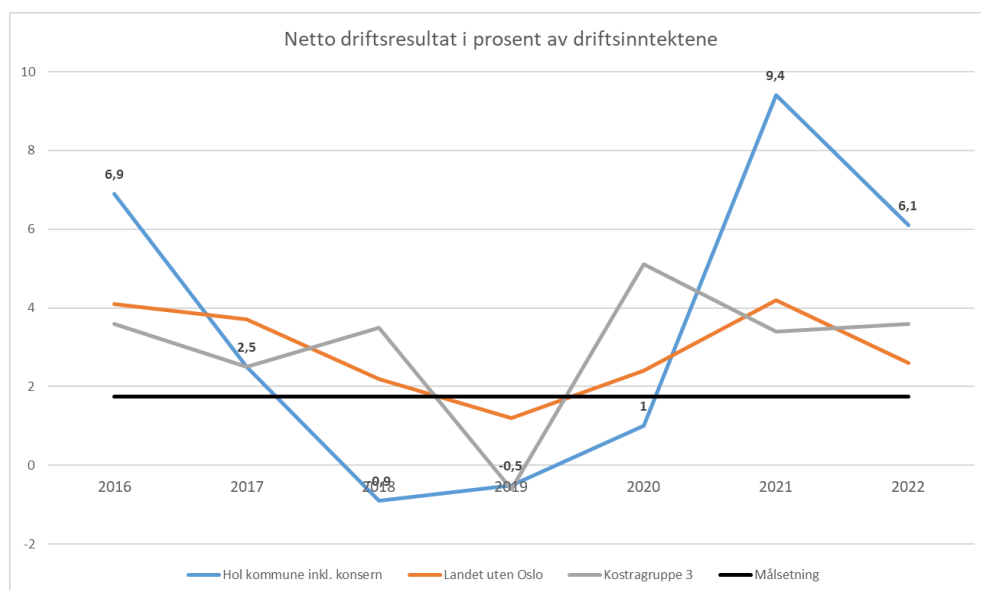
Finansielle nøkkeltall

Det er netto driftsresultat som blir brukt som mål på kommunens økonomiske handlefrihet og hvor sunn økonomien er i kommunen. I økonomireglement for Hol kommune er det vedtatt at denne indikatoren bør være minst 1,75 % av brutto driftsinntekter.

Kommunens netto driftsresultat er 49,8 mill. kr for 2022, som tilsvarer 6,1 % i forhold til driftsinntektene. Dette er bedre enn budsjettet, og kan tilskrives de økte inntektene som tidligere omtalt.

I SSB-statistikk⁵ fremstilles kommunens resultater som et konsern-resultat der kommunale foretak og Interkommunale samarbeid (IKS) er inkludert.

Resultatutvikling vises i bildet der kommunens resultater sammenlignes med landsgjennomsnitt uten Oslo, og Kostragruppe 3 som kommunen tilhører.

Resultatet for Hol kommunes konsernregnskap er 6,1 % i 2022, som er over målsetningen om 1,75 %. Landsgjennomsnittet (uten Oslo) er 2,6 %, som er en reduksjon fra 4,2 % i 2021. Kostra-gruppe 3 som Hol tilhører, har omtrent likt resultat som i fjor.

⁵ Kilde: <https://www.ssb.no/kommunefakta/kostra/hol/regnskap>

Fondsbeholdning

Disposisjonsfondets beholdning økte i 2022 fra 120 266 011 kr til 140 293 069 kr.

Tabellen viser bruk av disposisjonsfond i 2022:

Bruk av disposisjonsfond 2022	Tjeneste	Beløp
Strømsstøtte til husholdninger jfr. Ksak 18/22	2811	810 000
Velferdsmidler som gaver til ansatte jfr. Ksak 75/22	1204	400 000
Styrket budsjett i kultur og oppvekstsektoren jfr. Ksak 75/22	2021	4 305 000
Styrket budsjett for flyktningetjenesten jfr. Ksak 75/22	2422	400 000
Lønnsmidler og kjøp av tjenester i helse og omsorg jfr. Ksak 75/22	2532,2542	8 000 000
Tilskudd til energisparetiltak i boliger jfr. Ksak 66/22 (Enøk-fond)	2853	1 492 390
Kommuneplanens arealdel jfr. Ksak 75/22	3011	300 000
Tilskudd til Kleivi næringspark	3251	2 727 250
Næringsstøtte jfr. budsjett til Regionrådet, Tour of Norway, Utdanningscenteret	3252	310 000
Næringsstøtte for strømsstøtte	3252	8 900 000
Kommunale veger, bruer, jfr. Ksak 75/22	3320	200 000
Miljøsertifisering	3602	72 590
Tilskudd til stier og løyper - utbedringer	3603	724 918
Forskuttering og spillemidler til Hol IL	3801	4 600 000
Sum		33 242 148

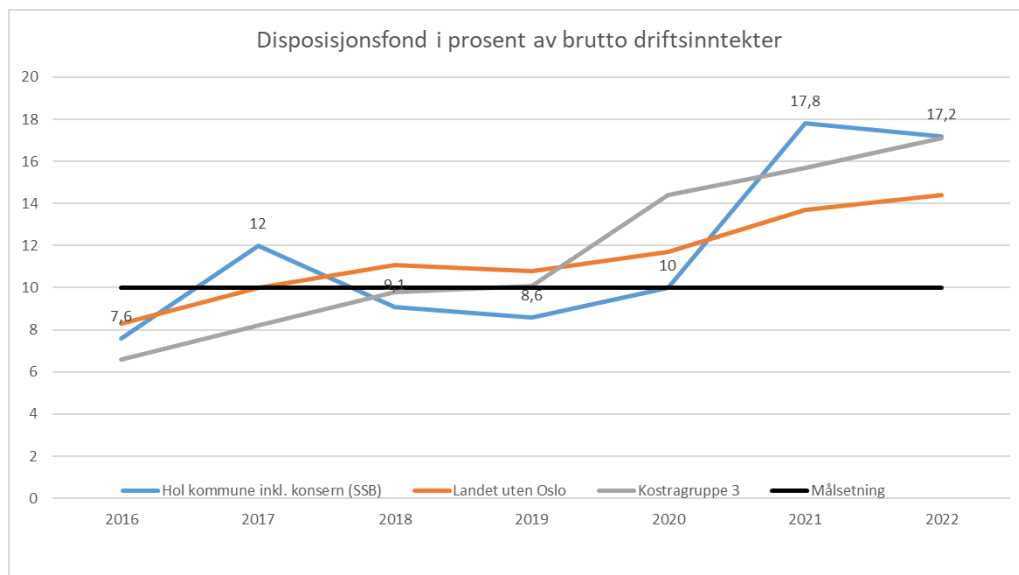
I henhold til regnskapsforskriften er det strøket 32 517 230 kr i bruk av disposisjonsfond. Det er valgt å ikke stryke bruk fra sti – og løypefondet kr 724 918 fordi det er avsatt for dette formålet. Netto bruk av disposisjonsfond er dermed 724 918 kr i 2022.

Det er avsatt følgende til disposisjonsfondet i 2022:

Avsetninger til disposisjonsfond 2022	Beløp
Renteinntekter	8 990
Avsetning ved årsavslutning	20 742 987
Sum	20 751 977

SSBs statistikk beregner kommunens disposisjonsfond til **17,2 %** av brutto driftsinntekter for Hol kommune i 2022.

Figuren viser disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter, resultatet for Kostragruppe 3 og Landssnittet uten Oslo.

Tabellen under viser total fondsbeholdning for årene 2017-2022:

Fondsbeholdning (mill. kr)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Disposisjonsfond	66,4	54,5	51	57,9	120,3	140,3
Bundne driftsfond	53,6	55,6	52,6	47,2	44,1	65,6
Ubundne investeringsfond	2,9	5,5	5,5	27,9	33,7	31,2
Bundne investeringsfond	7,7	12,8	18,1	24,4	22,7	18,8
Samlet fondsbeholdning	130,6	128,4	127,2	157,4	220,8	255,9

Bundne driftsfond er økt med 21,5 mill. kr i løpet av 2022, som hovedsakelig er økningen av kraftfondet med 16 mill. kr jfr. K-sak 75/22, og øremerka tilskudd for flyktninger (integreringstilskudd). **Bundne investeringsfond** er redusert med 3,9 mill. kr for bruk til prosjekt 143. Detaljene for bruk og avsetning av disse bundne fondene er vist i dokumentet Årsregnskap 2022, note 13.

Det **ubundne investeringsfondet** er redusert med 2,5 mill. kr i 2022. Det har blitt avsatt 1 138 505 kr i 2022, der 727 005 kr er knyttet til merverdiavgiftskompensasjon som er tilbakeført fra overtakelse av vann – og avløpsanlegg (p.007). I tillegg er det avsatt 315 300 kr i Kleivi næringsparks regnskap for salg av eiendom og overføringer.

Tabellene under viser bruk av investeringsfond jfr. budsjett og vedtak i 2022:

Bruk av investeringsfond 2022	Beløp
Grunnerverv Grønlie boligfelt P. 023, Ksak 75/22	1 449 598
Rehabilitering av kommunal eiendom P 034, jfr. budsjett	523 110
Kjøp av IKT-utstyr i skolen og helse jfr. budsjett	450 000

Diverse avsetninger knyttet til justeringsrett for vann- og avløpsanlegg	363 750
Aksjeinnskudd i Geilo arena, P. 140	100 000
Sum	2 886 365

Det var budsjettert med 19,1 mill. kr i bruk av investeringsfondet i 2022, slik at avviket er 16,2 mill. kr i mindreforbruk av ubundet fond. Mindreforbruket er hovedsakelig knyttet til p. 023 Grønlie boligfelt (12,9 mill. kr) og rehabilitering av kommunal eiendom (1,5 mill. kr).

Det er ikke foretatt strykning i bruk fra investeringsfondet ut over mindreforbruket. Saldo på investeringsfondet ved årsslutt er 31 154 771 kr.

Kommunen har **bankinnskudd** i Skue sparebank pålydende 276 357 736 kr ved utløpet av 2022. Av dette er 12 714 452 kr bundet til skattetrekk. I KLP-banken står 422 161 kr. Kleivi Næringspark har 850 500 kr på konto i Skue sparebank.

I 2019 ble det plassert 7 mill. kr i pengemarkedsfond, og 3 mill. kr i obligasjonsfond gjennom Skue sparebank som benytter Eika kredittforvaltning. Årsoppgaven viser at markedsverdi av disse fondene er 10 201 051 kr pr. 31.12.2022, det vil si 56 412 kr i verdiøkning fra 2021.

Lånegjeld og rente

Kommunestyret hadde for årsbudsjettet vedtatt 48 750 000 kr i nye låneopptak, men det ble lånt 24 000 000 kr fordi det var ubrukte lånemidler som kunne benyttes fra tidligere år, og enkelte prosjekter fulgte ikke planlagt framdrift. Låneopptaket ble gjort i KLP-banken med flytende rentesats og 30 års avdragstid. Lånet er hovedsakelig knyttet til vann – og avløpsinvesteringsprosjekter.

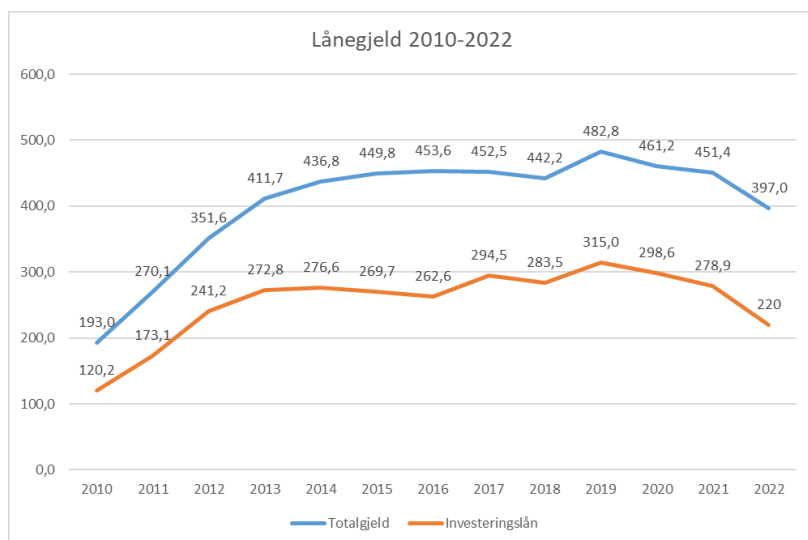
Det var opprinnelig budsjettert med låneavdrag pålydende 22 mill. kr i kommunekassen. I kommunestyresak 75/22 ble det vedtatt å nedbetale ekstraordinære låneavdrag for 70 mill. kr som følge av forventning om økt kraftomsetning. På høsten viste det seg at skattekostnaden på kraftomsetning ville overstige det budsjetterte med 18-20 mill. kr. I og med at de ekstraordinære avdragene skulle betales av økte inntekter fra kraftomsetning, ble låneavdrag nedjustert med 18 mill. kr. Totalt har det blitt betalt 72,2 mill. kr i låneavdrag i driftsregnskapet, og 4,7 mill. kr i investeringsregnskapet.

Det var vedtatt en låneramme for 3 000 000 kr i Husbanken for videreutlån. Dette ble ikke lånt opp fordi nye startlån kunne finansieres med mottatte avdrag som var avsatt på bundet fond jfr. kommuneloven § 14-17. Det er betalt låneavdrag for 1,6 mill. kr til Husbanken fra kommunen.

Med nye låneopptak og betalte avdrag er den totale lånegjelden **396,8 mill. kr ved utgangen av året.**

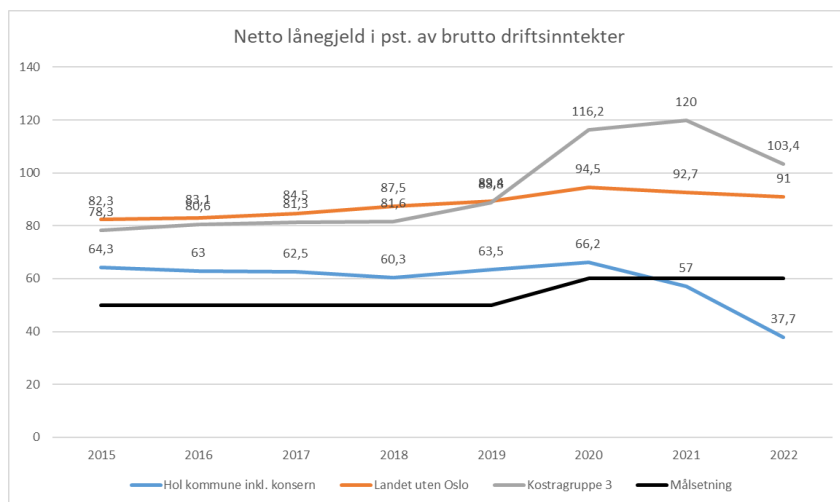
Lånegjeld pr. år	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Investeringslån	246 879 177	244 448 258	242 998 680	274 632 052	258 234 987	238 534 658	179 199 067
Ansvarlige lån og utlån	49 684 522	50 034 522	40 355 090	40 366 818	40 358 983	40 354 412	40 354 412
Startlån/formidlingslån	33 646 175	29 004 409	29 597 745	31 091 081	32 464 418	30 777 757	29 091 097
Lån til selvkostområdene	111 154 020	119 225 400	120 395 933	131 897 248	127 608 377	139 794 513	146 882 819
Kleivi næringspark lån	12 223 957	9 845 000	8 870 000	4 817 750	2 601 520	1 946 520	1 291 520
Sum	453 587 851	452 557 589	442 217 448	482 804 949	461 268 285	451 407 860	396 818 915
Herav ubrukte lånemidler	48 349 647	37 143 944	20 829 968	52 092 765	15 530 818	12 491 205	4 588 360

Utviklingen av lånegjeld fra 2010-2022 vises i grafikken:

Kommunens lånegjeld er redusert med 54,2 mill. kr fra 2021 til 2022.

Netto lånegjeld defineres i Kostra som langsiktig gjeld fratrukket utlån og ubrukte lånemidler. Kommunens netto lånegjeld med KF og IKS er 308 mill. kr, eller **37,7 %** av brutto driftsinntekter. Netto lånegjeld i Hol kommune er lavere enn både Kostragruppe 3 og Landet (uten Oslo) som vist i figuren.

Kilde: <https://www.ssb.no/statbank/table/12143>

Renteutgifter

Kommunen har flytende rente på majoriteten av sine lån (340 mill. kr i Kommunalbanken og Husbanken). Gjennomsnittlig flytende rente i 2022 var 3,65 % for kommunens lån. Kommunen har også 56 mill. kr i KLP-banken som var bundet til fast rente 1,96 fra 2019-oktober 2022. Renteutgiftene i 2022 ble 10,1 mill. kr, som er 0,5 mill. kr mer enn budsjettet.

Resultat for finansielle nøkkeltall i forhold til målsetning ble slik for 2022:

Handlingsregel	Budsjett 2022	Mål 2022	Resultat Hol kommune 2022
Netto driftsresultat målt i forhold til brutto driftsinntekter	0,14 %	> 1,75%	6,1 %
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter	12 %	> 10 %	17,2 %
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	75 %	< 60 %	37,7 %
Egenfinansiering av investeringene i prosent av brutto investeringer	37 %	>40 %	39,4 %

Hol kommunes regnskap har oppfylt målsetningene i 2022 for størrelsen på netto driftsresultat, disposisjonsfond og netto lånegjeld.

I kommunestyresak 75/22 ble det vedtatt to nye handlingsregler i tillegg til måltallene.

Handlingsregel for bruk og disponering av kraftomsetning:

Den forventede kraftomsetningen i langtidsbudsjett og økonomiplan er 47 mill. kr, som inngår i driftsbudsjettet til ordinær drift. Det overskytende skal i all hovedsak disponeres til nedbetaling av lånegjeld med formål om å redusere avdrags – og rentekostnadene.

Handlingsregel for egenfinansiering av investeringer:

Hol kommune har målsetning om minimum 40 % egenkapitalandel i investeringsbudsjettet. For å redusere låneopptak så langt det lar seg gjøre, skal avsetninger til investeringsfondet ved salg av anleggsmidler gå til finansiering av nye bygg – og anleggsmidler. Når disposisjonsfondet etter årlig bruk og avsetning er høyere enn måltallet på 10 % av driftsinntektene, skal det overskytende gå til reduksjon av neste års låneopptak, dersom det ikke er spesielle forhold som tilsier at det er behov for å øke disposisjonsfondet.

Til handlingsregelen for bruk og disponering av kraftomsetning er vurderingen at denne er i hovedsak fulgt. Med en netto omsetning (etter skattekostnad) på 148,4 mill. kr, er 52 mill. kr brukt til nedbetaling av lånegjeld. Det er avsatt 16 mill. kr på kraftfond, og 8,3 mill. kr er overført til investeringsregnskapet for å redusere bruk av lånegjeld ifølge kommunestyresak 75/22. Ved årsavslutningen er det avsatt 20,7 mill. kr til disposisjonsfond.

Egenfinansiering av investeringer; her ble kommunens resultat 39,4 prosent egenfinansiering ifølge Kostra-statistikk for 2022. Målet er 40 % egenfinansiering.

For å følge opp målet om egenfinansieringer av investeringer så bør det avsettes om lag 60 mill. kr av beholdningen på disposisjonsfond (det overskytende av 80 mill. kr) til reduksjon av neste års låneopptak, eventuelt overføres til investeringsregnskapet som en del av finansieringen av byggeprosjekter.

Tabellen under viser flere finansielle nøkkeltall fra SSB Kostra-statistikk:

Nøkkeltall	Hol 2022	Kostragr.3	Landet u/Oslo
Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	26,9	28	21,7
Langsiktig gjeld ex pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	48,8	134,3	114,2
Frie inntekter per innbygger (kr)	73 482	76 144	66 956
Fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	17,2	17,1	14,4
Brutto investeringsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	6,4	13,9	14,0
Egenfinansiering av investeringene i prosent av totale brutto investeringer (prosent)	39,4	36	36,2

Kilde: [KOSTRA Regnskap Hol - SSB](#)

- Arbeidskapital ex. premieavvik er et uttrykk for kommunens likviditet. Med likviditet menes evnen til å betale forpliktelsene etter hvert som de forfaller. I regnskapet finnes arbeidskapital som differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld, se note 1 (i SSB er det ex. Premieavvik).
- Langsiktig gjeld ex. Pensjonsforpliktelser: Ordinære renter og avdrag på lån til investeringer skal finansieres av driftsinntektene, og indikatoren viser langsiktig gjeldsbelastning i forhold til disse. Lån for videreutlån (startlån) inngår også i denne indikatoren.
- Frie inntekter pr. innbygger: Skatteinngang på inntekt, formue og naturressursskatt, og rammetilskudd defineres som frie inntekter. Summen av dette, dividert på antall innbyggere gir frie inntekter pr. innbygger.
- Fri egenkapital i drift: dette er et annet begrep for Disposisjonsfond.
- Brutto investeringsutgifter i forhold til brutto driftsinntekter: forholdstallet kan antyde noe om fremtidig belastning på driftsbudsjettet gjennom avdrag og renter for den delen av investeringene som er lånefinansiert.
- Egenfinansiering av investeringene: Nøkkeltallet beskriver hvor mye av kommunens investeringer som er finansiert med egenkapital, det vil si den andelen av investeringene som ikke er lånefinansiert. Høy egenkapitalandel tilsier mindre belastning på fremtidige driftsbudsjetter i form av låneavdrag.

Kontroll med virksomheten

Økonomi

Rådmannen fører kontroll med økonomistyringen gjennom månedlige rapporter fra avdelingslederne for driftsinntekter, driftsutgifter, lønnsforbruk og sykefravær. Visma BI viser grafikk av regnskap og sykefravær som grunnlag for rapportering, i tillegg til økonomirapporter i Visma. Dette er rapportert videre til formannskapet gjennom 2022 som en samlet rapport pr. etat, og overordnet for kommunen.

Det har blitt utarbeidet tertialrapporter 2 ganger i året jfr. kommuneloven § 14-5, tredje ledd. Rapportene tar for seg utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. I tillegg blir det rapportert på utvikling i sykefravær, og status på politisk vedtatte tiltak.

Etisk standard

Virksomheten har prosedyrer for bevisstgjøring og arbeid med etiske dilemmaer. Ved tilsetting skal nye ansatte bekrefte at de har lest de etiske retningslinjene. Etiske problemstillinger skal vurderes ved medarbeidersamtaler, og det kan brukes et vurderingsskjema med trafikklysmetodikk for etisk refleksjon.

Avvikssystem

For sikre god internkontroll på HMS, personvern/avvik/informasjonsikkerhet, avvik ytre miljø, eiendomsdrift, tjenestekvalitet, medikamenthåndtering og elevhendelser, anvendes RiskManager avvikssystem.

I driftsåret 2022 ble det registrert 31 avvik totalt. Det er betydelig underrapportering av avvik. Dette skyldes delvis driftsutfordringer med avvikssystemet. Avvikene følges opp av nærmeste arbeidsgiver med relevante tiltak. Avvikene og restanser på avvik legges fram kvartalsvis i arbeidsmiljøutvalget (AMU). I forhold til virksomhetens størrelse er det underrapportering på avvik. Nytt avvikssystem fases inn sommeren 2023.

Statlige tilsyn

Arbeidstilsynet hadde tilsyn med lokale NAV-kontor i 2022. Temaet for tilsynet var arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager og arbeidsrelaterte psykiske plager.

Kontrollutvalget

Kontrollutvalget skal føre løpende kontroll på vegne av kommunestyret, og skal utøve sitt arbeid i henhold til kommuneloven og forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Den viktigste kontrollaktiviteten er redegjørelser/orienteringer fra administrasjonen, saker som dreier seg om forvaltningsrevisjon/undersøkelser, og saker i tilknytning til regnskapsrevisjon av kommunens årsregnskaper.

I 2022 har kontrollutvalget behandlet 52 saker:

- Orienteringssakene har omhandlet sikkerhetstiltak, bosetting av flyktninger, PPT, pandemien, rekrutteringsutfordringer med sykepleiere og økonomi. Kontrollutvalget har gjennomført virksomhetsbesøk 20.09.22 hos Ustekveikja Energi AS.
- Kontrollutvalget har avgitt uttalelse til både kommunens og Ørteren Kraftverk KF sitt årsregnskap og årsberetning.

- Oppfølging av økonomiforvaltningen i 2022 har vært kontroll av anskaffelser i prisklassen 100 000 - 1 300 000 kr i perioden 01.01.2021-30.11.2021. Det var plukket ut 10 anskaffelser for kontroll, der 3 av anskaffelsene kom under unntak fra anskaffelsesforskriften. Det ble avdekket avvik på fire av anskaffelsene. Avvikene var knyttet til direkte kjøp (av kjemikalier) over flere år uten rammeavtale. For to av avvikene manglet anskaffelsesprotokoll. Det siste avviket gjaldt kjøp av forskningsinstans uten innkjøpsprotokoll, men forsknings – og utviklingsprosjekter er unntatt fra loven for offentlige anskaffelser. Revisor har lagt frem nummerert brev om saken, og kontrollutvalget følger opp dette videre i 2023.
- Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse, og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak. Kontrollutvalget har behandlet rapport om kommunal beredskap i 2022.

6. Tjenesteområdenes resultater i forhold til budsjett og premisser

I dette kapittelet vises de økonomiske resultatene i forhold til budsjett og kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene for hvert tjenesteområde; sentraladministrasjonen, kultur- og oppvekstetaten, helse- og omsorgsetaten og teknisk etat. Disse underbygges med KOSTRA-resultater (kommune-stat-rapportering) for 2022.

Sentraladministrasjonen

Sentraladministrasjonens netto driftsregnskap (alle arter) pr. Kostra-funksjon vises i følgende tabell:

Kostra funksjon	Sentraladministrasjon driftsregnskap eks. kraftomsetning	Regnskap 2022	Budsjett		Regnskap 2021	Avvik i % regnskap vs budsjett
			inkl. endring-22	Budsjett-22		
100	Politisk styring	4 456 295	4 505 000	4 505 000	4 455 094	-1 %
110	Kontroll og revisjon	1 131 228	1 188 000	1 188 000	1 098 155	-5 %
120	Administrasjon	26 454 534	30 532 900	29 832 900	23 972 851	-13 %
121	Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	6 585	0	0	6 499	
130	Administrasjonslokaler	0	103 000	3 000	11 764	-100 %
170	Årets premieavvik	-5 958 756	-6 650 000	-6 650 000	-18 815 134	-10 %
171	Amortisering av tidligere års premieavvik	7 648 287	8 300 000	8 300 000	6 701 041	-8 %
172	Pensjon	8 981 636	0	0	176 895	
173	Premiefond	-24 686 797	-4 000 000	-4 000 000	-14 114 583	517 %
180	Diverse fellesutgifter	92 193	148 000	148 000	25 083	-38 %
201	Barnehage	243 258	28 000	28 000	330 667	769 %
202	Grunnskole	265 466	0	0	389 041	
232	Helsestasjons- og skolehelsetjeneste	16 463	18 000	18 000	124 680	-9 %
234	Aktiviserings-/servicetjen. til eldre og personer med funksjonsnedsettelse	22 309	262 000	512 000	541 940	-91 %
241	Diagnose, behandling, re-/habilitering	265 704	26 000	26 000	460 816	922 %
242	Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	-132 807	-33 000	-33 000	-180 566	302 %
252	Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet	50 859	0	0	50 397	
253	Helse- og omsorgstjenester i institusjon	466 996	77 000	77 000	1 402 531	506 %
254	Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende	0	36 000	36 000	1 064 830	-100 %
281	Ytelse til livsopphold	810 000	1 000 000	0		-19 %
283	Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig	585	50 000	50 000		-99 %
285	Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde	1 992 390	3 518 000	518 000	1 101 073	-43 %
301	Plansaksbehandling	6 065 701	6 678 000	6 128 000	4 284 363	-9 %
302	Byggesaksbehandling, opprettelse og endring av eiendom og eierseksjonering	1 066 083	712 000	712 000	444 344	50 %
303	Kart og oppmåling	63 470	0	0	242 252	
315	Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak	417 922	425 000	425 000	373 362	-2 %
320	Kommunal næringsvirksomhet	596 300	647 014	347 000	768 091	-8 %
325	Tilrettelegging og bistand for næringslivet	17 878 098	22 133 250	3 979 000	12 593 881	-19 %
329	Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling	1 063 909	1 200 000	1 200 000	1 724 382	-11 %
332	Kommunale veier, miljø- og trafiksikkerhetstiltak og parkering	6 585	4 000	4 000	67 425	65 %
338	Forebygging av branner og andre ulykker	114 708	74 000	74 000	121 433	55 %
339	Beredskap mot branner og andre ulykker	824 615	692 000	692 000	1 088 402	19 %
345	Distribusjon av vann	582 292	355 000	355 000	566 266	64 %
350	Avløpsrensing				36 195	
353	Avløpsnett/innsamling av avløpsvann	588 343	828 000	828 000	546 694	-29 %
354	Tømming av slamskillere, septiktanker o.l.	273 685	248 000	248 000	269 223	10 %
355	Innsamling av husholdningsavfall	293 459	165 000	165 000	292 094	78 %
360	Naturforvaltning og friluftsliv	7 794 386	7 357 380	7 141 000	12 393 861	6 %
370	Bibliotek	43 101	0	0	41 850	
381	Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	250 665	0	0		
383	Musikk- og kulturskoler	55 434	0	0	58 984	
385	Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg	77 243	495 000	495 000	-221 847	-84 %
390,393	Den norske kirke, kirkegårder	6 919 000	6 919 000	6 919 000	6 737 000	0 %
392	Andre religiøse formål	0	200 000	200 000	0	-100 %
800	Skatt på inntekt og formue	42 313	0	0		
880	Avsetninger, bruk av avs., overføring fra drift til inv., inndekning av merforbr	-387 570	0	0		
	Diverse IKT tjenester				94 673	
	SUM	66 756 170	88 241 544	64 470 900	51 325 999	-24 %

Regnskapet viser 24 % lavere forbruk enn budsjettet innenfor sentraladministrasjonen. Dersom man utelater premieavvik på pensjon og bruk av premiefond er det 11 % mindreforbruk.

Årsaken til budsjettavviket er 4 mill. kr lavere forbruk enn forventet på hovedposten funksjon 120 administrasjon. Dette er knyttet til 2 mill. kr lavere lønnsforbruk enn forventet og større refusjoner enn budsjettet.

Fellestjenester har lavere kostnad enn budsjettet på bakgrunn av mindre forbruk på lønn og sosiale utgifter og merinntekter som bl.a. innvilget prosjekttilskudd fra andre.

Plansaksbehandling har noe mindre aktivitet enn forutsatt, på grunn av arbeidet med kommuneplanens arealdel som gjør at det blir færre reguleringsplaner til behandling.

Byggesaksbehandling har 1,3 mill. kr lavere gebyrinntekter enn forutsatt, og dette medfører overskridelse av budsjettet på denne posten.

Det er 4 mill. kr i mindreforbruk i funksjon 325 Tilrettelegging for næringslivet. Dette er knyttet til mindre utbetalt strømstøtte enn forutsatt i 2022.

Kommunestyrets spesifiserte vedtak til HØP 2022-2025, premisser for budsjettet i Sentraladministrasjonen

6. Budsjettet ramme for startlån 2022 er 3 millioner kroner. *Dette ble ikke ansett som nødvendig å låne fordi det kunne benyttes innbetalte midler fra låntakere til videreutlån.*

7. Driftstilskudd til Hol kirkelige fellesråd for 2022 settes til 6.919.000 kr. Dette er betalt ut jfr. funksjon 390 og 393 i driftsregnskapet.

8. Hol kommune gir Kleivi næringspark et tilskudd på inntil 410 000 kr i 2022. *Det ble utbetalt 671 643 kr i ordinært tilskudd, og 2 727 250 i tilleggsbevilgning fra hver av eierkommunene til nytt høydebasseng, til sammen 3 398 893 kr fra hver eierkommune jfr. note 19 i årsregnskapet.*

9. Rådmannen utreder sak om etablering av flere økonomiske handlingsregler for Hol kommune til strategikonferansen 2022. *Dette ble presentert og drøftet på strategikonferansen. Vedtak om handlingsregler knyttet til merinntekter fra kraftomsetning, og egenkapitalandel ved investeringsprosjekter ble vedtatt i budsjettjusteringssak 75/22 august - 22.*

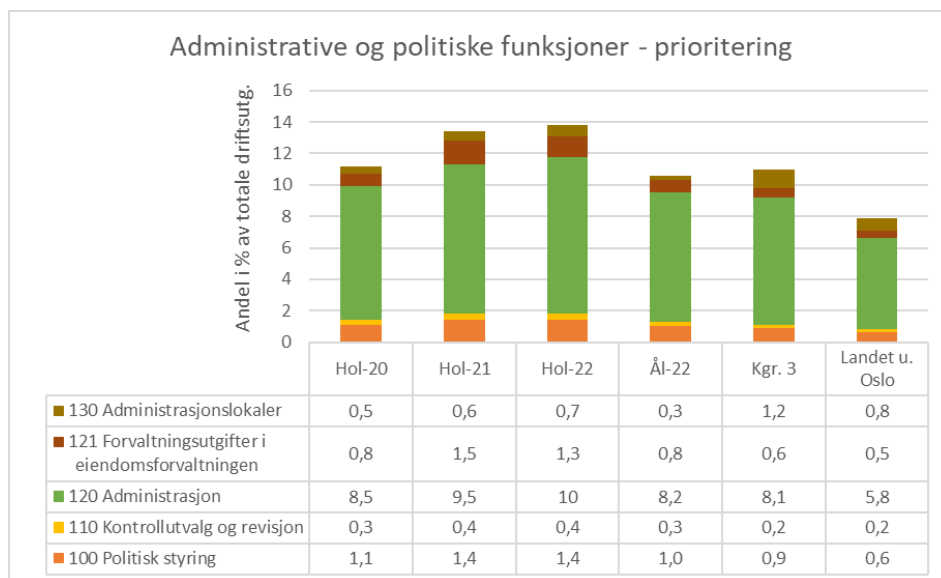
16. Hardangerviddatunnelene AS – støttes med tilskudd på kr 500 000 for 2022-2023-2024-2025-bevilges fra kraftfondet. *Utbetalt i 2022 og finansiert fra kraftfondet, jfr. årsregnskapet note 13.*

I tillegg ble følgende tilskudd vedtatt og bokført:

Næringsfondet utgjorde 1 mill. kr. *Bevilget fra kraftfondet. Jfr. note 13.*

Tilskudd til Visit Geilo til kr 1,5 MNOK hele planperioden. *Budsjettet og regnskapsført på funksjon 325.*

KOSTRA-resultater for administrasjonen⁶ viser at kommunen har 10 % i netto driftsutgifter til administrasjon i 2022. Det er noe høyere enn for Kostragruppe 3 (som Hol kommune tilhører), og landet u/Oslo og Ål kommune.

Kilde: <https://www.ssb.no/statbank/table/12362/tableViewLayout1/>

Kultur- og oppvekstetaten

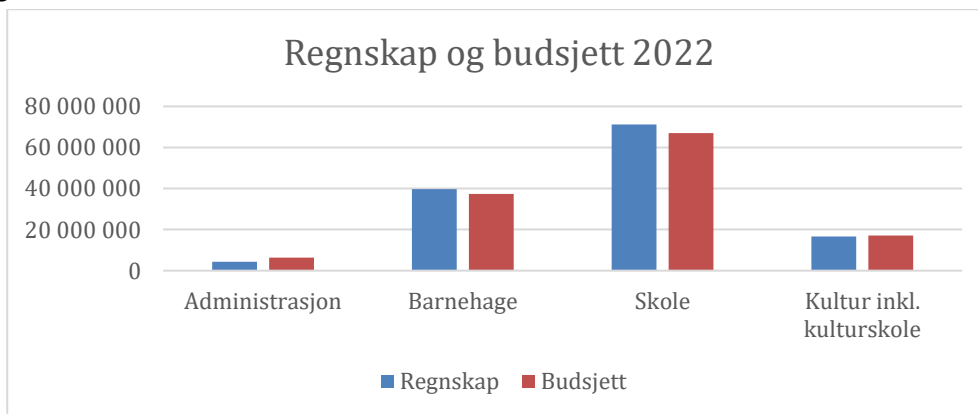
Kultur – og oppvekstetatens netto driftsregnskap 2022 (skjema 1B) pr Kostra-funksjon vises i følgende tabell:

Kostra funksjon	Kultur og oppvekst driftsregnskap (skjema 1B) pr. funksjon	Regnskap 2022	Budsjett-22 inkl. endring	Budsjett-22	Regnskap 2021	Avvik i % regnskap vs budsjett
100	Politisk styring	2 613	0	0	80 000	
120	Administrasjon	2 526 707	3 374 000	3 604 000	2 862 839	-25 %
201	Barnehage	35 987 551	32 551 228	32 566 228	34 797 285	11 %
202	Grunnskole	68 824 833	65 229 000	59 975 000	62 210 329	6 %
211	Styrket tilbud til førskolebarn	3 678 428	4 826 000	4 826 000	3 706 611	-24 %
213	Voksenopplæring	494 938	1 000 000	1 000 000	453 690	-51 %
215	Skolefritidstilbud	2 493 861	1 817 000	2 057 000	2 272 857	37 %
222	Skolelokaler	381 378	890 000	690 000	183 613	-57 %
223	Skoleskyss	912 979	1 100 000	1 100 000	921 575	-17 %
231	Aktivitetstilbud barn og unge	1 975 486	2 326 000	2 265 000	1 757 702	-15 %
234	Aktiviserings-/servicetjen. til eldre og personer med funksjonsnedsettelse	4 635	0	0	-7 998	
285	Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde	-52 352	0	0	0	
360	Naturforvaltning og friluftsliv	32 735	0	0	0	
365	Kulturminnevern	813 167	930 000	910 000	399 226	-13 %
370	Bibliotek	2 860 569	2 737 461	2 737 461	2 888 423	4 %
373	Kino	57 361	-26 000	-26 000	155 921	-321 %
375	Muséer	623 794	744 000	744 000	707 849	-16 %
377	Kunstformidling	178 110	253 000	253 000	187 239	-30 %
380	Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg	5 708 957	5 730 000	1 630 000	1 038 454	0 %
383	Musikk- og kulturskoler	3 190 015	2 996 000	3 061 000	3 303 597	6 %
385	Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg	1 148 439	1 326 000	1 326 000	1 376 606	-13 %
386	Kommunale kulturbygg	82 872	87 000	87 000	54 259	-5 %
	ALLE	131 927 076	127 890 689	118 805 689	119 350 077	3 %

Kultur- og oppvekstetaten har et merforbruk på 3 % av budsjetterte rammer. Netto lønnskostnader ligger over budsjettet med ca. 3,5 millioner kroner. Det har vært større lønnsforbruk enn forventet, men etaten har hatt utstrakt bruk av vikarer grunnet stort sykefravær. Utgifter til grunnskole, skolefritidsordning og barnehage har også i 2022 vært høye grunnet Covid-19. Bokførte ekstrakostnader relatert til Covid-19 er på 1 000 780,- (mot 820 000,- i 2021). Etaten har et mindreforbruk i forhold til budsjetterte kostnader for barn og unge, kulturminnevern og voksenopplæring.

Covid-19 har gitt stort sykefravær, og derfor høye sykelønnsrefusjoner. Etaten har en merinntekt på ca. 3,2 millioner i forhold til budsjetterte sykelønnsrefusjoner på 5,37 millioner.

Fordeling innenfor sektorene vises nedenfor:

Kultur- og oppvekstetaten har relativt høyt forbruk av ressurser til spesialpedagogiske tilbud for barnehagebarn. Flere sakkyndige vurderinger fra PPT har anbefaling om spesialpedagogisk hjelp, noe som utløser økt bemanning. Til tider utløser dette dobbel bemanning for ett barn. I tillegg har logopeden i Kultur- og oppvekstetaten mange oppgaver både i barnehagene.

Regjeringens kompetansestrategi for perioden 2023-2025 skal bidra til at minst 50% av de ansatte i barnehagene skal være barnehagelærere innen 2025. Minst 60% av de ansatte i barnehagene skal være barnehagelærere innen 2030.

Gjennom ordningen Den kulturelle skolesekken skal barn i barnehagene og elever i hele kommunen oppleve ulike kunst- og kulturuttrykk gjennom barnehage- og skoleåret. Ordningen tok seg noe opp i 2022 etter at det hadde vært liten aktivitet i 2020 og 2021. Hol kommune har hatt en netto kostnad på kr. 285 000 til Den kulturelle skolesekken. Tilskudd fra Viken fylkeskommune var på kr. 62 697.

Kommunesektoren kompenseres ikke fullt ut for merutgifter som følge av nye oppgaver og endringer i regelverk. De største utfordringene i etaten er kostnadstunge tiltak, noe man blant annet ser i skole- og barnehagesektoren der enkelte barn og elever krever full oppdekning. Dette krever flere en-til-en organiseringer, og behov for flere ansatte må settes inn når lovpålagte vedtak ligger til grunn. Antall årsverk i skole brukt til spesialundervisning og særskilt språkopplæring har vært som følger (kilde: GSI):

	Oktober 2020	Oktober 2021	Oktober 2022
Årsverk spesialundervisning	17,50	22,16	18,04
Årsverk ordinær undervisning	40,65	49,38	51,80

Behov for vikarer i skolen har de siste årene vært stort på grunn av sentrale pålegg om videreutdanning av lærere. I 2021-2022 var 6 lærere ute i pålagt videreutdanning. Nyutdannede lærere vil nå inneha en mastergrad og dersom man tilsetter lektorer i stedet for lærere/adjunkter på grunn av behov for fagkombinasjoner, vil dette også øke kostnadene i skolen. I henhold til Kultur- og oppvekstetatens strategiske kompetansestyringsplan er målet at flesteparten av lærerne innen 2025 vil ha fullført videreutdanning. Fokusområder i tillegg til norsk, engelsk og matematikk er styrerutdanning, rektorutdanning, spesialpedagogikk og sosialpedagogikk.

Fagerli Leirskole har etablert et godt navn og leirskolen er populær. Fagerli hadde nok et godt driftsår i 2022 der salg av leirskoleleker hadde en merinntekt på 35 % i forhold til budsjett.

Kostnader for SFO-tilbudet bærer preg av Covid-19 og bemanningsutfordringer grunnet dette. I tillegg er det kommet nasjonale føringer for at enkelte elever i 5. – 7. trinn har rett til SFO-plass. Det 132 barn ved skolefritidsordningen ved utgangen av 2022 i Hol kommune. Tilbudet har hatt et merforbruk på kr. 677 000,- til tross for store sykelønnsrefusjoner.

Læringscenteret Gol ivaretar Hol kommunes elever som har lovfestet rett til voksenopplæring. Hol kommune hadde 1 elev på læringscenteret gjennom hele 2022. Avtalen med Gol kommune ble derfor revidert, og kostnadene ble 51 % lavere enn budsjettet.

Hol kommune har samarbeidet med Ål kommune om Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT). Avtalen med Ål kommune om felles PP-tjeneste ble sagt opp i desember 2022 jfr. vedtak i kommunestyret 3.11.2022, sak 102/2022.

Kommunestyrets spesifiserte vedtak til HØP 2022-2025, premisser for budsjettet Kultur- og oppvekstetaten

11. Hol Bygdearkiv har i dag 1,0 årsverk. Dette årsverket skal handtere dokument og fotoarkivet. Hol kommune har lange tradisjoner med å ta vare på fortida si. Dette arbeidet må fortsette. Hol kommune må arbeide vidare og følge tett opp planane om regionalt privatarkiv til Hol. UKL skal få ei orientering med synfaring om Hol bygdearkiv i løpet av 1. halvår 2022. Det skal leggest fram ei sak til behandling innan juni 2022 med plan for korleis bygdearkivet skal organisera arbeidet sitt, ein arbeidar for å etablere regionalt privatarkiv og utgreiing for etablering av eit lokalhistorisk senter til Hol. Arbeidet sjåast i sammenheng med rapporten og arbeidet frå arbeidsgruppe kultur og fritid.

Vedtaket er fulgt opp med både orientering, synfaring og sak behandlet i Utvalg for kultur og levekår i sak 2022/48 10.11.2022. Det er satt i gang et forprosjekt med midler finansiert av Arkivverket der det gjennomføres kartlegginger av muligheten for å etablere et regionalt arkiv. Administrasjonen holder Utvalg for kultur og levekår løpende orientert.

12. Staten har en klar forventning om at kommunene skal bidra til digitalisering av samfunnet og økt digital kompetanse blant innbyggerne. Det er derfor viktig at kommunen bidrar slik at hver grend har god internetttilgang tilgjengelig i forsamlingslokale som er tilgjengelig for allmennheten. Dagali ungdomslag får for 2022 utdelt et tilskudd på 30000 kr for å dekke kostnader til etablering av internetttilgang på Dølhall og økte kostnader forbundet med økt bruk av lokalet. Dette som følge av at kommunen ikke lenger eier bygg egnet til forsamlingslokale i bygda. I forbindelse med politisk behandling av rapporten fra arbeidsgruppa for kultur og fritid nedsatt i 2020, kartlegges behovet i kommunen som helhet og det utarbeides retningslinjer for tilskudd til kommunale midler for å dekke slike kostnader.

Oppfølging av vedtaket er forsinket, men sak legges frem for Utvalg for kultur og levekår våren 2023.

13. Brukere, lag og organisasjoner med tilknytning til Bygdahall inviteres til dialog om hvordan bygget kan utvikles til å dekke dagens og fremtidens behov og krav til et slikt lokale. Dette må skje før kommunen starter med foreslåtte bygningsmessige utbedringer i 2022 for å sikre merverdien det frivillige kan bistå med i oppgradering av bygget.

Bygdahall er under oppussing. Storesalen var opptatt i deler av 2022 på grunn av

flyktningkrisen, så oppussingen er planlagt ferdig rundt påsketider 2023. Interessegrupper var innkalt til møte i mars 2022 og har senere blitt orientert via e-post.

Følgende utføres:

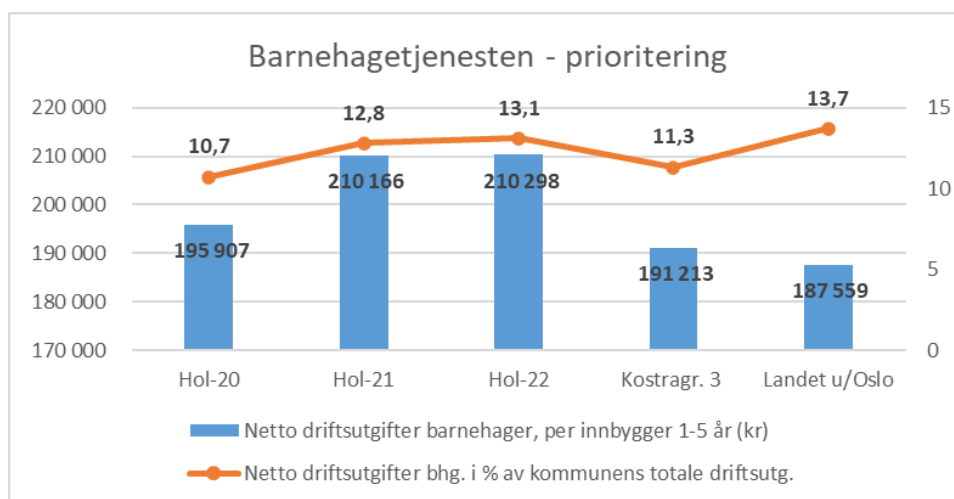
Nytt brannalarmanlegg, nytt lydanlegg i storesal, bytte lyskilder i stort sett hele bygget, nye varmekilder i storesal, ventilasjonsanlegg i storesal og kjeller, etterisolering og maling.

Kostra-resultater for Kultur- og oppvekstsektoren

KOSTRA-resultater innen barnehagetjenesten:

Barnehagedekningen i Hol kommune er 94,6 % for barn i alderen 1-5 år, viser Kostra-statistikk⁷. Gjennomsnittlig barnehagedekning i Kostragruppen er 97,2 % og landssnittet også i 2022 er 93,6%.

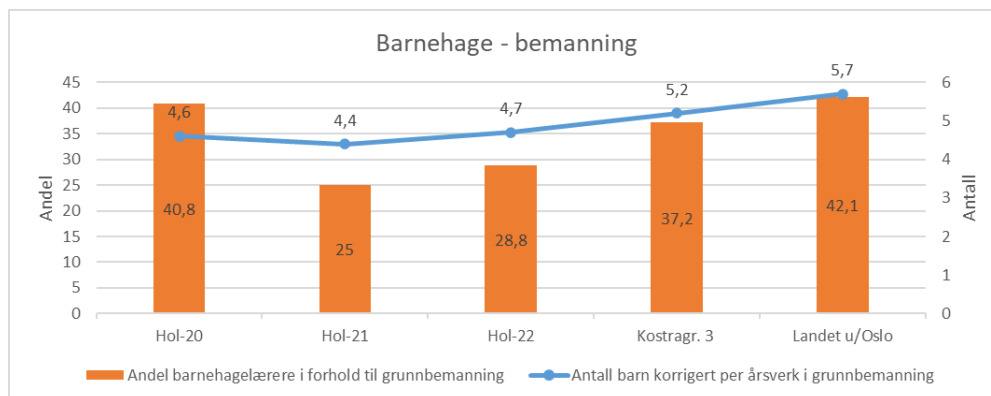
Hvordan barnehagetjenesten blir prioritert i kommuneøkonomien vises i figuren:

Figuren viser netto driftsutgifter for barnehager i prosent av kommunens totale driftsutgifter (orange linje) med angitte prosentandeler. I 2022 utgjorde barnehagetjenesten 13,1 % av kommunens totale driftsutgifter, som gir en liten økning fra 2021 og noe høyere enn Kostragruppen. I forhold til landet u/Oslo blir barnehagetjenesten mindre prioritert. De blå søylene viser driftsutgifter i kroner pr barn. Denne viser at det er høyere driftsutgifter pr. barn i Hol kommune enn landet ellers. Dette kan variere med antall barn som går i barnehagene hvert år.

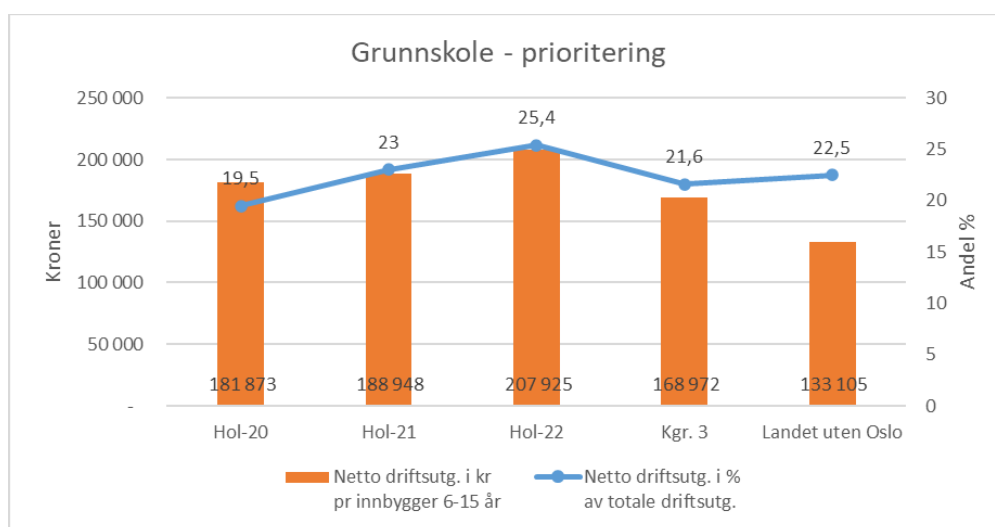
Figuren under viser andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning (orange søyle) og antall barn pr årsverk (blå linje). I Hol kommune var det 4,7 barn pr. årsverk, korrigert pr årsverk i grunnbemanning i 2022. Det var 28,8 prosent barnehagelærere i grunnbemanningen, som er lavere andel enn landssnittet på 42,1 prosent.

⁷ Kilde: <https://www.ssb.no/kommunefakta/kostra/hol/barnehager>

KOSTRA-resultater innen grunnskole:

Figuren under viser hvordan grunnskoletjenesten blir prioritert i kommuneøkonomien i 2022⁸:

Den blå linjen viser at kommunen har 25,4 % netto driftsutgifter til grunnskole i prosent av totale driftsutgifter. Dette er høyere enn de to foregående årene, og over landssnittet. I kroner har Hol kommune høyere driftsutgifter pr. elev enn landet ellers. Dette kan variere med elevtall i ulike år.

Tabellen under viser nøkkeltall for grunnskolen i Hol i 2022, sammenlignet med Kostra-gruppen som Hol tilhører, og landssnittet. Årstimer til spesialundervisning pr. elev ligger på 239,8 timer mens det i 2021 var 291,4 timer. Det er færre elever med spesialundervisning, men flere elever som har store vedtak.

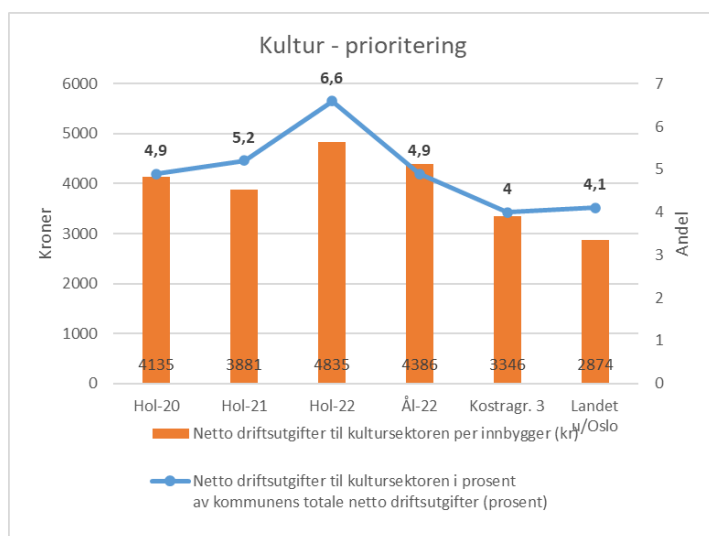
⁸ Kilde: <https://www.ssb.no/kommunefakta/kostra/hol/grunnskolen#>

Nøkkeltall grunnskole 2022	3044 Hol	KOSTRA-gruppe 3	Landet uten Oslo
Årstimer til særskilt norskopplæring per elev med særskilt norskopplæring (antall)	29,3	46,2	36,4
Årstimer til spesialundervisning per elev med spesialundervisning (antall)	239,8	152,5	145,1
Elever i kommunale og private grunnskoler som får særskilt norskopplæring (prosent)	9,4	5,8	5,3
Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning (prosent)	11,2	9,9	7,9
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i lesing 8.trinn (prosent)	59,4	64,0	73,3
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i regning 8.trinn (prosent)	71,9	64,1	70,5
Gruppestørrelse 2 (antall)	7,5	12,4	15,6
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	44,7	42,1	43,1

Andelen elever med særskilt norskopplæring har økt etter at flere flyktninger er bosatt i kommunen.

Årsresultater for kultur:

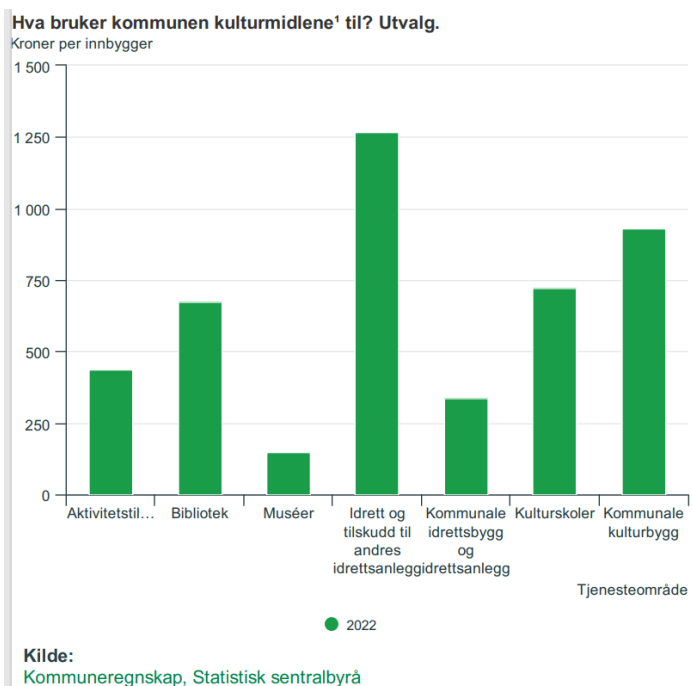
Den samlede økonomiske prioriteringen til kulturtjenestene vises i figuren under:

Kilde: [13135: Utvalgte nøkkeltall for kultur \(K\) 2015 - 2022. Statistikkbanken \(ssb.no\)](https://ssb.no)

Netto driftsutgifter i kultursektoren er 6,6 %, som er høyere enn Ål kommune, kostragruppen og landssnittet. Det er lån og tilskudd til Hol stadion på om lag 5,5 MNOK i som er hovedårsaken til den prosentvise økningen i regnskapet fra 2021 til 2022. Fortsatt er det også avskrivningskostnader for kulturbygg på i overkant av 4 MNOK som drar forbruket opp. Totalt har Kulturavdelingen (Kulturskole, Bibliotek, Barn og unge, Hol velferdssenter, Geilo kino, Allmenn kultur, Hol bygdearkiv) holdt seg innenfor de budsjetterte rammer på 12,5 MNOK for driftsåret.

Figuren under viser hvordan kulturmidlene er brukt i 2022:

Virksomhetsplaner for kultursektoren følger opp politisk vedtatte strategier og målsettinger. Det er lagt til rette arenaer, utstyr og kompetanse som gir muligheter for ulike fritidsaktivitet. Spesielt bør det nevnes en gledelig utvikling av møteplasser med fokus på aktivitet, og da spesielt egenaktivitet. Hol idrettsplass, Geilo aktivitetsplass (Skoleområdet) og Mjølkerampa aktivitetsplass (Slåttahølen) er anlegg som utvikles i Hol kommune.

Det er gjennomført en rekke kulturarrangement, i kommunal og forenings regi, gjennom året. Det er betalt ut kommunale tilskudd til lag og foreninger og gitt tilskudd til kulturnæringer for å understøtte disse. Buskerud museum, Buskerud teater, Geilojordets venner og Fekjos venner har fått kommunale tilskudd som sikrer ulike tilbud og utvikling i kommunen.

Bibliotek	Geilo	Hol	Hovet
Besøk	23 064	3 093	854
Utlån	14 920	1 877	938
Klassebesøk	65	85*	
Arrangement	6 stk 269 besøkende samt 2 hver andre uke med ca. 10 besøkende i Hovet		
Eksterne tilskudd	570 000,-		

Ved biblioteket er det administrative utlånssystemet byttet til Curia. Dette har vært en utfordrende prosess. Besøket på hovedbiblioteket har steget med 5000, i Hovet med 500 mens i Hol oppleves en nedgang på tilsvarende. 3. og 4. kvartal har lavere besøks og utlånstall enn de to første kvartalene. Bakgrunnen for dette er redusert tilbud som følge av stort sykefravær. Klassebesøk ved hovedbiblioteket og utlån til elever ved GBUSK har gått ned. Hallingskarvet skole er flink til å bruke

biblioteket. Ikke all bruk og lån er registrert i Hol, da det er åpnet for skolebruk utenfor bibliotekets åpningstid. Tilskudd er benyttet til å anskaffe møblement for de yngste brukerne ved hovedbiblioteket samt etablering av arbeidsplass i noder støttet av Viken fylkeskommune. I tillegg bevilget nasjonalbiblioteket midler til gjennomføring av demokratiprojekt. Kulturavdelingen utviklet en lokal dialogduk hvor temaet var arealplan og arealutvikling.

Det er en målsetning å videreutvikle biblioteket til en oppdatert og framtidsrettet institusjon med særlig fokus på barne- og ungdomstilbudet. Arealplan for hovedbiblioteket gir retning for utvikling av innholdet. Det er jobbet mye med bibliotekets tilbud mot skolene, arrangement og samlingsutvikling. En moderne boksamling skal være levende, relevant og nyttig. Sommeren 2021 begynte biblioteket med en storstilt kasseringsjobb som også frigjør areal til annen bruk.

Egne arrangement	16	Eksterne arrangement	11
Deltagertimer	11 307,5	Deltagertimer	4 790,5
Medvirkningstimer	1 827	Medvirkningstimer	281
Publikum	1 728	Publikum	11 029
<i>Teknisk bistand, kulturhuset</i>	43		
<i>Utlån utstyr</i>	38	Kino: Visninger Besøkende	202 3 736
<i>Eksterne tilskudd</i>	70 0000		
<i>Markedsføringstiltak</i>	84		

Ved arrangement legges det stor vekt på at ungdom deltar i forberedelsene og gjennomføring. Møteplassen «Hjørnet» ved Geilo Kulturhus har en jevn økning i omsetning som igjen forteller oss at tilbudet er i ferd med å bli innarbeidet i målgruppen. Eksterne tilskudd er benyttet til å finansiere utvikling av Geilo kulturhus som møteplass samt tiltak som Que (16. mai aktivitet), Skummelt oppdrag og Sommercamp for å nevne noen.

Kinobesøket har økt betydelig med godt over 1 300 flere besøkende. De to faktorene som først og fremst styrer besøk er økt kundemasse i ferier samt hvilke filmtitler som vises. Markedsføringstiltak har vist seg å gi relativt små utslag i publikumsutvikling.

Kulturskole 30.12.22		Kulturskole 01.09.22		
Enkeltelever	143 enkelt elever	Elever grunnskole	270	38,9 %
Flerfagselever	211 flerfagselever	Elever ungdomsskole	115	13,9 %
Breddeprogram	15 + 19 elever	Elever Hallingskarvet	62	19,4 %
Korps i skolen	45 elever	Elever GBUSK	196	46,4 %
Musikk i barnehagen	7 barnehager hver uke	Elever Skurdalen	12	16,7 %

Det har blitt arrangert 1 vårkonsert og 5 huskonsert/utstillinger.

Hol kulturskole opplever en jevn økning i elevmassen. Den prosentvise deltagelsen for prioritert målgruppe (grunnskolealder) er svært god. Dette skyldes svært høy deltagelse fra elever er i alderen 6 til 13 år. Tallene for ungdomsskole og videregående er noe det må rettes fokus på fremover.

Skolen har fortsatt med utviklingsarbeid med fokus på undervisningskvalitet. I 2022 kom den siste rammen på plass i form av lokale årsplaner for alle fag. PULS Afrika, Kulturkarusell og Korps i skolen er skolens breddetilbud mens fagforydningstilbudet er utviklet videre i samarbeid med Ung Musikk. Dette samarbeidet gir kommunen tilgang på kurs og opplegg i regi av Musikkonservatoriet.

Hol kulturskole følger den nasjonale trenden der man ser at individuelle fag går ned, mens gruppefag får økte elevtall. Eksterne tilskudd er benyttet til innkjøp av øvingsutstyr og oppgradering av øvingsareal.

Hol kulturskole har 211 (168 i 2021) elevplasser fordelt på 143 (124 i 2021) elever (GSI 2022). I tillegg hadde skolen 79 elever i breddeprogrammet.

Tabellen under viser bruken av kulturtilbud i Hol kommune, sammenlignet med Kostragruppe 3 og landet utenom Oslo.

Bruk av kulturtilbud	Hol-20	Hol-21	Hol-22	Kostragr. 3	Landet u/Oslo
Andel barn 6-15 år i kommunens kulturskole (%)	2,2	15,9	32,3	22,3	13,2
Besøk i folkebibliotek per innbygger (antall)	4,1	4,9	6,0	3,3	3,8
Besøk pr. kinoforestilling (antall)	15,5	15,2	18,5	20,2	21

Kilde: [13135: Utvalgte nøkkeltall for kultur \(K\) 2015 - 2022. Statistikkbanken \(ssb.no\)](#)

Tabellen under viser aktiviteten innenfor kulturarv-arbeidet i kommunen:

Kulturarv 30.12.22	
Frivilligtimer	1 409 timer
Digitaliserte foto	1 855
Dokumentarkiv	Registrering nivå 1 utført, 6 arkiver i nivå 3
Kundesalg	49 oppdrag
Eksterne tilskudd	620 000

Kommunens historie er ivaretatt gjennom katalogiseringsarbeid i privatarkiv og håndtering av stor pågang knyttet til fotoarkiv. Avdelingen har hatt som særskilt mål å legge til rette for frivillighet gjennom venneforeninger og organisert arbeid i fotoarkivet. I tillegg samarbeides det tett med frivillige organisasjoner som Hol historielag og Holsdagsnemnda. Hol historielag har også i 2022 gjennomført flere prosjekter støttet av kommunen, og er en viktig samarbeidspartner. Det er også satt ned en nemnd med frivillige som arbeider med fagrapport *nyere tids kulturminner*. Det er innvilget betydelige tilskudd fra eksterne til arbeid med privatarkiv og istandsetting av Fekjo.

Buskerud Museum er fulgt opp med klare forventninger om større og mer målrettet innsats i Hol. Også her er frivillighet og lokal forankring sentralt. Avdelingen har startet arbeidet med avklaringer rundt regionalt arkivsamarbeid. Det er søkt midler fra Arkivverket for å finansiere prosesser.

Fagavdeling kultur har en klar målstyring gjennom lovverk, forskrifter og kommunale planer med tiltak nedfelt i virksomhetsplaner. Den store utfordringer ligger i den enorme bredden i fagfeltet. Det er et sterkt behov for revisjon av Kommunedelplan for kultur for å spisse fokusområder.

Helse og omsorgsetaten

Helse – og omsorgsetatens driftsregnskap (skjema 1B) pr. Kostra-funksjon for 2022:

Kostra funksjon	Helse og omsorg driftsregnskap (skjema 1B) pr. funksjon	Regnskap 2022	Budsjett-22 inkl. endring	Budsjett-22	Regnskap 2021	Avvik i % regnskap vs budsjett
120	Administrasjon	2 445 239	3 573 000	4 073 000	3 451 388	-32 %
232	Helsestasjons- og skolehelsetjeneste	4 849 944	4 405 000	4 655 000	5 054 273	10 %
233	Annet forebyggende helsearbeid	5 624 379	5 495 000	5 495 000	4 532 310	2 %
234	Aktiviserings-/servicetjen. til eldre og personer med funksjonsnedsettelse	6 779 872	6 431 000	6 431 000	6 793 738	5 %
241	Diagnose, behandling, re-/habilitering	24 925 053	22 136 000	22 117 000	23 459 388	13 %
242	Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	4 230 422	2 730 000	1 930 000	3 007 092	55 %
243	Tilbud til personer med rusproblemer	341 499	420 000	420 000	402 025	-19 %
244	Barnevernstjeneste	4 884 327	5 512 000	5 512 000	4 463 011	-11 %
251	Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet	2 078 866	1 350 000	1 350 000	1 081 122	54 %
252	Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet	4 242 677	5 392 000	5 392 000	4 027 210	-21 %
253	Helse- og omsorgstjenester i institusjon	71 579 380	60 188 735	52 938 735	63 339 897	19 %
254	Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende	75 612 495	70 989 000	69 489 000	66 732 281	7 %
256	Akutthjelp helse og omsorgstjenesten	1 927 668	665 000	665 000	2 456 020	190 %
273	Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi	437 416	430 000	430 000	426 328	2 %
275	Introduksjonsordningen	2 692 731	1 467 000	1 467 000	409 795	84 %
276	Kvalifiseringsordningen	0	300 000	300 000	0	-100 %
281	Ytelse til livsopphold	3 514 489	5 630 000	2 310 000	2 521 521	-38 %
320	Kommunal næringsvirksomhet	1 040 075	0	0	62 344	
850	Generelt statstilskudd vedrørende flyktninger m.v.	-777 904	0	0	0	
	ALLE	216 428 628	197 113 735	184 974 735	192 219 742	10 %

Det er et merforbruk totalt sett for etaten i løpet av året på 19,3 mill. kr eller 10 % i forhold til budsjettet

Det meste av merforbruket i 2022 er knyttet til innleie av vikarer på grunn av sjukefravær og ubesatte stillinger i pleietjenesten. Sykefraværet har i 2022 vært på 11,7%. I pleie- og omsorgstjenestene (institusjonene og hjemmetjenestene) må det som hovedregel leies inn vikarer ved sykefravær. Dette har medført innkjøp av vikarbyråtjenester, og overtidsbruk, og det har vært nødvendig å leie inn for å opprettholde en forsvarlig tjeneste.

Kommentar til regnskap for de ulike tjenestene:

- Helsestasjonstjenesten er bokført på funksjon 232 og 233. Det har vært merarbeid i begynnelsen av 2022 grunnet vaksinerings og smittesporing.
- 2022 har også vært preget av at det har vært pandemi og vi har i første halvdel av året brukt mye tid på pandemiarbeid. Legetjenesten (funksjon 241) har i 2022 hatt bemanningsutfordringer og økt arbeidsbelastning, derfor har alle leger og medarbeidere har vært samlokalisert ved Geilo legesenter frem til 1/9. Dette for å effektivisere driften og utnytte ressursene i en vanskelig periode. I tillegg til fastlegeoppgaver, utgjør en stor del av legetjenestens hverdag, beredskap og legevakt. Som er en stor turistkommune med stor utbygging av fritidsboliger, er det også økning i pågangen fra turister i hverdagen og mer av våre ressurser går til legevaksarbeid. Dette fører igjen til lengre ventetider på vanlige fastlegetimer. I siste halvår av året slo fastlegekrisen til for fullt også i Hol og halvparten av fastlegene har sagt opp sine hjemler. Vi har hatt utlyste fastlegehjemler med lite- til ingen søkere, derfor at det vært nødvendig å bruke vikarleger fra vikarbyrå for å opprettholde legedekningen.
- Sosialt forebyggende arbeid (242) har merforbruk som er knyttet til sosialhjelpsutbetalinger i NAV, på grunn av økte utbetalinger til bosatte flyktninger.

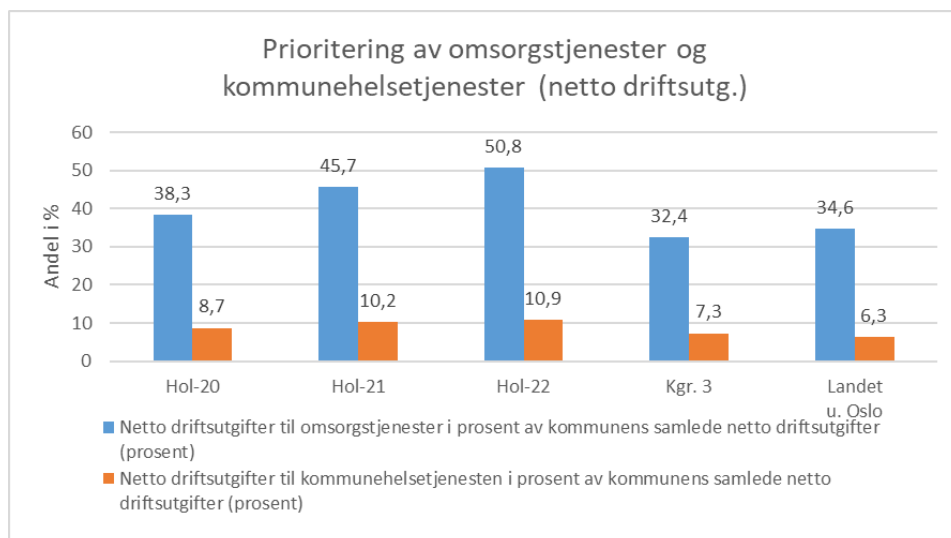
- Det er budsjettert kr. 492 000,- på funksjon 244, men regnskapsført på 242. Derfor må funksjon 242, 244, 251 og 252 sees i sammenheng. Barnevernstjenesten (244, 251, 252) har høyere driftsutgifter i 2022 enn budsjettert, og de økte utgiftene kommer av dyrere tiltak i og utenfor hjemmet.
- For institusjonstjenestene (253) og hjemmetjenestene (254) er overforbruket knyttet til sykefravær og rekrutteringsutfordringer. Dette har medført store overtidskostnader og bruk av vikarbyrå som ikke var budsjettert. Det har også vært en vesentlig prisøkning på innkjøp av matvarer, medisiner og medisinske forbruksvarer.
- Akutthjelp i helse og omsorgstjenesten (256) er døgnopphold/IMA-plassene på Hallingdal sjukestugu. Funksjonen må sees i sammenheng med funksjon 253, da budsjett og regnskap delvis er ført på to ulike funksjoner.
- Flyktningetjenesten har merforbruk i forhold til budsjettet, som vises på funksjon 275. Det ble bosatt 55 personer i kommunen i løpet av året, og det er årsaken til merforbruket.

Kommunestyrets spesifiserte vedtak til HØP 2022-2025, premisser for budsjettet i Helse og omsorg:

Det ble ikke gjort spesifikke vedtak i budsjettbehandlingen for 2022 ut over tiltakene i tabeller i kap. 3.

Det rapporteres månedlig både i Utvalg for kultur og levekår, og i formannskapet om status for etaten.

Kostra-resultater for økonomi og ressursbruk i helse – og omsorgstjenesten:

Figuren viser netto driftsutgifter i omsorgstjenesten med blå stolper, og i kommunehelsetjenesten (helsestasjon, legetjeneste og fysioterapi) med oransje stolper. Omsorgstjenestene har høyere netto driftsutgifter i 2022 enn årene før. Kommunehelsetjenesten har også økning i driftsutgifter fra 2020 og dette har sammenheng med korona-pandemien. Det er høyere driftsutgifter til disse tjenestene i Hol enn i Kostragruppe 3 og landet ellers. Det er flere årsaker til at vi har høyere driftsutgifter enn tilsvarende kommuner, bl.a har det vært fordyrende å ha to institusjoner, to legekontor og lange avstander i hjemmetjenestene. I tillegg har helse- og omsorgsetaten over lengre tid gitt flere tjenestetilbud utover de lovpålagte tjenestene, og det har i perioder vært utfordrende å ha kontroll og oversikt over tildelte tjenester/vedtak, samtidig som det har manglet rutiner og system for revidering av tildelte tjenester/vedtak.

Oppsummert kan Kostra-resultater i helse og omsorg vises i følgende tabell:

Nøkkeltall Helse og omsorg	Hol			Kgr. 03	Landet uten Oslo
	2020	2021	2022	2022	2022
Utgifter kommunale helse- og omsorgstjenester per innbygger (kr)	46 403	48 478	53 654	42 742	34 500
Utgifter pr. oppholdsdøgn i institusjon (kr)	5 753	5 873	5 858	5 430	4 752
Andel innbyggere over 80 år som bruker hjemmetjenester (prosent)	40,3	32	30,9	34,1	27,9
Andel innbyggere over 80 år som er beboere på sykehjem (prosent)	7,8	12,8	11,8	9	10,4
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helseutdanning (prosent)	69,1	72,6	66,8	76,5	78
Andel brukertilpassede enerom m/ eget bad/wc (prosent)	97,5	100	100	90,9	93,6
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst (prosent)	45,7	45,2	80,6	86,7	85,6

Hol har også i 2022 større utgifter til helse – og omsorgstjenester pr innbygger enn Kostra-gruppen og landssnittet. Det er en større andel innbyggere over 80 år som er beboere på sykehjem enn ellers i landet, og det er flere som får hjemmetjenester. Hol har 100 % andel brukertilpassede enerom med eget bad/wc. Andel nyfødte med hjemmebesøk er 80,6 %, som er nesten på samme nivå som landssnittet.

Teknisk etat

Teknisk etats driftsregnskap (alle driftsarter) for 2022 pr. Kostra-funksjon:

Funksjon	Teknisk etat netto driftsregnskap pr Kostra funksjon	Regnskap 2022	Budsjett inkl. endring	Budsjett-22	Regnskap 2021	Avvik i % regnskap vs budsjett
120	Administrasjon	1 660 425	1 317 000	1 317 000	1 597 505	26 %
121	Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	4 397 806	5 104 000	5 104 000	5 138 363	-14 %
130	Administrasjonslokaler	1 638 020	2 793 000	2 793 000	1 517 049	-41 %
202	Grunnskole	362	0	0	1 824	
211	Styrket tilbud til førskolebarn	1 258	0	0	0	
215	Skolefritidstilbud	196	0	0	0	
221	Børnehagelokaler og skyss	1 888 574	2 328 000	2 328 000	2 745 702	-19 %
222	Skolelokaler	8 223 715	6 118 000	6 118 000	8 485 769	34 %
234	Aktiviserings-/servicetjen. til eldre og personer med funksjonsnedsettelse	98 300	25 000	25 000	69 602	293 %
241	Diagnose, behandling, re-/habilitering	195 821	0	0	333 217	
242	Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	29 592	25 000	25 000	460	18 %
254	Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende	402 351	30 000	30 000	496 951	1241 %
261	Institusjonslokaler	5 744 880	3 370 000	3 370 000	5 536 565	70 %
265	Kommunalt disponerte boliger	4 168 149	7 065 000	7 065 000	3 698 648	-41 %
285	Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde	463 303	100 000	100 000	475 190	363 %
302	Byggesaksbehandling, opprettelse og endring av eiendom og eierseksjonering	-154 466	113 000	113 000	-69 944	-237 %
303	Kart og oppmåling	1 400 792	1 001 000	1 001 000	854 456	40 %
320	Kommunal næringsvirksomhet	1 155 748	960 000	960 000	1 376 861	20 %
325	Tilrettelegging og bistand for næringslivet	650 000	800 000	800 000	0	-19 %
330	Samferdsel og transporttiltak	3 735	0	0	58 105	
332	Kommunale veier, miljø- og trafiksikkerhetstiltak og parkering	9 157 400	7 686 000	7 486 000	7 482 462	19 %
335	Rekreasjon i tettsted	753 818	674 000	674 000	677 811	12 %
339	Beredskap mot branner og andre ulykker	9 831 071	8 320 000	8 320 000	8 311 295	18 %
365	Kulturminnevern	2 456	0	0	0	
370	Bibliotek	4 620	0	0	0	
375	Muséer	40 113	15 000	15 000	40 218	167 %
381	Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	715 175	1 122 000	1 122 000	931 804	-36 %
385	Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg	0	0	0	228	
386	Kommunale kulturbygg	2 300 530	3 464 000	3 464 000	2 575 888	-34 %
	Sum	54 773 744	52 430 000	52 230 000	52 336 029	4 %

	Selvkosttjenestene i teknisk etat	Regnskap 2022	Budsjett inkl. endring	Budsjett-22	Regnskap 2021	Avvik i % regnskap vs budsjett
338	Forebygging av branner og andre ulykker	714 813	340 000	340 000	693 515	110 %
340	Produksjon av vann	4 311 950	4 304 000	4 304 000	4 524 420	0 %
345	Distribusjon av vann	-10 473 776	-10 062 000	-10 062 000	-6 937 109	4 %
350	Avløpsrensing	10 273 812	9 294 000	9 294 000	8 658 228	11 %
353	Avløpsnett/innsamling av avløpsvann	-19 352 481	-19 787 000	-19 787 000	-17 368 419	-2 %
354	Tømming av slamskillere, septiktanker o.l.	11 072	171 000	171 000	225 550	-94 %
355	Innsamling av husholdningsavfall	2 440 894	1 938 000	1 938 000	667 729	26 %
	Sum	-12 073 716	-13 802 000	-13 802 000	-9 536 086	-13 %

	ALLE	42 700 026	38 628 000	38 428 000	42 799 943	11 %
--	-------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------

Driftsregnskap Teknisk etat, ordinært drift:

Teknisk etat utenom gebyrfinansierte tjenester har merforbruk på 4 %, som er 2 343 744 kr i forhold til budsjett.

Primært ligger merforbruket knyttet til funksjon 339, Beredskap mot branner og andre ulykker. Hol kommune Brann og redning, bidro i 2022 ved to store branner i nabokommuner, hhv Hemsedal og Nore og Uvdal.

3320 veg over budsjett pga høyere kostnader til brøyting, strøm og vedlikehold av feiemaskin. Kontoene 3351 park- og grøntanlegg, 3451 vann og 3531 avløp ligger under budsjett.

Brøytekostnadene høyere enn budsjettet pga etterbetaling av indeks og for manglende betaling av økt omfang tidligere år, samt overgang til ny brøytekontrakt.

Driftsregnskap Teknisk etat, selvkost:

Brann

Betydelige merkostnader i forhold til budsjett knyttet til brannforebyggende arbeid, men på samme nivå som regnskap for 2021.

Vann- og avløp

Kostnadene og inntektene til avløp er i hovedsak i henhold til budsjett på ledningsnett, med det er økte kostnader ved renseanleggene; i hovedsak på grunn av nødvendig skifte av større komponenter og utvidelse av luktreduksjonsfilteret ved Geilo RA.

- Det er og reparert et par kjente lekkasjer/ skader på avløpsnettet.
- Ved renseanlegget på Geilo er det installert en utvidelse av luktreduksjonsfilteret og det er byttet en defekt sentrifuge. Det er ifm sikkerhetskrav installert nye PAX-tanker med doble vegger ved Hol og Sudndalen Renseanlegg.

Kostnadene til vann er i henhold til budsjett for ledningsnett og vannverk, men høyere for pumpestasjonene på grunn av nødvendig utskifting av flere pumper. Inntektene er noe lavere enn budsjettet, noe som kan ha sammenheng med innføring av vannmålere.

- Det er gjennomført om lag 20 reparasjoner av lekkasjer på ledningsnettet for vann, samt omfattende søk etter lekkasjer inkludert kontroll av et stort antalle kummer. Ca 350 kummer er inspisert, og ca 50 kummer er reingjort og ledningsnett (drens) er spylt
Høsten 2022 var det redusert vannlekkasjer tilsvarende 700 – 1000 m³ per døgn.

Renovasjon

Renovasjon har hatt lavere inntekter og høyere kostnader enn budsjettet. Det er budsjettet med for lavt gebyr og i tillegg økte kostnadene fra Hallingdal renovasjon IKS mer enn forventet.

Kommunale veger, gang- og sykkelveger.

Drift og vedlikehold er fulgt opp med:

- Asfaltering av deler av vegen, om lag 2 km til sammen, i Nord-Skurdalen. Samt øvre del av Hellingvegen i Hol.
- Om lag 400 m nytt rekkverk i Nye Havsdalsvegen.
- Det ble utført inspeksjon av kommunens bruer, herunder utvidet inspeksjon av 3 bruer.
- Drift av kommunens egne brøytesoner, med brøyting og strøing på Geilo og i Hol.

Park- og grøntområdene som er mest eksponert mot publikum ble prioritert også i 2022. Det ble bl.a prioritert å få gjennomført jevnlig og ofte nok renovasjon i sentrum på Geilo, Hagafoss og på bade-plassene. Det ble kjøpt inn og plantet nye blomster på Geilo. I Hol og på Hagafoss er det Hol bondekvinnelag som planter og ser etter blomstene gjennom sommeren, med kommunen som støtter noe økonomisk.

VA ledningsnett omfatter alt ledningsnett med kummer i kommunen. Det ble startet et arbeid med sterkere fokus på lekkasjer; både utlekkasjer fra vannforsyningsnettet og innlekkasjer på avløpsnettet. I 2022 ble det arbeidet spesielt med utlekkasjer på Geilo. Flere privatutbygde VA

anlegg ble overtatt i fjor. Anleggene er bygd ut med bakgrunn i egne utbyggingsavtaler med teknisk grunnlag i kommunens VA norm.

Noen ressurskrevende tiltak i 2022:

- Omfattende VA-prosjekt med sanering av gammelt ledningsnett området Storrunden og Ringvegen på Geilo; om lag 630m.
- Omfattende og komplisert VA-prosjekt på Ustaoset med legging av nytt avløpsnett gjennom sentrum og ned til renseanlegget med ny pumpestasjon, samt ny vannledning i sentrum; om lag 390m.
- Sanering av hoved VA-ledningsnett vest for Geilo, ble videreført med oppstart rett før jul, om lag 650m.

Renovasjon omfatter oppfølging av kommunens nesten 60 returpunkt, spesielt gjelder dette vinterdrift av mange av disse punktene. Det er også arbeidet med planlegging av endring i strukturen for returpunkt; I henhold til plan om førre og større punkt fra Hallingdal Renovasjon IKS.

Vannverk og renseanlegg omfatter daglig ettersyn av mer enn 80 hus/installasjoner som omfatter vannverk, trykkøkningsstasjoner, høydebasseng, renseanlegg og pumpestasjoner. De ansatte er alle, med unntak av en nyansatt i 2022, godkjente som driftsoperatører innen vannbehandling og renseanlegg. Og utfører selv akkreditert prøvetaking ved renseanlegg og vannverk.

Driftsresultatet for fjoråret viser at anleggene i all hovedsak fungerer godt. Utslippsmålingene viser at rensekravene i utslippstillatelsen er oppnådd ved renseanleggene holdes.

Men det er fortsatt utfordringer med mengdene inn på både Geilo og Ustaoset renseanlegg når maks ukene sammenfaller med snøsmelting; det medførte punktutslipp etter et nødoverløp på pumpestasjonen ved Highland og ved Ustevatn.

Av ressurskrevende tiltak kan nevnes:

- Optimalisering av styring og drift på vannverk og renseanlegg.
- Utskifting av store komponenter på Geilo, Hol og Sudndalen RA.
 - Ny sentrifuge ved Geilo RA
 - Utvidet luktreduksjonsfilter ved Geilo RA
 - Nye PAX-tanker med dobbelt vegg ved Hol og Sudndalen RA.
- Oppfølging av igangsatt arbeid med søk etter reservevannkilde på Geilo, det ble gjennomført testboringer høsten 2022.
- Overtatt privatbygde nye VA-ledningsnett i Budalen og ved Trø.

Prosjektavdeling (PA):

Investeringer i anleggsmidler

I 2022 ble det bokført utgifter til investeringsprosjekter med 58,9 mill. kr. Av store prosjekter kan nevnes:

• Gangbru Geilo stasjon (P122)	5,7 mill. kr
• Sanering Vann- og avløpsledninger (P096)	17,5 mill. kr
• Hovedledning vann og avløp (P197)	4,96 mill. kr

- Rehabilitering kommunal eiendom (P034) 5,3 mill. kr
- Reg plan Vøлло (P010) 4,3 mill. kr

Jfr. Årsregnskap 2022, regnskapsskjema 2B.

Følgende investeringsprosjekter har det vært arbeidet med i 2022 i samarbeid med fagavdelinger:
(Prosjekter i **fet kursiv** videreføres i 2023.)

- **P019 Oppgradering Kringlemyr 8/10.**
 - Brannsikkerhet
 - Uteområde
- **P026 Vann- og avløpsnett Tuftehuset-Reinebu.**
 - Svært krevende prosjekt. Derfor er det utført med egne folk.
- **P034 Rehabilitering kommunale eiendommer:**
 - SFO, Hallingskarvet skole
 - Oppussing/rehabilitering Bygdahall
 - Nytt møterom og garderobe/inngangsparti Hol barnehage
 - Oppussing/rehabilitering div leiligheter/boliger
- **P039 Utbedring av branntekniske tiltak Geilotun.**
 - Utført div branntekniske tiltak, som skifte av branndører og brannvindu.
- **P050 Skallsikring vannverk og høydebasseng,**
 - Noen mindre tiltak gjenstår i 2023.
- **P054 Mulighetsstudie, Geilojordet**
 - Mulighetsstudie er gjennomført og fremlagt i kommunestyret 2022.
- **P066 Kommunale ladepunkt El biler.**
 - De fleste tiltak er ferdigstilte. Gjenstående arbeider avsluttes med et nytt punkt i 2023.
- **P083 Geilo samfunnshus/kulturhus.**
 - Rehabilitering av bibliotek, Fjallvangsalen, kontorer med mer. Fortsetter i 2023.
- **P092 Beredskapssenter Geilo**
 - Prosjektet har i 2022 arbeidet med grunnerverv på lokasjon I1 vest for Monter. Det har ikke lyktes å komme til enighet med grunneier om erverv, og kommunestyret behandlet sak om dette i møte 8. desember. Rådmannen har fått i oppdrag å utrede nye alternativ.
 - Rapport fra politisk arbeidsgruppe gir ingen nye føringer, eller endrede forutsetninger for prosjektets framdrift og prioriteringer.
 - Det foreligger ingen beredskapsanalyse som gir nye føringer, eller endrede forutsetninger for prosjektets framdrift og prioriteringer.

- *Oppfølging av vedtak 8. desember, skal etter planen legges fram som sak for kommunestyret våren 23. Resultatet av dette blir helt avgjørende for prosjektets videre framdrift.*
- **P096 Sanering VA-ledninger – 40 års avskrivning**
 - *VA-prosjekt Geilomoen og Ustaoset er gjennomført i 2022.*
 - *Videreføres kontinuerlig.*
- **P104 Rehabilitering Dagali vannverk.**
 - *Gjenstår påkobling av noen abonnenter planlagt utført i 2023.*
- **P122 Gangbro Geilo stasjon,**
 - *Ferdigstilt i 2022 i tråd med budsjett og fremdriftsplaner. Sluttoppgjør mellom Bane NOR og Hol kommune utføres i 2023.*
- **P126 Tiltak VA installasjoner – 20 års avskrivning**
 - *Sammensatt av mange mindre prosjekter*
 - *Videreføres kontinuerlig*
- **P131 Opparbeidelse returpunkter – Renovasjon**
 - *Videreføres i 2023 og 20234.*
- **P143 Prosjektering Geilo skole- og idrettsområde inkl. veier**
 - *Omfattende prosess med tidkrevende reguleringsplaner og grunnverv. Videre framdrift vil avhenge av behov for ekspropriasjon.*
 - *Forventet oppstart av fysiske tiltak i 2023.*
- **P150 Kommunale veier – Oppgradering**
 - *Gjennomført asfaltering flere steder og nytt rekkverk i Nye Havsdalsvegen.*
- **P197 Hovedledning avløp Geilo**
 - *Videreføring fra Oldebråten til Fossgårdfeltet startet opp i november.*
 - *Videreføres i 2023 og 2024.*

Kart og oppmåling: Årsmelding 2022.

Antall rekvirerte **oppmålingsforretninger i 2022 er 192. Det** er litt over gjennomsnittet de siste 30 årene. Gjennomsnittet er 176 saker. Inkludert i dette er seksjoneringsaker: 20 saker i 2022.

ÅR	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rekvisisjoner	215	258	170	162	227	192
Avholdte forretninger	176	257	192	173	211	162
Restanse (ikke påbegynte)	66	56	30	18	28	81
Ikke avslutta saker (påbeg.)	43	41	43	63	61	45
Utstedte matrikkelbrev	182	252	171	149	193	132
Utsatt merking **				110	96	56

*) Kommentar til restanse: Restansen er i hovedsak saker som er rekvirert i november og desember etter at vinteren satte inn. Det er også noe restanse som skyldes at rekvirenten ønsker å vente med oppmåling. Kart- og oppmåling er godt ajour og holder fristene etter matrikkelloven.

**). Utsatt merking: Dette er oppmålingsforretninger i regulerte felt der tomtene er matrikkelført uten at alle grensemerkene er satt ut. Årsaken til at grensemerkene er utsatt er at det skal bygges veier og annen infrastruktur i feltene. Grensemerkene blir satt ut etter at anleggsarbeidene er ferdig.

For innføring av **adresser** i kommunen er flg. status:

	Status pr. 04.01.2019	Status pr. 14.02.2020	Status pr. 04.01.2021	Status pr. 04.01.2022	Status pr 03.01.23
Antall adresser	10271	10423	10524	10805	10922
Antall matrikeladresser	10	0	1	3	15
Antall vegadresser	10261	10423	10523	10802	10907
Prosent av mulige adr.	99,9	100	100	100	99,86

- Asfaltering av deler av vegen, om lag 2 km til sammen, i Nord-Skurdalen. Samt øvre del av Hellingvegen i Hol.
- Om lag 400 m nytt rekkverk i Nye Havsdalsvegen.
- Det ble utført inspeksjon av kommunens bruer, herunder utvidet inspeksjon av 3 bruer.
- Drift av kommunens egne brøytesoner, med brøyting og strøying på Geilo og i Hol.

Park- og grøntområdene som er mest eksponert mot publikum ble prioritert også i 2022. Det ble bl.a prioritert å få gjennomført jevnlig og ofte nok renovasjon i sentrum på Geilo, Hagafoss og på bade-plassene. Det ble kjøpt inn og plantet nye blomster på Geilo. I Hol og på Hagafoss er det Hol bondekvinnelag som planter og ser etter blomstene gjennom sommeren, med kommunen som støtter noe økonomisk.

VA ledningsnett omfatter alt ledningsnett med kummer i kommunen. Det ble startet et arbeid med sterkere fokus på lekkasjer; både utlekkasjer fra vannforsyningsnettet og innlekkasjer på avløpsnettet. I 2022 ble det arbeidet spesielt med utlekkasjer på Geilo. Flere privatutbygde VA anlegg ble overtatt i fjor. Anleggene er bygd ut med bakgrunn i egne utbyggingsavtaler med teknisk grunnlag i kommunens VA norm.

Noen ressurskrevende tiltak i 2022:

- Omfattende VA-prosjekt med sanering av gammelt ledningsnett området Storrunden og Ringvegen på Geilo; om lag 630m.
- Omfattende og komplisert VA-prosjekt på Ustaoset med legging av nytt avløpsnett gjennom sentrum og ned til renseanlegget med ny pumpestasjon, samt ny vannledning i sentrum; om lag 390m.
- Sanering av hoved VA-ledningsnett vest for Geilo, ble videreført med oppstart rett før jul, om lag 650m.

Vannverk og renseanlegg omfatter daglig ettersyn av mer enn 80 hus/installasjoner som omfatter vannverk, trykkøkingsstasjoner, høydebasseng, renseanlegg og pumpestasjoner.

De ansatte er alle, med unntak av en nyansatt I 2022, godkjente som driftsoperatører innen vannbehandling og renseanlegg. Og utfører selv akkreditert prøvetaking ved renseanlegg og vannverk.

Driftsresultatet for fjoråret viser at anleggene i all hovedsak fungerer godt. Utslippsmålingene viser at rensekravene i utslippstillatelsen er oppnådd ved renseanleggene holdes.

Men det er fortsatt utfordringer med mengdene inn på både Geilo og Ustaoset renseanlegg når maks ukene sammenfaller med snøsmelting; det medførte punktutslipp etter et nødoverløp på pumpestasjonen ved Highland og ved Ustevatn.

- Optimalisering av styring og drift på vannverk og renseanlegg.
- Utskifting av store komponenter på Geilo, Hol og Sudndalen RA.
 - Ny sentrifuge ved Geilo RA
 - Utvidet luktreduksjonsfilter ved Geilo RA
 - Nye PAX-tanker med dobbelt vegg ved Hol og Sudndalen RA.
- Oppfølging av igangsatt arbeid med søk etter reservevannkilde på Geilo, det ble gjennomført testboringer høsten 2022.
- Overtatt privatbygde nye VA-ledningsnett i Budalen og ved Trø.
 - *Svært krevende prosjekt. Derfor er det utført med egne folk.*
- **P050 Skallsikring vannverk og høydebasseng,**
 - *Skallsikring av vannforsyningsanlegg er slutført i 2022*
 - *De fleste tiltak er ferdigstilte. Gjenstående arbeider avsluttes med et nytt punkt i 2023.*
 - *VA-prosjekt Geilomoen og Ustaoset er gjennomført i 2022.*
 - *Videreføres kontinuerlig.*
 - *Gjenstår påkobling av noen abonnenter planlagt utført i 2023.*
- *Gjennomført asfaltering flere steder og nytt rekkverk i Nye Havsdalsvegen.*
 - *Videreføring fra Oldebråten til Fossgårdfeltet startet opp i november.*
 - *Videreføres i 2023 og 2024.*

Hol brann og Redning:

Hol brann- og feiervesen endret navn til Hol brann og redning etter at ny brann- og redningsvesenforskrift hadde sin ikrafttredelse 1 mars. Nylig ansatt brann og redningssjef valgte å si opp sin stilling, og brannsjefsfunksjonen har vært løst ved konstituering internt på teknisk etat.

Brannvesenet har rykket ut 167 ganger i 2022. Av dette har 15 utrykninger vært trafikkulykker, brann i bygning 6 og 47 helseoppdrag.

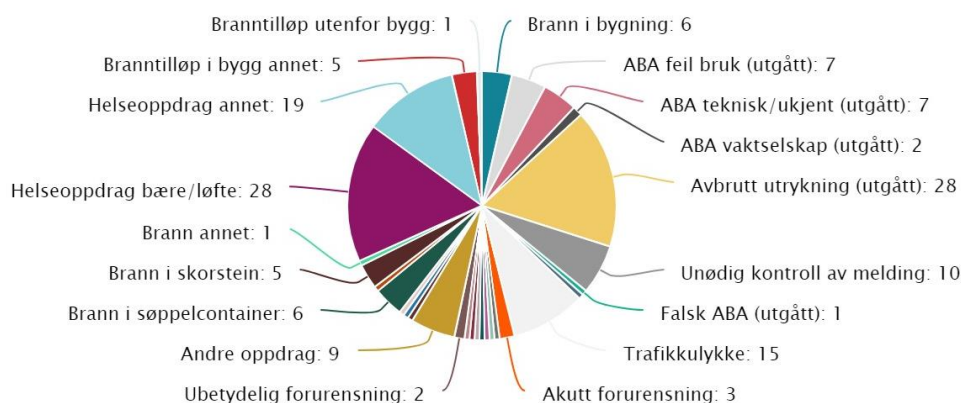
53 utrykninger har vært automatiske brannalarmer, unødvendige kontroll av brannmeldinger og avbrutte utrykninger. Forebyggende avdeling og beredskapsavdelingen har hatt samarbeid og stort fokus i 2022 på å få ned antall unødvendige utrykninger ved oppfølging av bygningseiere der det ofte går falske- eller unødvendige alarmer, noe som har gitt gode resultater.

Forebyggende avdeling har gjennomført følgende oppdrag i 2021:

Oppdrag	2018	2019	2020	2021	2022
Tilsyn særskilte brannobjekt	54	36	9	15	46
Tilsyn objekt, veiledning og		66	49	63	63
Tilsyn gassanlegg	14	0	37	27	38
Tilsyn bruksenhet* (varslet, utført)	1384	974	1047	1276	852
Tilsyn bruksenhet* (varslet, ikke utført)				1090	249
Feiing skorstein* (varslet, utført)	1654	1312	1590	394	781
Feiing skorstein* (varslet, ikke utført)					163
Utredning etter brann og branntilløp				1	2
Totalt:	3258	3106	2388	2733	2194

Beredskapsavdelingen har håndtert følgende hendelser i 2022 (BRIS):

Oppdragstype

Statistikk over hendelser perioden 2016-2021, i kategorier (BRIS):

Hendelser	2017	2018	2019	2019	2021	2022
Brann tilknyttet bygg	8	12	9	12	9	11
Brann i kjøretøy	1	0	0	1	2	2
Brann i søppelkasse/container	2	1	0	3	6	6
Brann i innmark/utmark	2	2	1	0	2	2
Andre branner	1	6	1	2	4	8
Branntilløp utenfor bygning	4	8	0	4	2	1
Unødig/falsk brannalarm	39	34	27	31	20	1
Unødig/falsk melding	9	7	13	10	12	14

Avbrutt utrykning	24	30	31	24	35	28
Naturhendelser	1	3	1	3	2	1
Transportulykke	18	27	18	22	15	15
Andre ulykker/uhell	3	2	2	3	0	8
Helseoppdrag	33	29	45	48	38	47
Berging av verdier	2	4	3	2	3	1
Andre oppdrag	13	18	14	13	9	13
Totalt:	160	183	165	178	159	167

I 2022 omkom det 39 personer av brann i Norge. 1 personer omkom i Hol kommune. Antall hendelser er forholdsvis høyt sammenlignet med andre kommuner i Kostragruppe 3 og landsnittet u/Oslo. Årsaken til dette er at Hol kommune har få innbyggere i forhold til hvor mange oppholder seg og reiser gjennom kommunen.

De nasjonale resultatene for brann og redning viser følgende for Hol kommune sammenlignet med Kostragruppe 3 og landsnittet u/Oslo:

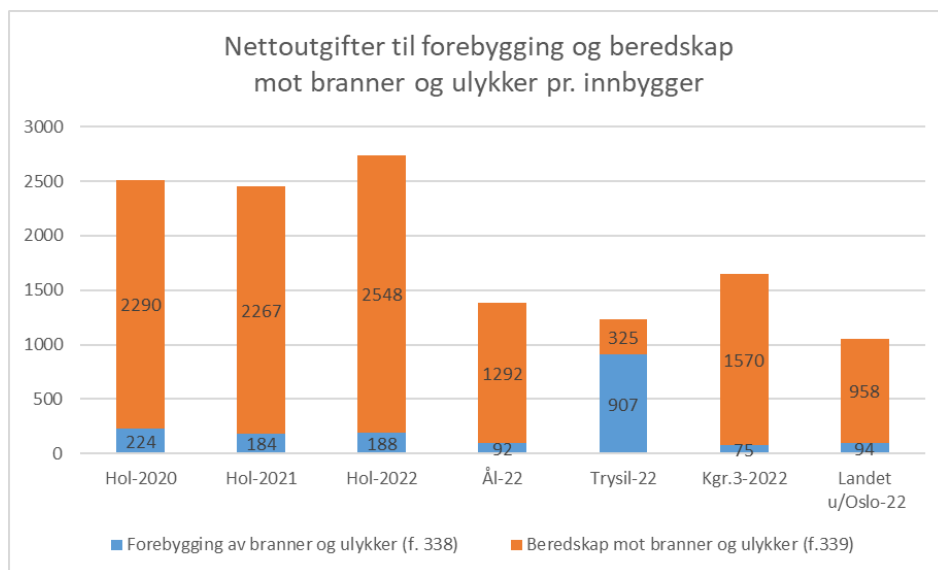
Nøkkeltall	Hol			Kgr. 03	Landet u/ Oslo
	2020	2021	2022	2022	2022
Netto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger, konsern (kr)	2514	2451	2735	1645	1052
Netto driftsutgifter til funksjon 338 pr. innbygger, konsern (kr)	224	184	188	75	94
Netto driftsutgifter til funksjon 339 pr. innbygger, konsern (kr)	2290	2267	2548	1570	958
Årsverk i brann- og ulykkesvern per 1000 innbyggere (årsverk)	2,25	1,35	2,4	..	0,71
Årsverk til forebygging, funksjon 338, per 1000 innbyggere (årsverk)	0,9	1,11	1,02	..	0,25
Årsverk til beredskap, funksjon 339, per 1000 innbyggere (årsverk)	1,35	0,24	1,38	..	0,46
Antall bygningsbranner (antall)	6	2	6	35	2678
Antall A-objekt med tilsyn i løpet av året (antall)	8	13	49	214	6989

Kilde: <https://www.ssb.no/kommunefakta/kostra/hol/brann-og-ulykkesvern>

Resultatene viser at det er høyere kostnadsnivå i Hol kommune enn i Kostragruppen og landsnittet for både feiing og forebygging av brann og ulykker (funksjon 338), og beredskap (funksjon 339).

Antall årsverk knyttet til forebygging av brann/ulykker er større enn for landsnittet, men det er rapportert færre årsverk til beredskap pr 1000 innbyggere enn landsnittet. Det er rapportert 6 brann i bygning og 5 branntilløp i bygg annet, men dette kan ikke sammenlignes mellom Hol kommune og den samlede kostragruppen eller landsnittet.

Figuren viser ressursbruken i kroner til forebygging og beredskap mot branner og ulykker:

Hol kommune har økning i ressursbruk i forhold til foregående år i samlet ressursbruk både i forebygging av branner og ulykker, og i beredskap. Sammenlignet med Trysil og Ål kommune, samt Kostragruppen og landssnittet har Hol fortsatt svært høy ressursbruk.

Administrasjon:

Teknisk etat har behandlet følgende saker:	2019	2020	2021	2022
Søknader om fritak fra kommunale avgifter og gebyrer:	292	220	224	167
Tilkoblingssaker:	106 (+69)	78	74	128
Søknader om installasjon av vannmåler:	162	197	141	76
Parkeringstillatelser for forflytningshemmede:	17	10	11	19

Eiendomsforvaltning:

- Kommunale boliger.
 - Hol kommune har 45 boenheter pr. 31.12 2022 som skal stilles til disposisjon for flyktninger, NAV og ansatte i kommunen.
 - Disse er fordelt slik i kommunen
 - Hol/Hovet: 11 leiligheter
 - Dagali/Skurdalen: 2 leiligheter
 - Geilo: 32 leiligheter
 - Leiligheter utleid pr. 31.12.2022:

- 45 leiligheter/boliger: Tall for 2021 i parentes.
 - Kommunalt ansatte: 10 (13)
 - NAV: 4 (6)
 - Flyktninger: 10 (4)
 - Legetjenesten: 3 (3)
 - Psykisk Helse: 7 (9)
 - Disponible, ikke utleid: 6 (12)
(3 under oppussing, 2 ledige for utleie på Geilo, 1 i Hol)
 - Andre 5 (3)

Byggrehabilitering og vedlikehold:

I 2022 har det største prosjektet vært totalrehabilitering av SFO ved Hallingskarvet skole. I tillegg har det vært utført større og mindre vedlikeholdsarbeid over hele kommunen. Ved at vi fikk Ukraina-krigen så ble det også et ekstra fokus på våre utleieboliger. Det er stort sett bygg- og vedlikeholdsavdelingen som har utført dette, men også FDV-avdelingen (vaktmesterne) har bidratt. Det har også vært innleid eksterne firma ved behov.

Av prosjekter innen byggrehabilitering kan nevnes:

- SFO, Hallingskarvet skole. Hele bygget er totalrenovert.
- Skjerja. Nytt kjøkken, nytt gulv og noe utvendig kledning.
- Rehabilitering av leiligheter i 3. etasje, Tverrvegen 1.
- Hol barnehage, nytt kjøkken, gulv og himling etter vannlekkasje.
- Hol barnehage. Nytt møterom i kjeller og bygd om garderobe/inngangsparti.
- Bygdahall. Startet på diverse oppgradering i 2022, fortsetter i 2023. Omfatter nytt brannalarmanlegg, ventilasjonsanlegg, nye lyskilder, nye varmekilder med mer.
- Geilotun. Oppussing av personalrom.
- Geilo samfunnshus/kulturhus. Diverse rehabiliteringer som fortsetter i 2023. Omfatter bibliotek, Fjellvangsalen og kontorer med mer. Utføres også av eksterne firmaer.
- Leilighet Flatmovegen 15c. Totalreovering, fortsetter i 2023.
- Full oppussing av omsorgsleilighet til bruk for personer med nedsatt funksjonsevne, Geilo omsorgsboliger.
- Høgdebasseng, Hovet. Utvendig isolering og ny kledning.

Byggvedlikehold:

- Oppussing av diverse boligheter ifbm mottak av flyktninger. Omfatter beising/maling, gulvlegging og skifte av overflater.
- Vestlia barnehage, innvendig maling. Fortsetter i 2023.
- Beiset Hovet barnehage utvendig.
- Beiset Skurdalen barnehage utvendig.
- Geilo fritidssenter, innvendig maling av store deler av bygget.

- Diverse arbeid på bygg for vann og avløp, beising/maling, mindre vedlikehold.
- Skifting av vinduer på diverse kommunale bygg.
- Kontinuerlig vedlikehold av kommunale bygg.

I tillegg er det utført mange mindre arbeider, både planlagte, men også ting som «dukker opp» og trenger rask behandling.

FDV (vaktmestere):

FDV-avdelingen utfører det daglige behovet for tjenester og vedlikehold på kommunens tjenestesteder. I 2022 har FDV-avdelingen bistått flyktningetjenesten mtp bosetting og undervisning av flyktninger. FDV-avdelingen samarbeider også tett med håndverkerne i kommunen på større og mindre prosjekter.

Renhold:

Eiendomsavdelingen utfører renhold i kommunens bygningsmasse. Covid 19 har også i 2022 har stor innvirkning på renholdet. Det har vært økt forbruk av utstyr (f.eks papir, sprit og rengjøringsmiddel), samt at det har vært bruk av ekstra vikarer for å opprettholde en høy standard på renholdet i enda et krevende år.

KOMMUNALE FORETAK

Ørteren kraftverk KF er kommunens kommunale foretak. Det vises til eget årsregnskap og årsberetning for dette i egen sak til kommunestyret.

INTERKOMMUNALE SAMARBEID OG KOMMUNALE OPPGAVEFELLESKAP

Viken kommunerevisjon IKS, Hallingdal Renovasjon IKS, Vinn AS, IKA Kongsberg, Kommnehelsesamarbeid Vestre Viken, Kleivi Næringspark (Hol og Ål kommuner), Felleskjøkkenet for Hol og Ål (Oppgavefelleskap), Skatteoppkreveren i Hallingdal, PPT (Pedagogisk og Psykologisk Tjeneste) for Ål og Hol, Felles barnevern i Hallingdal, IKT Hallingdal, Hallingdal Etablerersenter og Hallinghelse.

For ovennevnte samarbeid vises det til egne årsmeldinger.